

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

A koalíció végnapjai.

Budapest, április 1.

A politikai helyzet napról-napra világosabban lesz s napról-napra nyilvánvalóbbá válik, hogy a kormányzás a mai rendszerrel nem tartható fenn tovább. Azok a feltételek, amelyek mellett a koalíció három évvel ezelőtt létrejött, ma már nem állanak fenn, mert a pártok többé nem hiszik azt, hogy a mai állapot csak átmeneti jellegű volna. Hisz sokkal hosszabb idő óta tart már, mint eleinte tervezték s a vége is beláthatatlan, tekintve, hogy a választói reformjavaslat parlamenti elintézése a mai koalícióval szinte lehetetlen.

Ez az oka annak, hogy egy új pártalakulás szükségét érzi mindenki, hogy a legkülönbözőbb pártlapokban temetik már hónapok óta a koalíciót s hogy fölötté az egyes pártoknak vezetőemberei időről-időre már gyászbeszédeket is tartanak. Nincs ok arra, hogy a koalíció felbomlását, mely már csak mesterséges eszközökkel odázható néhány héttel, bárki is sajnálja. Hisz a feladatának

azt a részét, mely a Fejérváry-korszak által felhalmozott romok eltakarításában s rendes politikai és parlamenti viszonyok teremtésében állott, teljesítette, tulajdonképeni feladatát, a választói jogreformját megvalósítani azonban képtelen. Tehát nemcsak, hogy akcióképtelen a mai koalíció, hanem egész politikai életünk megbetegedésének forrása lehet, mert a válságot látenssé, krónikussá tenné. A pártok komoly együttműködése a mai alapon el sem képzelhető, mert egymás iránt nem viseltetnek sem azzal a bizalommal, sem azzal a tisztelettel, mely minden koalíció elengedhetetlen feltétele. Azok az elvi ellentétek, amelyek három évvel ezelőtt felfüggesztettek, ujult erővel törnek ki s a pártok vezéreinek sikerül ugyan ideig-óráig a nyilvános szakítást megakadályozni, de azért már nem lehet leplezni, hogy a koalíció halálos és gyógyíthatatlan betegségben szenved.

Gyógyíthatatlannak mondjuk ezt a betegséget azért, mert még abban sem látunk garanciát egészségesebb pártviszonyok létrehozására, ha a képviselőház feloszlatatnék s aztán a mai koalíciós alapon igyekeznék ez a kormány egy új képviselőházat összetoborzani. A pártkeretek akkor is fenmaradnának s a mostani bajok csak folytatódna. A magyar nemzet politikai érettsége szinte lehetetlenné teszi a koalíció állandósítását, mert az elvek felfüggesztését

hosszabb időre elviselhetetlennek tartja. Ez az oka annak, hogy a kormány már régóta fáradozik egy fuzió létrehozásán s hogy a parlament munkaképességét jobban biztosítottnak látja egy olyan többség útján, amely a mainál talán kisebb, de egységes és kompakt.

Ennek a törekvésnek helyességét átlátja mindenki, de azt hisszük, hogy a kormány sem választja erre a helyes utat s azok a pártvezérek sem, akik ennek a fuzionak létrehozásában a kormány segítségére akarnak lenni. Mert a mai pártokból egy új, fuzionált pártot csinálni nem fog sikerülni s nem is sikerülhet. Az a párt, amely ily módon jönne létre, már eredendő bűnbán szenvedne, mert nem tudná a régi pártellenitéket végleg megszüntetni. S esetleg tán valamivel homogénebb lenne az ily módon létrehozott új párt, mint a mai koalíció, de maradandó s igazán egységes nem lenne soha, hanem megismétlődne megint a fuzió kebelében az a belső véres küzdelem, amely a Tiszaféle fuzió után a szabadelvűpártban lejátszódott, amikor is a Deák-párt és a Tisza-párt még évekig fenmaradt a szabadelvűpártban, mint frakció s meg nem szűnt addig, míg a Deák-párt a szabadelvűpárt keretén belül teljes és tökéletes vereséget nem szenvedett s abból ki nem szorított, részint úgy, hogy az egyes Deák-párti képviselők vagy nem kaptak mandátumot, vagy az ellen-

A Nemzeti Színház telkei.

Irta: Váradi Antal.

(Utánnyomás tilos.)

Az 1865-iki Fővárosi Lapokban olvastam ezt a hírt: „A Nemzeti Színháznak — mint tudva van — egy szép telkeje is van a Dunaparton. Ez egy 1836-iki végzéssel, az Ullmann-féle házsal szemközt kijelölve, egy 14,000 forintra becsült házhelyen. Ujabbban e telkek kérdése szőnyegre került s a Helytartótanács a várost oda utasította, hogy ez ügy mibenlétéről jelentést tegyen. A város azt felelte, hogy a kérdéses telket a Lánczhíd építkezése folytán többé nem lehet beépíteni, de a város azért elismeri jogkötelezettségét s a telket vagy megváltja kisajátítás útján, vagy más nagyságu alkalmas helyiséget ad helyette. Arra nézve pedig, hogy ez ajánlat közül a nemzetre melyik kedvezőbb, a város jelenleg is kész a kijelölt országos testülettel érintkezésbe lépni. Ez alkalmat tehát az illető testületnek föl kellene használni, hogy a színházi telkek kérdését a jövő országgyűlésig tisztába hozzák...”

A jövő országgyűlésig!...

Tudni kell, hogy mikor a hatvanegyedik országgyűlést szétkergették, utána megint előtérbe került s a nemzet óhajta várta a legközelebbit, amelyet, alkalmasint megint szétugratnak, ha be nem üt közben Köligraetz és Sadowa. Ezek az idők pedig nem voltak alkalmasak arra, hogy a komédia kérdéseit firtassuk.

A pesti színházat — hogy röviden összegezzem — a tizennyolcadik század felé mutatja első nyomait. De már ennek előtte Budán, a kimutatható nyomok szerint játszottak 1770-ben, a „Vörös sündiszuónál“ (beim roten Igel) a várbeli iskola-téren, a vizivárosban pedig „Zum weissen Kreuz“ ahol már 1760-ban fordult meg egy idegen szintársulat. (Ma Fischer-féle ház a Fő-utcán).

A pesti színházat Schmalögger nevű direktor névvel kezdődik. A direktiót a németek akkor „impressa“-nak nevezték. Ez 1783-ban kezdődött. Impressának nevezik s az impressa Schmalögger Johanna asszony, akinek a társulata harminczöt emberből áll, huszonhárom férfi, tizenkét nő és ezenkívül vagy öt gyerek, akiknek alkalmasint a balletben vették hasznát.

Mert volt ballet s majdnem minden este toldottak be valami táncprodukciót, hogy a budaiak jobban mulassanak. Sőt egy kis maszlágot a betévedő magyaroknak is hirtettek, amennyiben egyszer-egyszer „magyar pas de deux“-t is hirdettek, s nem egyszer ott van, hogy „mit Kindern“ sőt egész gyerekdarabokat is adnak elő csupa apró szereplővel.

Volt aztán a váci kapu előtt — a mostani Vörösmarty-szobor tájékán tul — egy amfiteátrum, amelyben állatviadalmak tartottak, ugynevezett „hecczeket.“

1771-ben aztán rendszeres előadásokat tartanak a pesti megmaradt bástyák egyikében, a mai Petőfi-tér körüli Rondellában, amelyben az első előadás a feljegyzések szerint ez év augusztus 14-ikén tartatik.

1783-ban a budai hídfő — már mint a hajóhid feje — mellett épült deszkaszínház nyílik meg. Ezt Reischl ácsmester csináltatta és egy időben Kelemenék is bérelték. Bayer szerint „ebben tartották 1790. november 25-ikén az első magyar színelőadást.“

Négy esztendő múlva a Várszínház következett. A Karmeliták rendjét 1776-ban oszlatták föl. Templomuk, klostromuk rakárnak használtattak, míg II. József Kempelel udvari tanácsossal színházzá nem alakította. 1787-ben fejezték be az építkezést s belevonultak a német színházak.

A magyar színházat 1790. október 25-ikén vonult beléje; szóról-szóra idézem Bayer forrásmunkáját: „Végre elérkezett a várva-várt nap. Budán, okt. 25-ikén (1790.) „Igazházi, egy kegyes jó atya“ mulatságos-játék, szerzette Simai Kristóf, K. O. P. került színre.

„Ugyanazt a darabot két nap múlva október 27-ikén a pestvárosi színházban, a Rondellában ismételték.“

Tehát ez a dátum a magyar színházat születése napja Pesten.

Sok tinta folyt a pesti magyar színházat állandósítása körül. Egy egész sor író tervez és tanácsol. Első sorban az uttörő színházból miskolczi normális professzorral lett Bonke József, utána Pékhatá Károly, majd Balla Károly adják elő a maguk terveit. Viaskodt és Szerényfi álnevek alatt 1834-ben két röpirat jelenik meg. Egy hazafi pseudonim alatt Fogarassi János ír a magyar színház ügyében. És a panír mind viseli türelmesen az okos és bolond tervet egyaránt, de a színház csak nem akar megszületni.

zék soraiba nem kényszerítették, vagy pedig teljesen át nem vedlettek Tisza pártiakká. Akkor aztán egységes lett a szabadelvűpárt, de csak évekig tartott válságok után, amelyek 1878-ban majdnem Tisza Kálmán bukását idézték elő.

Az országnak nem érdeke, hogy ez megismétlődjék. Azért nem is hiszszük, hogy az az egységes kormánypárt, melyet a kormány létre akar hozni, a mai pártok fúziójából alakulhasson meg. Valószínűnek látszik, hogy maga a kormány esetleg a pártok vezetőembereivel egyetértve egy olyan programot fog kidolgozni, mely tíz-tizenöt évig megfelelő feladatot jelölne a magyar törvényhozás számára. S aztán ennek a programnak támogatására toborzana híveket. Tehát nem a mai pártok programja közötti ellentétek kiegyenlítése, elleplezése, felfüggesztése útján kívánja egy új többség létrehozását megkísérteni, hanem egy önálló programot akar adni s annak támogatójaul elfogadni mindenkit, aki azt a programot támogatni akarja.

Meglehet, hogy ez a mód körülményesebb, nehezebb, felelősségteljesebb s esetleg a mai parlament időelőtti feloszlását is szükségessé tenné, úgy látszik ez volna az egyedül lehetséges mód egy kompakt kormánypárt teremtésére s a mai improduktív parlamentarizmus gyökeres orvoslására.

Budapest, április 1.

A politika világából. A politikai helyzet, amint azt már megírtuk, a husvéti ünnepek előtt alig fog változni. A kormány ezalatt az idő alatt csak előzetes munkát fog végezni, hogy az átmenetet előkészítse, míg az érdemleges tárgyalások husvét után fognak megtörténni. Kossuth Ferenc a kőbányai függetlenségi és 48-as körnek küldött mai táviratában így nyilatkozik:

A Kőbányai függetlenségi és 48-as kör közgyűlése alkalmából küldött meleg üdvözlőket

Kulesár József teszi meg telek iránt az első döntő lépést s megveszi egy ácsmesternek a hatvani-utczában levő faraktárát, adósságra, persze, de a befolyó adakozásokból szorgalmasan törleszt s mikor aztán a telket eladják, még pedig a Nemzeti Kaszinó céljaira, akkor már jelentékeny összeg van együtt s a befolyó pénz erős alap egy építendő színházra.

A dunaparti telek, melynek létezéséről Vadnay főntebb idézett sorai beszélnek, elcsereztetett. Az ilyen csere-üzletek a leghasznosabbak, mint azt a Népszínház telkével tapasztaltuk. A főváros a Népszínháznak azt a telket ajándékozta, melyen ma az Opera áll. Ezt a telket a Népszínház építő bizottsága értékesítette s így lehetővé tette, hogy a Népszínház gyorsan és jól fölépülhetett s az Opera is kitünő telekhez jutott.

A Nemzeti Színház harmadik telke a Széchenyi által tervezett nagy dunaparti rész lett volna, amelyen a nádor és főrendek, sőt az udvar pártolása mellett nagyszabású Nemzeti Színház épül, ha Földváry odaadta volna a mai veret egy talán tíz esztendő múlva, talán soha kézre nem kerülő tuzokért. A negyedik telke a Grassalkovich herceg által ajándékozott sarki faraktár, a régi török temető helyén, amelynek egy részét be is építették, a másikon a színházi alaptól emelték a Nemzeti Színház bérházát, amelynek lebontásával tehát ezt a summát meg kellene téríteni.

Aztán szükség volt egy díszlet-raktárra, meg egy festőműteremre. Ennek céljaira a Damjanich- és fásor-utczák között rengeteg telket vettek, elég olcsón s ott fölépült a díszletraktár és a festőterem. Abban festette

szerettel, viszonzom. Az önálló jegybank, vagy ennek most legalkalmasabb alakja, az önálló kartelbank érdekében teljes odaadással dolgozom, teljesítve kötelességem hazám és függetlenségi elvek iránt. Kossuth.

A bankkérdés sikeres megoldásától függ a fúzió dolga is, amelyre vonatkozólag szintén folynak már az előkészítő munkálatok. A kormány előkészítő munkálataival foglalkozik az a minisztertanács is, amelyet holnap délelőtti tízenegy órakor tartanak Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter lakásán Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével a kormány tagjai. A bécsi tárgyalások idejének megállapítására gróf Zichy Aladár király személye körüli miniszter valószínűleg hétfőn Bécsbe utazik. Ma az a hír terjedt el, hogy a néppárt nagybírásze egyenesen gróf Zichy Nándor kívánságára már hozzá is járult a fúzióhoz s hogy csak egy kisebb töredék fogja fontartani a néppártot. Ez a hír nagyon valószínűtlen, mert hiszen az új pártalakulás elsősorban liberális nemzeti alapon készül létrejönni.

A főpapok beszéltek.

— A főrendiház ülése. —

Budapest, április 1.

Három vallás főpapja mondotta el ma vélekedését a főrendiházban a kongrua-javaslatról; Várossy Gyula kalocsei érsek, Pap János aradi görög-keleti püspök és Gyurátz Ferenc lutheránus püspök.

Kalocsa érseke csak dicséretet hintett a javaslatra és nem győzte eléggé üdvözölni Apponyit. Az aradi oláh püspök, mintha csak a nemzetiségi párt megbízottja lett volna, erősen leszólt a vallásminiszter munkáját. Nemzetiségi sérelmeket keresett és talált benne s ezért nem fogadta el. Gyurátz Ferenc keveselte a kongruát, de mint ideiglenes rendezést, kielégítőnek gondolta. A három egyházfejedelem után gróf Károlyi Gyula azt javasolta, hogy a papoknak az adóhivatalok fizessék ki a fizetési-kiegészítést, mert így biztosabb.

Apponyi még a rendesnél is lágyabb hangon válaszolt az ellenvetésekre, amelyeket min-

Lehmann a maga gyönyörű díszleteit. Valóságos kincs volt ez az ember, aki Kautzky, Brioschi és Burghardt bécsi nagy díszletfestők riválisa volt s munkája fölött azokéval. Egyszer szakította meg díszlet-festői pályáját azért, hogy Bécsben menjen színigazgatónak. Rövid ideig volt ott, nem sikerült neki. De direktorságát egy anekdota tartja ma is fent. Az első előadásra gyönyörű díszleteket festett s kitapsolták érte. Hajlongva jött ki a kis mosolygó, pupos emberke, aki különben maga volt a szeretetreméltóság és kedvesség. Hajlongott, hajlongott, de a bécsiek beszédet akartak hallani és nem nyugodtak, amíg reszkette, trémázva, meg nem szólalt. Beszéde emlékeztetés maradt a bécsiek előtt:

— Ich dank, meine Herren und Damen. Reden kann ich nicht, aber ich werd' Ihnen was mal'n!...

Aki ismeri ennek a kifejezésnek a bécsi jelentését, elképzelheti azt a kacagást, ami ennek a nyomán támadt.

Gróf Keglevich eladta aztán ezt a gyönyörű Damjanich-utczai telket, amelyen valamikor, a város növekedése és a közönség szaporulata esetén egy erzsébetvárosi színházat, vígadót, mulatóhelyet vagy akármit pompásan lehetett volna fölépíteni s vett egy másik telket, kint a pokol hegyében a Zugló végén, ahová félnapos utazásokkal jut el a nyomorult díszlet s ha hatszor ki s beviszik, akár ott is hagyhatják már. Hasznát ugy sem igen lehet venni azontul.

A német színészeknek már jobb dolguk volt kezdetül fogva. Már 1812-ben kaptak gyönyörű telket s 1808. július 15-ikén megtartották az alapító ünnepélyes letételét. A színház a mostani Gizella-téren tervezett s

denki meggyőzőeknek talált. Ugyannyira, hogy a főrendek nyomban el is fogadták a kongrua-javaslatot. Természetesen, nem ez volt az egyetlen javaslat, melyet a főrendek elfogadtak. A képviselőház utóbbi heteinek munkáját szó nélkül intézték el.

Részletes tudósításunk ez:

A főrendiház ülése.

— Kezdődött d. e. tíz órakor. —

Elnök: Gróf Dessewffy Aurél.
Az elnök megnyitja az ülést.

Szó nélkül.

Az igazoló és mentelmi bizottság jelentéseinek tudomásul vétele után a Ház elfogadja a képviselőház által átküldött törvényjavaslatokat több vizionális vasut, köztük a pozsony-bécsi villamos engedélyezéséről.

Hozzájárul a Ház az ipari és kereskedelmi áru-átvitelnek a főváros területén való korlátozása s az állami munkásbiztosító hivatal ügyviteli és foglalkozási szabályzata dolgában a képviselőház által hozott határozatokhoz.

Ezután átternek a lelkész jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A kongrua.

Várossy Gyula kalocsei érsek örömmel fogadja a törvényjavaslatot, mert a kongrua rendezése a püspöki kar egyedül, a maga erejéből képtelen lett volna, annál kevésbé, mert a görög szertartású katolikus papságra is föltétlenül tekintettel akartak volna lenni. A kultuszminiszternek biztosított diszkreczionális joggal szemben a papságnak nem lehetnek aggodalmái, miután ez a jog szűk keretek között mozog. Maga és püspökségei között még egyszer köszöni a kormány jóindulatát. (Helyeslés.)

Pap J. János aradi görög-keleti püspök szerint a törvényjavaslatnak sérelmes intézkedései vannak, melyek a görög-keleti egyházat érdekelik erősen érintik. Sajnálja, hogy a javaslat benyújtása előtt nem hallgatta meg a miniszter a püspöki kar véleményét, akkor a hibák elkerülhetők lettek volna. A javaslat az esperesek jövedelmi viszonyait egészen kirekeszti a rendezésből, sérelmes a segédlelkészekre vonatkozó intézkedés is, miután az egészen a római katolikus egyház szervezetéhez alkalmazkodik, holott a görög-keleti segédlelkészek házas és családos emberek. A javaslat által előirt képesítésnek a szegény görög-keleti egyház szolgálói alig felelhetnek meg; a foglalkozási és büntető szankciók pedig az autonómiát is sértik. A görög-keleti egyház papságának hazafisága nem szorul ilyen ellenőrzésre. Mindezek alapján a javaslatot nem fogadhatja el.

Gyurátz Ferenc lutheránus püspök nem tartja elegendőnek a javaslatban megállapított

úgy volt kontemplálva, hogy a teleknek a város felé néző oldalán lesz a színház, a Dunára néző részen pedig a városi vígadó. A két homlokzat előtt nagy tér lesz, kétfelől széles utca.

1812. február 12-ikén, a király születése napján nyitották meg a díszes német színházat, amely 627,942 frt 56 krajczár (Wiener wachrung) óriási összegbe került majdnem száz esztendővel ezelőtt! Ezen a megnyitáson kellett volna statisztálni az egész magyar színházról. El is mentek szegények, de Déryné inkább beteggé tette magát, hogy sem részt kelljen vennie a megalázó néma-szereplésben.

A megnyitásra Kotzebue irt darabot, „Die Erhebung Pesth zur königl. Freystadt“ cím alatt s az „Athen Romjaihoz“ szóló nyitányt nem kisebb ember írta, mint Beethoven.

És a német színészet így prosperál és háza így épül, mert nemsokára egy másik háza is épült az ugynevezett új-téren, a mai Erzsébet-tér közepén, sőt, erre a harmadik: a gyapju-utczai német színház is fölépül, mert már a hatvanas évek végén megalakult a részvénytársulat s a hetvenes években a gyapju-utczai német színházban láttuk Knaakot, Blaselt, Martrast, Sonnenhalt, Mitterwurzt és a többieket, sőt Salvinit és Rossit is ott csodáltuk legelőbb. Egy Salvini előadás alkalmával annyira lelkesedtünk a nagy talian játékán, hogy a karzatot majd fölvetettük tapssal, mi színészdékek, olyan taps-orkánt rögtönözvén, hogy a policzia is beleavatkozott s mikor mi, a lelkesedés szent jogán védelmeztük a magunk álláspontját, Ditrói Mórt kicsibe mult,

1600 koronás javadalmazást, annál is inkább, mert a szegény protestáns egyházak a maguk anyagi erejéből alig járulhatnak hozzá a jövedelem javításához. A javaslatot egyórként örömmel elfogadják.

Gróf Károlyi Gyula azt óhajtaná, hogy a fizetéskiegészítést a lelkészek nem egyházi hatóságuk, hanem közvetlenül az adóhivatalok útján vennék át.

Az elnök az ülést öt perczre felfüggeszté.

A miniszter válasza.

Szünet után gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter elismeri, hogy a javaslatban foglalt kiegészítés nem felelhet meg az igényeknek, de az állam anyagi erejével számolnia kellett, a mostani megoldás nem végleges, csak átmeneti s mint ilyen bírálandó el. Pap J. János észrevételeire megjegyzi, hogy a törvényhozás előkészítését novelláris javaslatoknál is nem teheti nehézkessé azáltal, hogy az érdekelteket előzetesen meghallgassa. A görög-keleti püspöki karnak különben alkalma lett volna a javaslattal szemben agódmait előterjeszteni.

A görög-keleti segélelkészek fizetéskiegészítésében nem mehetett túl az egyenlőség és méltányosság határain. A görög-keleti egyház aránylag különösen is nagyobb állami jövedelem-kiegészítésben részesül, mint például a két protestáns egyház. A miniszter diszkreczionális jogától nem lehetett eltekinteni, mert a jövedelmi viszonyok, nagy különbözősége szükségessé teszi a kiegészítés egyéni mérlegelését. A javaslatban foglalt fegyelmi és megtorló intézkedéseket egyéb szempontoktól eltekintve szükségessé tette a lelkészeknek a felekezeti iskolákban gyakorolt hatósága s ennek ellenőrzése a magyar nyelv érvényesülése érdekében. (Helyeslés.)

Ezek az intézkedések nem sértik az egyházi autonómiát s ha a görög-keleti püspöki kar annyira bizik papságának hazafiságában, még kevesebb van oka a kormány fegyelmi jogának gyakorlásától tartani. Ez a jog különben is csak megfelelő karbantétel mellett gyakorolható. Gróf Károlyi Gyula figyelmeztetésére kijelenti, hogy a kongrua pontos kiosztását a kormány a legszigorúbban fogja ellenőrizni. Kéri a javaslat elfogadását. (Éljenzés és taps.)

A ház a javaslatot általánosságban, majd részleteiben is elfogadja.

A fődvarnagyi bíráskodásról szóló törvényjavaslatat főlészolálás nélkül elfogadták.

Az elnök az ülést, miután boldog ünnepeket kívánt, egy órakor beereszkett.

Budapest, április 1.

A kereskedelmi szerződéses tárgyalások Romániával. Bukarestből jelentik: Bratianu miniszterelnök ebédet adott a kereskedelmi szerződéses tárgyalásokra kiküldött osztrák-magyar delegátusok

hogy be nem vitték, mert ha a többi lehetett is a lelkesedés mérséklésére kapacitálni, de Ditróit ugyan nem!

A magyar színház pedig késett, sokáig késett az éji homályban. Ott állt már a telek s a budai Várszínházban játszó kassaiak lemondtak utólján már fizetésük jelentős hányadáról, hogy az egy összegben töke gva-mánt csatoltassék az építési alaphoz, még sem akart testté lenni az ige. Atjártak azonban szorgalmasan az új telekre s Kántorné Engelhardt Anna, a fő-áldozó, aki előljárt művészetben és áldozatkészségben, felment a Grassalkovich-telek egy homokbuczka tetejére s elmagyarázta a társainak, hogy éppen ezen a helyen lesz a színpad s itt fogja ő Phaedrát, Stuart Máriát és Borgia Lukrecziát játszani s amint nevető kollégái felénekel rá, a dombtetőn ágálóra, egyszerre csak megtáncorodik s egy velőtrázó sikoltással végigomlik a domb oldalán.

— Jézus Mária! Kántorné meghalt!...

Sikoltva futott össze a színésznép, elesztgetik, dörsölik, hívogatják s egyszerre szó nélkül förlül Kántorné, megsimitja a haját, rámosolyog a társaira s azt mondja:

— Semmi, atyafiak. Csak egy kis próbát tartottam!

Igy mulattak az öregek egymáson és a telken.

Egyszer aztán elvégeződött, hogy a színház csakugyan épülni fog. Támadt egy férfit Izraelben, aki még a hatalmas Széchenyivel is szembe mert szállni s mint ilyen, keresztülvitte a megyegyülésen a színház-építést és mikor a Széchenyi-terv újra kísértett s egy határozatot provokáltak, hogy ne folytassák az építést mert úgy is nagyobb szabású dolog

részére. Az ebéden jelen voltak Schönburg herceg lukaresti osztrák-magyar követ, Costinescu és Carp román miniszterek, gróf Szapáry követségi tanácsos, Dedniz százados katonai attasé, az összes osztrák-magyar és román delegátusok, továbbá Wodianer főkonzul, Burchard-Bélaváry és báró Gagern követségi attasék és Paps alkonzul. Bratianu miniszterelnök felköszöntötte Ferencz József királyra emelte poharát. Egy a tárgyalásokban résztvevő román delegátus a „Kel. Ért.” tudósítója előtt a tárgyalások anyagát illetőleg következőleg nyilatkozott:

— Érdekes mindenekelőtt, hogy ezuttal a szerződést tíz év helyett csak nyolcz évre fogjuk megkötöni, azaz 1917-ig. Ennek oka pedig az, hogy az Ausztria és Magyarország közötti vámszerződés 1917-ben lejár és Magyarország ezen időpontra gazdaságilag teljesen külön akar válni Ausztriától. Nyilvánvaló, hogy akkor Romániára nézve a helyzet sokkal kedvezőbb lesz, mint most. Mert Ausztriával néhány nap alatt kitünő szerződést fogunk köthetni, míg Magyarországgal szemben abban a szerencsés helyzetben leszünk, hogy vele csak akkor kötünk szerződést, ha az nekünk előnyös, ha pedig a feltételek nem fognak megfelelni, akkor egyáltalában nem kötünk vele szerződést. A mostani tárgyalásoknál az a főnehézség, hogy Ausztria-Magyarország egy bizonyos mennyiségű vágott hus bevételét akarja engedélyezni, ennek ellenében azonban azt követeli, hogy a textilipari cikkek vámját jelentékenyen leszállítsuk. Csakhogy ezt nehezen tehetjük, mert védenünk kell alig fejlődésnek indult textiliparunkat.

A katonatisztek lakáspénze. A közös hadügyminisztérium osztályfőnökének, Hoffmann Hugó altábornagynak legutóbb Budapesten folytatott tanácskozásai a tiszték lakáspénzének biztosítására vonatkoztak. Már hosszabb ideje mozgalom indult meg, hogy a közös hadsereg, a magyar királyi honvédség és a cs. kir. Landwehr kötelékébe tartozó tiszték nyugalmaztatásuk esetén is megkapják lakáspénzüket; a kérdés pénzügyi nehézségekre való tekintettel önbiztosítást vettek terbe. Ez az akció, melyet a közös hadügyminiszter már az őszszel tartott delegációk alkalmával megemlített, most befejezéséhez közeledik.

A szerb kereskedelmi szerződés. A szerb kereskedelmi szerződésre vonatkozó megegyezés tegnapig nem jött létre s így ma, április 1-én a szerződésen kívüli állapotba jutottunk Szerbiával. A kormány

indul a Dunaparton: Földváry akkor belement egy kompromisszumba, melyen csak ő nyert — erkölcsileg — és a színház ügye. Ez a kompromisszum abból állott, hogy, ám jó, színeltelessük a megkezdett színház építést, de csak rövid időre. Ha ez alatt nem indul meg a nagy színház ügye: minden további megyei határozat bevárása nélkül utasításék az alispán — az „egy alispán” — hogy folytassa a művet ott, ahol elhagyta.

És Földváry folytatta ott, ahol elhagyta. És állott a szent ház ezerek áldása és ezerek munkája emelte.

Mikor az első szekerek befordultak a telekre a téglával és követ: a rajongó közönség körülvette a szekereket, lekapkodta a téglákat, megcsókolta az élettelen köveket s ugy adta tovább. A színészek szeméből még egy pár forró könny is hullott a téglákra...

Ez forrasztotta össze olyan szilárdan azokat a téglákat, azokat a köveket. Még a pokol kapui sem vehettek erőt rajtuk. Pedig ostromolták ám derekasan.

Vajjon, ha az új palota, milliók és milliók árán fel fog állani, lesz-e olyan szent bábarésa és ragasztója, mint volt a réginek? Es meg fog-e állani olyan szilárdul a csapkodó vész és ellenséges habok között, mint megállott az „egy alispán” pestmegyei színháza, azon az ajándék-telek, amelyet csak ő szerzett meg, azokból az ajándék-téglákból, amelyeket megint csak ő szedett össze s azokat a munkaerőkkel, akik ingyen ásták, hordták, ami kellett, hogy mentől előbb fölépüljön a magyar színház első pesti állandó hajléka?!

utasította a határvámhivatalokat, hogy Szerbiából érkező árukat szállítsák raktárakba s amennyiben az áruk azonnali elvámolását követelnék, adják ki, azonban alkalmazzák a magyar autonóm vámtarifa szerint járó vámösszeget. Magyar kormánykörökből kiszivárgó hírek szerint Szerbiával a huskontingens engedélyezése nélkül kötik meg a szerződést, s hir szerint e tekintetben már be is fejezték a tárgyalásokat s a kereskedelmi szerződés ügye ilyen értelemben rendben is volna. Ez a hir azonban még nincsen megerősítve.

KÜLFÖLD.

Megegyezésünk Törökországgal. Az entente jegyzőkönyv tanulmányozására kiküldött török kamarai bizottság jelentése a következőket mondja:

Bosznia és Herzegovinának Ausztria-Magyarország által leendő okkupációját az 1877-iki háboru előtt Oroszország és Ausztria-Magyarország között létrejött titkos egyezményben elhatározták. A berlini kongresszuson a hatalmak elismerték az okkupációt és a két tartományt Ausztria-Magyarország által való igazgatását. A törökországi politikai változás után Ausztria-Magyarország proklamálta az annexiót és ezt jegyzékben tudatta a portával. Kiűrtette a novibazári szandzsíkot, amely a boszniai adminisztráció átvétele óta a monarchia parciális katonai okkupációja alatt állott. E proklamáció és notifikáció következtében a porta tiltakozott Ausztria-Magyarország eljárása ellen és Európától kért védelmet szerződésen alapuló jogai számára. Miután azonban a hatalmak az annexiót befejezett ténynek tekintették, pénzügyi téren keresendő kompenzációkat ajánlottak Ausztria-Magyarország, amely a szandzsák kiűrtését kompenzációnak tekintette, erre vonatkozó tárgyalásokról nem akart tudni. Tekintettel azonban arra, hogy a veszteségek, amelyeket az osztrák és a magyar áruk törökországi bojkottja okozott, vagy okozhatott volna, érzékenyek voltak, a monarchia kormánya pénzügyi kompenzációk alapján álló megegyezésre hajlandónak mutatkozott. Hozzájárult ezért az e célú szolgáló tárgyalások megindításához, szintugy, mint a hatalmak tanácsára az ottmán kormány is. Mindezt Kiamil basa közölte a kamarával. Kiamil basa expozéjának azt a részét, melyben a boszniai kérdésben való megegyezésre vonatkozó tárgyalásokról volt szó, a kamara helyesléssel fogadta. Hivatalba lépése után az új kabinet is követte elődje politikáját. Átengedése egy területnek, amelyet mindeddig birodalmunk integráns alkatrészének tekintettünk, nem oly dolog ugyan, amelyet elfogadhatnánk. Tekintettel azonban arra, hogy bonyodalmakat idézett volna elő, ha oly magatartást tanúsítunk, amely a hatalmaknak a béke fenntartására és a kérdés békés rendezésére vonatkozó kívánságával ellenkeznek, tekintettel továbbá arra, hogy a belügy reformokat, amelyekre az országnak a legnagyobb mértékben szüksége van, csak azon elkerülhetlen feltétel mellett kezdetek meg, ha a függő külső kérdések szabályoztatnak és ha elkerüljük, hogy a fennálló politikai nehézségek még komolyabbá váljanak, tekintettel végül arra, hogy az annexiót, amelyet a hatalmak lényegében elismertek, legutóbb hivatalosan Oroszország is elismerte, javasoljuk a kamarának, hozzon oly értelmű határozatot, amely megfelel annak a ténynek, hogy a kamara Kiamil basa expozéjának előbb említett passzusát helyesen fogadva, elvben késznek nyilatkozott a kérdés pénzügyi kompenzációk útján leendő rendezéséhez hozzájárulni.

Vilmos császár és Fallières. „Le Journal” értesülése szerint Vilmos császár Fallièresrel ez év őszén, vagy jövő évben tavaszkor, az óceánográfiai intézet ünnepies fölavatása alkalmával, Monakóban találkozni fog.

A görög kormány lemondott. A görög kamara tegnapi ülésének elején Teotokisz miniszterelnök kijelentette, hogy a kabinet lemondott és kérte az

elnököt, hogy a kamarát a válság megoldásáig napolja el. Az ülést ezután berekesztették. A kabinet visszalépéséről a következő verziók vannak forgalomban: Reggel az ösezes aténi és pireusi kereskedők bezárták üzleteiket és nagy gyűlést tartottak, hogy tiltakozzanak a nagyszámu visszaélés ellen, amit a pireusi vámigazgató a vámszolgáltatásban elkövet. A résztvevők azután a királyi palotába akartak jutni, hogy a királynak ez ügyben memorandumot nyújtsanak át. A rendőrfő azonban rendőrök és csendőrök élén erőszakkal elzárta előlük a palotába való utat, sőt több kereskedőt tetleg bántalmazott. A király, aki ez eseményeket észrevette, elrendelte, hogy a rendőrség vonuljon vissza és ne akadályozza a kereskedők tüntetését. A kereskedők küldöttsége ezután a király elé járult, átnyújtotta emlékiratát és panaszt tett a rendőrség viselkedése ellen. A király elrendelte a vizsgálatot. Ugy látzik, hogy a kormány ebben bizalmatlanságot látott, miután a rendőrfő utasításra cselekedett és ennek következtében Teotokisz beadta az egész kabinet lemondását. Egy másik verzió szerint ez csak ürügy volt, Teotokisz más okokból akart visszalépni és most fölhasználta a kínálkozó alkalmat. A kabinet váratlan visszalépése nagy izgalmat kelt.

Német birodalmi gyűlés. A birodalmi gyűlés mai ülésén Breitenbach miniszter kijelenti, hogy hivatalosan nincsen törv. a Vogesek átvágására és egy Franciaországgal létesítendő újfajta újabb összeköttetésre. Az ügyet azonban figyelemmel kíséri. Nem engedheti meg, hogy a pályaudvarokon árusítsák a szociáldemokrata újságokat. A vasúti hivatalnokok és munkások egyesülésére bőven módot adnak, amennyiben azok nem igénylik a sztrájk jogát és távol tartják magukat a szociáldemokratáktól. A vasutigazgatóság, a birodalmi kincstár és az államkölesön-igazgatóság költségvetéseit végül elfogadják, majd a többi tételket is. Délután félöt órakor egybegyűlő ülésen a költségvetés harmadik olvasása következik.

A flottafejlesztés ellen. Az angol liberális lapok sajtóhadjáratot indítottak a mértéktelen flottaszaporítás ellen, amely semmi egyéb nem alkalmas, csak a kormány megbuktatására. A „Daily News” tudni véli, hogy Németország és Anglia között megállapodás lesz a flottaszaporítás korlátozása tekintetében.

Bulgária háborút akar. A szófiai török biztos a következő jelentést küldte Konstantinápolyba: Mint az utóbbi kormányok kivétel nélkül, úgy a mostani is kívánja a háborút Törökországgal, de nem mer erre a kalandra vállalkozni, míg Bulgária függetlensége nincs elismerve. A fejedelem és a hadügyminiszter, akinek költségvetését jelentékenyen fölemelték, tüzelik a hadsereget a háborúra és ha a hadsereg teljesen harcra kész lesz, akkor a kormány nyíltan föl lépni macedóniai követeléseiivel, de egyelőre időt akar nyerni. A közvélemény kikerülhetetlennek tartja a háborút, mert csak ily módon számíthat Bulgária macedóniai reményeinek teljesülésére. Általános az a hiedelem, hogy nagyon hamar kitör a háború. A királyság proklamálása óta a macedóniai komiték csendesben viselkednek, de a kormány által fizetett emigrációs titokban lázas tevékenységet fejtenek ki, neha még Bulgáriában vannak és akciójukkal csak akkor fognak nyíltan fellépni, ha a királyság elismerése már befejezett dolog lesz.

Anglia bevétel. Az ez év első három hónapjában, vagyis a mai napon lejáró pénzügyi év utolsó negyedében a bevétel összege 58,709,948 font sterling volt, vagyis 70,108 fonttal több, mint az 1908. év megfelelő évnegyedében. A múlt pénzügyi év összes bevételé 151,578,295 font sterlinget tett ki, vagyis 4,959,395 koronával kevesebbet, mint az 1907—08. pénzügyi évben.

A keleti vasutak kérdése. Konstantinápolyból jelentik, hogy az a hír, hogy a bolgár delegátus nem kíván azonnal tárgyalni a vasúti kérdésről, nem nyer megerősítést. A keleti vasut képviselősege holnapra vagy holnaputánra várja a tárgyalás megkezdését. Reméli ezek mielőbbi befejezését, miután Liapsev husvétkor már haza kíván térni. A keleti vasut kezelősege meg van győződve, hogy bolgár részről nem fognak nehézségeket támasztani a 26,345,000 frankban megállapított megváltás tekintetében. Kedvezőtlen ajánlattól tart azonban a porta részéről az összes függő kérdések rendezése tekintetében, amelyekről a porta kimutatást kért, amit a keleti vasut eddig még nem terjesztett be.

Az orosz дума ülése. A дума ma a hadügyi költségvetést tárgyalta. A tárgyalás igen izgatottan folyt, minthogy a szónokok a külügyi politikát tárgyalták. Epickor, a költségvetési bizottság előadója 512,625,793 rubelnyi hadügyi költségvetés megszavazását ajánlotta. Beszédében kijelentette, hogy Oroszország most a nemzeti gyász napjait éli és azért az összes erők megfeszítése szükséges. Babinzky kadétpárti a német hadügyi költségvetést hasonlítja össze az oroszal és azt állítja, hogy az orosz két és fél-szeresen annyit áldoz hadi célokra, mint a német, Bureskerics adott azután kifejezést a gyásznak az utóbbi napok eseményei miatt és nemzeti megalázkodásról szólt. E második eszűzmai verséért a дума többsége felelős, amely világga kürtölte az orosz hadsereg hiányosságait. Ovriskovic végül felszólítja a dumát, hogy ne ássa alá a nép bizalmát a hadsereggel szemben. Bobrinszky mérsékelt jobbpárti szerint a németek kolonizációja a Kelet felé való előrenyomulás jele.

Béke.

Budapest, április 1.

A szerb kérdés egyelőre elintézettnek látszik. Szimics bécsi szerb követ tegnap átadta külügyi hivatalunknak a szerb kormány válaszát, melyben Szerbia Bosznia és Hercegovina anektálásából kifolyólag lemond minden követeléséről és kötelezi magát, hogy hadseregének állományát olyképp redukálja, hogy annak létszáma megfeleljen az 1908. tavaszi létszámnak. Szerbia békeállománya ugyanis ebben az időben tizenkilenczezer ember volt, melyet aztán a konfliktus folyamán, a tartalékosztályok időszakonkénti behívása folytán, negyvenötezer főre emeltek. Ma érkezett táviratok már arról számolnak be, hogy a szerb hadügyi vezetőség visszarendelte az összes csapatokat normális létszámmal a rendes helyőrségekbe.

A nagyhatalmak most, hogy Szerbiával végeztek, Montenegróban fognak interveniálni. Czettinjében ugyanis nem azonosították magukat Szerbiával és megmaradtak a rekompensációk követelése mellett. A hatalmak azonban remélik, hogy közbelépésüknek Czettinjében is meg lesz a kívánt hatása, annál is inkább, mert a monarchia beleegyezik a berlini szerződés 29-ik cikkelyének megszüntetésébe. Ennek a cikkelynek rendelkezése szerint Montenegró nem tarthat hadihajókat és partjain a rendőri szolgálatot Ausztria-Magyarország végzi rövid járatu hajókkal. Ha Montenegró megelégszik e rekompensációval, akkor az annexió ügye végleges elintéztet nyer.

A Karagyorgyevics-dinasztia válságáról ma is nyugtalanító hírek érkeznek. Állítólag Péter király lemond Sándor herceg javára, de azt is jelentik Belgrádból, hogy az egész dinasztianak távoznia kell Szerbiából. A szerb trónra ez esetben valamely külföldi uralkodócsalád tagját hívnák meg.

Mai hireink a következők:

A monarchia válasza Szerbiának.

Gróf Forgách osztrák-magyar követ ma délben átnyújtotta dr. Milovanovic külügyminiszternek Ausztria-Magyarország kormányának válaszát, amely szerint Ausztria-Magyarország kormánya a március 30-iki szerb jegyzéket tudomásul veszi, megelégedését fejezi ki a békes szomszédai viszony újra való helyreállításán és kijelenti, hogy az új kereskedelmi szerződés ügyében a tárgyalás azonnal megkezdhető. A mai nappal Ausztria-Magyarország és Szerbia között a szerződés nélkül való kereskedelmi politikai állapot következett be.

A Karagyorgyevics-dinasztia válsága.

A dinasztiai kérdést még ebben az évben fogják elintézni. A kormány a királyi írott ígretét kapta, hogy azonnal le fog mondani, mi-helyt több kérdést, köztük az apanázs kérdését is elintézik. Hír szerint a kormány a szkupstina tegnapi titkos ülésén jelentést tett arról, hogy a király hajlandó lemondani. A királyt ebben az elhatározásában megerősítette az is, hogy a hadsereg ellene fordul s hír szerint ebben a legújabb mozgalomban György hercegnek is nagy része van. Nem lehetetlen, hogy Szerbiában katonai diktatúrát fognak életbe léptetni.

Beavatottak szerint a Karagyorgyevics dinasztia összeomlásának ideje elérkezett. Miután a politikai pártok vezetői megértették a királyllyal, hogy az összehívandó nagy szkupstina a trónöröklés kérdését nem fogja a király kívánsága szerint rendezni, Péter király családjának helyzetét tárgyalta az angol és az orosz követtel. Mind a ketten azt a meggyőződésüket fejezték ki a királynak, hogy Szerbiában a Karagyorgyevics-család helyzete nagyon válságosra fordult. A király erre kijelentette nekik, hogy a bojkottnál fogva, amelyet az európai udvarok vele és családjának minden tagjával szemben alkalmaznak, kénytelen visszavonulni. Elmondta, hogy mint koldus jött Szerbiába és fiaival együtt szegényen fogja az országot elhagyni, amely ősenek köszönhető föl-szabadulását. Most csak az az egy gondja van, hogy családjának egzisztenciáját biztosítsa. Péter király éveken át az orosz udvari pénztár kosztosa volt és Zorka montenegrói hercegnővel való házassága óta egészen királyllyá való kinevezéséig, százezer frankot kapott évenként Oroszországtól. Ezt az összeget azért kapta, mert apósa, Nikita fejedelem a II. Sándor csár által ajándékozott hozományt visszatar-totta. A szerb trón jelöltjei Valdemár dán herceg és a svéd király harmadik fia, aki Pál orosz nagyhercegnek egyik leányát vette feleségül.

Németország pressziója.

Londoni lapok ma hirt adnak róla, hogy a német birodalmi kormány hivatalosan fogja megegyezni azt a pétervári híresztelést, hogy Németország fenyegetően lépett föl Pétervárott és bejelentette, hogy a német birodalom elrendeli a mozgósítást, ha Oroszország nem ismeri el az annexiót, Berlini illetékes körökben erről mitsem tudnak.

György herceg kívánsága.

György herceg tegnap meglátogatta Szergejev orosz követet s azt a kívánságát terjesztette elő, hogy a csár szárnysegédjévé nevezzék ki. A herceg azt mondta, hogy szeretne egy háboruban részt venni és ha a perzsa kaukázusi határon háborus bonyodalmak következnek be, akkor ő is szeretne a háborus akcióiban részt venni. Azt hiszik, hogy a csár nem fogja teljesíteni a herceg kívánságát.

A nagyhatalmak képviselői Czettinjében holnap vagy holnapután ugyanoly közös lépést fognak tenni, amilyent tegnapelőtt Belgrádban tettek. Azokkal a híresztelésekkel szemben, amelyek szerint Montenegró magatartása különös nehézséget okoz a Balkán-kérdés rendezésénél, megbízható jelentések alapján megállapítható, hogy Olaszország egész befolyását érvényre juttatja, hogy Montenegró a berlini szerződés 29. cikkelyének megváltoztatásával teljesen megelégedjék s a békét semmiképpen se zavarja. Ausztria-Magyarország ugyanazt az álláspontot foglalja el, mint ennekelőtte. Báró Achrenthal közös külügyminiszter már a legutóbbi delegációk alkalmával kijelentette hajlandóságunkat, hogy Montenegrót a berlini szerződés 29. cikkelyének megváltoztatásával kicéltjük. Monarchiánk emez elszékesységét mindenütt teljes mértékben méltányolták s kétértelmül Montenegró is elismeréssel fogja fogadni.

A hatalmak intervenciója Montenegróban.

Az olasz kormány késznek nyilatkozott, hogy Montenegróban interveniálni fog avégből, hogy a czettinjei kormány az osztrák-ma-

ilsága.
az évben
írott igé-
dami, mi-
s kérdését
a szkup-
tett arról,
A királyt
tte az is,
szerint eb-
y hercegné-
len, hogy
ak életbe

orgyevics
ezett. Mi-
értették a
gy szkup-
gja a ki-
er király
ngol és az
meggyőző-
Szerbiá-
e nagyon
jelentette
elyet az
minden
elen visz-
oldus jött
fogja az
nheli föl-
ndja van,
biztosítsa.
i pénztár
ereznő-
lvá való
évenként
rt kapta,
Sándor
visszatar-
dán her-
aki Pál
ette fele-

la, hogy
an fogja
ést, hogy
Pétervá-
irodalom
zág nem
es körök-

ta Szer-
terjesz-
nevezők
etne egy
aukázusi
közének
kezióban
m fogja

tinjében
s lépést
grádban
zemből,
sa külö-
ndesé-
gállapít-
rását ér-
berlini
atásával
iképpen
anazt az
e. Báró
r a leg-
tto haj-
berlini
atásával
nyességét
k s két-
ogja fo-

gróban,
tkozott,
g avég-
rák-ma-

gyar monarchiával szemben éppen olyan nyilatkozatot tegyen, mint Szerbia. Kétségtelen, hogy az olasz kormány közvetítésének kedvező eredménye lesz és a római kabinet intervenciója következtében el fog maradni a hatalmak kollektív diplomáciai lépése Czettinijében.

Montenegró különben igen harcias hangulatban van. A postaforgalom Czettinjével megszünt. Egy posta-automobilt az osztrák határon föltartóztattak, noha utlevele volt. A vidéki lakosság harcizias hangulatban van, odahagyja a munkát és követeli a háborút. A helyzet egyre veszedelmesebb. Montenegró megerősíti csapatait az osztrák határon, de ezt hivatalosan tagadják, csak annyit ismernek be, hogy óvintézkedésekről van szó.

A szerb hadsereg demobilizálása.

A szerb kormány, híven az osztrák-magyar monarchia külügyi kormányánál tett nyilatkozataéhoz, elrendelte az összes behívott tartalékosok szabadságolását. A hadügyminisztérium utasította azokat a hadosztályparancsnokokat, akik már csapataikkal a stratégiai szempontból fontos helyeken voltak, hogy az ezredeket rendeljék vissza helyőrségeikre.

Izvolzski lemondása.

A „Petit Parisien“-nek táviratozzák Pétervárról, hogy Izvolzski el van tőkélve a lemondásra. A duma jobb pártja beéri a külügyminiszter menesztésével, azonban az októbristák és a baloldali pártok az egész kormány lemondását sürgetik. Izvolzski egyelőre csak szóval jelentette be lemondását a csárnak, aki azt tudomásul vette, de fölkerlte őt, hogy a Balkán-válság végleges elsimulásáig maradjon állásában. A „Daily News“ pétervári táviratot közöl, amely azt újságolja, hogy szó van a három császárság közeledéséről és ezt az ententet Izvolzski készítette elő. Evégből sikerült megnyernie egy pétervári és egy berlini nagy lapot, amiért aztán a pánszláv sajtó felbőszült ellene és minden követ megmozdít eltávolítására.

A Novakovic-kormány bukása.

Pasies Miklós, az ó-radikális párt vezére, pártjának tagjaival tudatta, hogy a Novakovic-kabinet már a legközelebbi napokban beadja lemondását s hogy csupa ó-radikálisokból való kabinet kinevezése várható. Péter király nem kívánja a mostani kabinet megmaradását, mert nagyon jól tudja, hogy Novakovic miniszterelnök és Ribaric igazságügyminiszter hajlandók voltak a néphez most elterjedt dinasztia-ellenes áramlatot lámoqakni. A király valószínűleg Pasiesot fogja megbízni az új kabinet megalakításával.

Letartóztatott szerb ujságírók.

A szerb belügyi kormány rendeletére letartóztatták tegnap Sibalic Szávát, a „Dnevni List“ szerkesztőjét, amiért lapjában már hetek óta ki-méletlen hangon támadta Péter királyt és György trónörökösét. Ugy a királyt, mint a trónörökösét gyilkosoknak és rablóknak nevezi, akiknek börtönben van a helyük. Sibalic az Obrenovic-pártiak embere, s kitartó küzdelmei miatt, melyet a Karagyorgyevics és a királygyilkos tisztek ellen folytat, több ízben volt bezárva; nyomdáját is számtalanszor szétrombolta a főbérlet esőselek, sőt anyagilag is tönkretették, de Sibalic rendületlenül kitart elvei mellett. Ugyanazok letartóztatták Jojkicsot, a „Zvono“ („Harang“) című lap szerkesztőjét is. Jojkics lüne az, hogy állítólag ő szerkesztette azt a plakátot, melyet tegnap a konak falaira ragasztottak s melyben felhívja a szerbeket, hogy a hazafutó dinasztiaát az országból ki kell kergetni. A két felsőszertő szerkesztőt a belgrádi várba zárták.

TÁVIRATOK.

Edvard és Alfonso király találkozása.

Madrid, április 1. (Saját tudósítónktól.) Alfonso király San Sebastianban és Biarritzban

tegnap negyedfél óráig tanácskozott Edvard királyval, aki őt atyailag fogadta és politikai kérdésekben tanácsokkal látta el. Edvard király megígérte, hogy nemsokára ellátogat Madridba.

A gyermeknap.

— Gyűjtés a Gyermekvédő Liga javára. — Budapest, április 1.

Ma széltiben-hosszában, nyílt utcza során leplezetlen zsarolás folyt Budapesten, de a zsarolásnak olyan bájos, jó ezélu formája, hogy mindenki szívbéli örömmel mosolygott rajta: a zsaroló is és a megzsarolt is. A zsarolók a legszebb fővárosi asszonyok és lányok voltak, akik a forgalmasabb utzasarkokra fölállított jólismert piros urnák mellett foglaltak állást s a leghódítóbb mosolyukkal így revolverztek meg minden járókelőt:

— Csak egy fillért a szegény gyermekek számára!

Enek a kedves utonállásnak pedig nem tudott ellentállani senki sem. Kora reggeltől késő estig gyűlt a pénz a Gyermekvédő Liga ezéljaira. Holnap tovább folyik a pump s máris kétségtelennek látszik, hogy az idei gyűjtés fölül fogja mulni a tavalyi és a tavalyelőtti fényes eredményeket is.

Ez a kedves, szép tavaszi ünnep rövid multja daczára máris spezialitásává fejlődött ki a magyar fővárosnak, mely ujszerű színekkel tarkítja Budapest képét. Gyönyörű szép tavaszi napon, már reggel nyolcz órakor ott álltak s minden urna körül valóságos kis zsúrolat fejlődött ki. Ezen a napon megállapított utzasarkokon tartották fogadónapjaikat a legelőkelőbb ur asszonyok s szokott udvarló gárdájuk szorgalmasan segédkezett nekik a nemes ezélu harácsolás munkájában. Különösen sok ember vette körül Edelsheim Gyulay Lipótné grófné urnáját a Kossuth Lajos-utca sarkán. Balthyány Lajosné grófné szintén a Kossuth Lajos-utczában gyűjtött. A Nemzeti Kaszinó előtt Aczél Elemerné báróné, a Kereskedelmi Banknál Almássy Györgyné grófné, a Váci-körut és Lipót-körut sarkán Sándor Pálné szaporította a szegény gyermekek filléreit. Naposabb helyeken színes ernyőket feszítettek ki, melyek alatt egész kis szalonnakat rendeztek be maguknak az urihölgyek.

Az Abbázia-kávéház előtti urnánál megjelent József főherceg, aki ezerkoronás bankót juttatott a Ligának.

Ehez járultak az alkalmi attrakciók s a rögtönzött ötletek, melyeknek egész napon át alig volt szerük-számuk. Nagy tömeg gyűlt egybe a Liszt Ferenc-teréren, ahol sátrakban árultak pezsgőt, likórt, édességet, illatszereket és mindenféle főnyüzési czikkeket. Délben katonabandák játszottak és mozgósínpadok vonultak végig mindenfelé a városban. Ezekben a fölvonulásokban részt vettek a fővárosi színészvilág legismertebb tagjai. De a programmon kívül is a Liga szolgálatába szegődött sok ötletes ember, akik változatos módokat találtak ki arra, hogy a környezetüket megpumpolják. A nagy kopasztás ellen nem volt más mentés, csak a ligának egy plakettje, melyet öt koronáért árúsították s ezt a fölírás viselte: „Kérem, ne bántsák! Ez már adott!”

Délután az attrakcióknak új sorozata mulattatta a közönséget. Este a Vigszínházban külön előadás volt s Nagy Endre kabaréjában is az elhagyott gyermekek javára gyűjtöttek. Holnapra új, eredeti meglepetéseket tartogat a Liga a közönség számára.

Tudósítónk a mai nap képéről a következőket írja:

A Belváros gyermeknapja.

A belváros előkelő utczaiban állanak az arisztokrata hölgyek urnái. Körülöttük óriási tolongás volt egész nap, valósággal hullámzott a tömeg az urnák körül. Azt lehet mondani, hogy a Belváros gyermeknapja volt a legmozgalmasabb. A Kossuth Lajos-utczán keresztül valóságos emberáradat tödült a belvárosi utcákra és terekre s nem egy helyütt a tolongás szinte megakasztotta a közlekedést.

Különösen a déli órákban vált élékké és igazán széppé a kép, amikor a korzózó közönség ellepte az utvonalakat, kocsitestet és gyalogjárót egyaránt s meg-megállapodva az urnáknál és feltartóztatva szépséges urasszonyoktól és leányoktól, nemes készséggel tett tleget a legszentebb jótékonyág felszólításainak.

A legelőkelőbb, a legderüesebb és legmozgalmasabb volt az élet a Váci-utca és Gizella-ter sarkán, gróf Keglevich Béláné urnája körül. Egész sereg arisztokrata hölgy, köztük Szontágh Jenőné, született Zichy grófnő, Vojnich Sándorné, Vojnich Margit, Drache Lázárné, Keglevich Ilona grófnő, gróf Balthyány Pálné, Lónyay Sándorné és Bátor Melanie segédkeztek a grófnőnek; apró perselyekkel kezükben, megállítottak minden járókelőt és vámot szedtek még az arra robogó fényes fogatok gazdáitól is.

A hölgyeknek két katonatiszt, báró Levesor és Massion sorhajóhadnagyok szegődtek szolgálatukba, akik sapkájukkal kezükben, járultak az előttük átmenő hölgyek elé és azok körében gyűjtöttek az elhagyatott gyermekek számára. A két fess taggerésztisztnek kevés hölgy birt ellentállani és sapkájuk egyre-másra telt meg a szép nem adományával. A tisztéken kívül gróf Keglevich Pál, báró Pongrácz Béla és dr. Lázár Ernő buzólkodtak még a hölgyek körül. Az elegáns urak megállították minden arra haladó kocsit, odaálltak a robogó automobilonk elé, hogy megállásra bírják őket, mialatt a hölgyek a bentülőktől beszedték a környékbeliség adóját.

Mozgalmas volt az élet a Kristóf-terén is gróf Edelsheim-Gyulay Lipótné urnája körül, ahol a nemeslelkű grófnőn kívül dr. Boda Dezsőné, Karsay Sándorné, báró Podmaniczky Gyuláné, gróf Zichy Kázmérné, Beniczky Ádámné és gróf Széray Sándorné fáradoztak a gyűjtéssel. Itt a hölgyek virágokat, színes léggömböket és egyéb apróságokat árultak.

A Kossuth Lajos-utczában, ahol máskor is elég nagy délfelé a tolongás, ma jóformán mozdulni sem lehetett az emberáradatban. Különösen a Nemzeti Kaszinó előtt volt nagy tolongás, ahol báró Aczél Elemerné, gróf Haller Györgyné, gróf Belhien Istvánné, gróf Balthyány Ilona és báró Eötvös Ilona őrizték az urnát. Ezt az urnát sereggestül keresték fel a főuri világ férfifittjai és a ropogós bankók csak ugy dülték az urnába.

A hölgyek mindenfelé kerek papirlapokat árúsítottak, amelyeken a következő felírás volt olvasható:

Kérem ne bántsák,
ő már adott!

Egy-egy ilyen táblácskának, amely a kabátgombra volt akasztható, 5 korona az ára, de akadtak sokan, akik tisztaes árat is fizettek érte. Aki nek ilyen plakettje volt, azt a hölgyek nem szólították meg, hanem barátságosan üdvözölték.

Balthyány Lajosné, született Andrassy Ilona grófnő a Koronaherceg-utca sarkán egész hölgytáborral árúsította a szegfüket és a nyíló rózsákat a nemes ezél érdekében, a Muzeum-körut és Kossuth Lajos utca sarkán pedig báró Bánffy Györgyné, báró Baics Ivánné, Bánffy Judith és Horváth Antónia komteszkek szállították fel adakozásra a járókelőket.

Közben a Kossuth Lajos-utczán végig vonul egy verkli, amely minden urna mellett megáll, a tulajdonosa eljátszik rajta egy indulót s aztán kalapjában gyűjt a liga javára. A verklit egy vigkedélyü artista, Bodrogi Istja és közben énekkel is kíséri játékát.

Az Andrassy-uton.

Hatalmas forgalom volt az Andrassy-uton is. A egyes urnák körül valóságos tolongás volt. A legnagyobb a forgalom az Opera előtt, ahol Türk Berta áll őrt, kissé arrább, a Japán-kávéháznál, ahol László Rózi próbaszónoklatokkal buzdítja az „újjuságot“ cselekvésre és az Oktogonon, ahol ezernyi ember állomásozik annak a hírére, hogy József főherceg ötszáz koronával adózott. Itt három urilány: Gyulai Margit, Bien Olga és Kornis Jolán ajánlották követésre a főherceg példáját. Szemközt az Abbáziával, az Oktogon-kávé-

ház előtt *Feléki Hugóné* dr.-né ért el nagyon szép eredményeket.

A körutakon már gyöngébb a forgalom. A legközelebb keresték fel *Fröhlich Jánosné* urnáját, aki az Erzsébet-körút és a Rákóczi-ut sarkán vesztette a járó-kelők biztonságát. Beljebb, a Newyork-s a Király-kávéház előtt grammofonnal csébitják a járó-kelőket. Minden második utca sarkán egy urna és aki elhajózott a Seylla mellett, okvetlen áldozatul esett a másik szírnél.

— Csak egy fillért! — hallatszik lépten-nyomon oly szeretetreméltóan és oly megindultan, hogy nem lehetett előle kitérni.

A legmozgalmasabb élet azonban a Liszt Ferencz-téren uralkodott, ahol nagy vásárt rendezett a liga. A gyönyörűen díszített sátrak között ott láttuk a főváros legelőkelőbbjeit. Előkelő urhölgyek, bájos urileánykák árulták itt a legkülönbözőbb dolgokat. Nagy tevékenységet fejtettek ki: *Babocsay Tivadarné, Faragó Alfrédné, Vadnay Ilonka, Havas Macza, Kallós Jenőné, Deutsch Adrienne, Schwarcz Stefí, Török Margit, Török Kamilla, Berger Rózsika, Zipser René,* és még számosan. Mindenfélet lehetett kapni ezekben a színes sátrakban. Honi ipartárgyakat, pezsgőt, ásványvizet, gyufát és ezernyi más apróságot. És mindennek volt keletje. Az urak mindenfélet vásároltak és fizettek is mindenütt gavallérosan.

A színészek.

A gyermeknap mozgalmából a főváros színészei is kivették részüket. Délben katonabandák és utcai színpadok vonultak mindenfelé a városban *Ferenczy Károly* rendezése mellett. Ezekben a felvonulásokban részt vettek a színészvilág és az artisták ismertebb tagjai s a felvonulások alkalmával sok humoros jelenet játszódott le. Az egész nap folyamán *Nagy Endre, Ferenczy Károly* és *Steinhardt Géza* személyzete mulattatta a publikumot és énekkel, kuplékkal és szavatokkal vonták magukra a közönség figyelmét.

A Királysínház kórusa omnibuszon járta be a várost és kvartettekkel énekeltek. Az ének, a kuplé végeztével a színészek leszálltak az omnibusz magas piederstáljáról és a közönség közé vegyültek. Pillanat alatt színültig megteltek perselyeik és a vidám művészesoport odébb állott egy házzal.

A Rákóczi-uton és a körutakon.

A Rákóczi-ut és a Nagy-körút rendes mozgalmasságát csak fokozta a gyermeknap.

Egész nap tarka, élénk képet nyújtottak a Rákóczi-ut és a körutak is, ahol szintén szép számban gyűlt az adomány a felállított urnákba. A régi Nemzeti Színház épülete előtt dr. *Barabás Béláné* urnája körül találunk mozgalmas életet. A hölgyek itt pogácsákat és likórt árúsítanak, amelyeknek mindig akad fogyasztójuk.

Nagy közönség hullámozott az Uránia előtt is, ahol cigányzenészek feleségei, élükön *Rácz Laci*-nével gyűjtöttek.

A Teréz-köruton, különösen a Cabaret-Bonbonniére előtt felállított urnának van állandóan nagy közönsége. Itt a kabaret művészszerelőzete gyűjtött a liga javára szép eredménnyel.

Délután a körutakat a Mandl-mulatató artistái járták végig egy nagy teherkocsin. A kocsinak állandóan nagy csapat szegődött a nyomába és ahol az artisták megállnak, sűrű embergyűrű képződik kocsijuk körül. A vig legények énekelnek, szavalnak a kocsi körül és a közönség mindenütt bőven jutalmazta fúradkozásukat.

A körutakon a hölgyek felszállottak a villamos kocsikra, bementek minden kávéházba és ott gyűjtötték perselyeikbe az adományokat, amelyekből bőven jutott mindenütt.

A gyermeknap első lusztuma kitünően sikerült. Az urnákban tekintélyes összeg gyűlt össze, ha pedig ehhez hozzászámítjuk a kereskedők gyermeknapjának a jövedelmét és a színházak előadásait, amelyeket a Liga javára rendeznek, akkor konstatahatjuk, hogy a mai gyűjtésnek hatalmas eredménye lesz.

Az urnák őrzésére a következő hölgyek vállalkoztak:

I. kerület: 1. Krisztina-ter (August-czúkrásza), Marsosfzky Endréné. 2. Vöröskereszt-egyesület háza Radnay Árpádné.

II. kerület: 3. Kereskedelmi Minisztérium, Sebestyén Bözsike. 4. Fő-utca, Kapuczinus-templom, essenyi Essenyi Mária. 5. Margithíd—Zsigmond-utca, nagyalányi Barezsa Arthurné. 6. Budai Vigadó, Oroszlán Ilonka.

III. kerület: 7. Fő-ter, dr. Stern Józsefné, dr. Botzenhardt Jánosné. 8. Flórián-ter, K. Benede Sándorné, Breitner Karolyné, szeszgyár.

IV. kerület: 9. Vámház-körút—Nádor-szálloda, Dunaietz Rózi. 10. Kalvin-ter—Kocs-keméti-utca (Nögyel. orsz. szév.) 11. Múzeum-körút—Keeskeméti-utca, Altai Rezsóné. 12. Egyetem-ter, Ruffly Pálné. 13. Ferenczik-tere 1., Királypalota sarok, Dessewffy Emma. 14. Kigyó-ter—Klotild-palota, dr. Szilágyi A. Karolyné. 15. Váci-utca—Harris-bazár, dr. Radó Sámuelné. 16. Váci-utca—Városház-ter (Szöke és Kovács), Gomperz Olga. 17. Váci-utca—Tözsde, gróf Almásy Györgyné. 18. Váci-utca—Krantz, gróf Keglevich Béláné. 19. Gizella-ter—Calderoni, Bán Dezsóné. 20. Deák Ferencz-utca—Décsi-utca (Kunz és Társa), dr. Donáth Józsefné. 21. Deák Ferencz-utca—Bécsi-utca sarok (Radó Aladár), Zirner Zsigmondné. 22. Deák-teri templom, Tabita-egylet, özvegy Habereru Jonathánné. 23. Károly-körút—Közp. városház, Royer Ferenczné. 24. Szervita-ter—Krisztof-ter, gróf Edelsheim-Gyulai Lipótné. 25. Szervita-teri templom, Konyi Hugóné. 26. Koronahereczeg-utca—Marton dr. Stein Emilné. 27. Koronahereczeg-utca—Harris-bazár, Hubay Jenőné. 28. Koronahereczeg-u.—Kossuth Lajos-u., gróf Batthyány Lajosné. 29a. Kossuth Lajos-utca—Kaszinó, báró Aczel Elemérné. 29. Ferenczik temploma, nemeskéri Kis Pálné. 30. Károly-körút—Kossuth Lajos-utca, Bayer Béláné. 31. Múzeum-körút—Kossuth Lajos-utca, báró Banffy Györgyné. 32. Múzeum-körút, Püme-kávéház, dr. Szentiványi Géziné.

V. kerület: 33. Gizella-ter—Kereskedelmi bank, gróf Almásy Györgyné. 34. Dorottya-utca (Hüttl), Kármény Miksáné. 35. Dorottya-utca—Füred-utca (gyógyász-ter), Zoltán Aladárné. 36. Erzsébet-ter—Rigler-papirkereskedés, Nemes Jenőné. 37. Marokkói-utca—Váci-körút (Szimon), dr. Deutch Ernőné. 38. Váci-körút—Deák-ter (Grünbaum és Weiner), Roboz Andorné. 39. Váci-körút—Arany János-utca, Ramaszeder Istvánné. 40. Váci-körút—Gróf Zichy-utca, Nanon. 41. Alkotmány-utca—törvényszéki palota 9—12-ig, országház 12—2-ig, Gunst Bertalané. 42. Váci-körút—Lipót-körút, Sándor Pálné. 43. Lipót-körút—Vigszínház-kávéház, Schaurck Alajosné. 44. Lipót-körút—Hövel-utca—V. ker. járásbírószék, Herzfeld Béláné. 47. Nádor-utca—tözsde-palota, Friedmann Ignáczné. 47. Nádor-utca—Lipótvárosi Kaszinó, Vasadi Gyuláné. 48. Lánchíd, Schmilovich Pirokska. 48/a. Dunaparti korzó, dr. Ranschburg Pálné.

VI. kerület: 49. Károly-körút—Király-utca, Feuerstein Ella. 50. Andrássy-ut—Váci-körút, Verő Adél. 51. Andrássy-ut—Fonciére-palota, Gardé Alice. 52. Andrássy-ut 19. (Gerő-üzlet), Hecht Böske. 53. Andrássy-ut—Bokor-veendőlgő, Ferenczy Karolyné (tomboi-iroda). 54. Andrássy-ut—Opera, Türk Berta. 55. Andrássy-ut—Nagymező-utca sarok (Magyar Miklós), Szánthó I. Béláné. 56. Andrássy-ut—Abbázia-kávéház, Bien Olga. 57. Andrássy-ut—Oktogon-kávéház, dr. Feléki Hugóné. 58. Andrássy-ut—Menton-kávéház, dr. Bach Ilse. 59. Andrássy-ut 50. sz.—Oktogon-virágcsarnok, Naschitz Elza. 60. Teréz-körút—Cabaret-Bonbonniére művészszerelőzete. 61. Teréz-körút—Szondy-utca, Kern Gyuláné. 62. Teréz-körút—Stancsu-kávéház, Földes Hedvig. 63. Andrássy-ut—Lukács-czúkrásza, Tamankó Erzsike. 64. Andrássy-ut—Liszt Ferencz kávéház, Nagy Endréné.

VII. kerület: 65. Király-utca—Gozsdu-palota, Krausz Aranka. 66. Károly-körút—Hadik-palota, Kálnoki Henrikné. 67. Károly-körút—Rákóczi-ut sarok, (Lustig Ede), dr. Kern Géziné. 68. Rákóczi-ut—Sip-utca sarok, Wottitz Katus. 69. Rákóczi-ut 32.—Párisi áruház, Nádor Lily. 70. Rákóczi-ut—Emke-kávéház, Fröhlich Jánosné. 71. Rákóczi-ut—Házai Takarékpénztár, Goldberger Ilonka. 72. Rákóczi-ut—Wekerle-kávéház művészszerelőzete, Glaser Fülöp. 73. Rákóczi-ut—Steinhardt-mulatató művészszerelőzete. 74. Rákóczi-ut—Központi szálloda, Neumann Józsefné. 75. Rákóczi-ut—József főherczeg-szálloda, Schwarcz Ignác. 76. Baross-ter—Keleti-kávéház, Barezky Aranka. 77. Baross-ter 19., Czeizler Lipótné. 78. Thököly-ut—Verseny-utca, Moser Wally. 79. Thököly-ut—Aréna-ut, Havi Ida. 80. Damjanich-utca—Rottenbiller-utca sarok, dr. Kautitz Lajosné. 81. Lövölde-ter—Siv-utca, Georgievits Pálné. 82. Király-utca—Tatra-mulatató művészszerelőzete. 83. Teréz-körút—Király-utca (Sternberg D., Eufon-üzlet), dr. Vizteleki Frigyesné. 84. Erzsébet-körút—Royal-Orfeum művészszerelőzete 85. Erzsébet-körút—Angol-kávéház, Adler Aranka. 86. Erzsébet-körút 12. sz.—Dohány-utca sarok, Weinberger Margit. 87. Erzsébet-körút—New-York kávéház, dr. Grossmann Arthurné. 88. Erzsébet-körút—Király-utca sarok (Berger-kávéház), dr. Halmos Sándorné.

VIII. kerület: 89. Rókus-kórház, Muzsik Józsefné. 90. Uránia-színház, cigányzenészek, Rácz Laci. 91. Régi Nemzeti Színház, dr. Barabás Béláné. 92. Múzeum-körút—Sándor-utca sarok, dr. Zhoray Jánosné. 93. Calvin-ter—Ráday-utca sarok, Rombai Dezsóné. 94. Calvin-ter—Üllői-ut, Csák Karolin. 95. Calvin-ter—Baross-utca, Fay Anna. 96. Üllői-ut—József-körút—Valéria-kávéház, Wolf Sándorné. 97. József-körút—Bodó-kávéház, Zöldi Vilma. 98. József-körút—Commerce-kávéház, dr. Schweiger Fálné. 99. József-körút—Baross-kávéház, Weisz Gyuláné. 100. József-körút—Rákóczi-ter, Bardócz Krisztina. 101. József-körút—Simplon-kávéház, Schweiger Rezsóné. 102. József-körút—Házánk-kávéház, Lenkei Zsigmondné. 103. József-körút—Rákóczi-ut (gyógyász-ter), Márkus René.

IX. kerület: 104. Központi vásárcsarnok, Szokolay Kornélné. 105. Üllői-ut—Iparművészeti Múzeum, Opat Magda. 106. Ferencz-körút—Üllői-ut (Geschwind-

gyár), Schichtanz Lászlóné. 107. Üllői-ut—Ferencz-körút (Kaszárnya), Pogány Béláné.

X. kerület: 108. Martinovics-ter, Bicskey Gabriella. 109. Kápolna-ter (vasúti sín), dr. Gábori Ignác. 110.

Gogol emlékezete.

Budapest, április 1.

Ma, csütörtökön volt száz esztendeje, hogy Gogol Miklós, az oroszok nagy írója, napvilágot látott. Szükségtelen bővebben magyarázni, hogy a „Halott lelkek“ költőjének fellépése milyen nagy jelentőségű az orosz irodalomra nézve. Ő volt az, aki az orosz nemzeti stílust megteremtette.

Kevésbé köztudomású, hogy Gogol egyszersmind a modern irodalmi iránynak első képviselői és uttörői közé tartozott. Nálunk és egész Nyugat-Európában, leginkább mint a „Revizor“, a „Halott lelkek“ és a „Tarasz Bulyba“ alkotóját ismerik és csodálják. Ezek a művek azonban itt inkább néprajzi és szociológiai, mint tisztán emberi és egyéni érdeklődést keltenek.

Pedig az orosz romlottság és süllyedés e genialis szatirai egyszersmind határkövei és tanúi benső, személyes összekötőzéseknek, melyek a költő egyéni helyzetét a világi misszióhoz való viszonylatban majdnem tragikus módon juttatja kifejezésre. Ebben a világitásban Gogol paradox egyénisége tipikussá válik.

Költő még sohasem érezte olyan gyötörő nyugtalansággal a felelősséget, a szellemi és érzelmi hatalmakkal szemben, mint ez az orosz. Szerinte a költőnek az Esmény hirdetőjének, a Szépség nevelőjének és örök minták alkotójának kell lennie, melyeknek látása az emberiséget folyton sarkalni kell, hogy magasabbra fejlődjék és ujja szülösson. De amelltt a természet majdnem mikroszkopikus szemmel ruházta fel, amely őt arra képesítette, hogy minden gyöngeséget, minden nyomorúságot, minden köznapit, középszerűt, állatiast meglásson.

Szeme és szelleme örökösön küzdött egymással. És élete ebben a küzdelemben pusztult el. A „Revizor“ ebben a tekintetben fordulópontot jelent. Saját alakjainak rutsága és torzserűsége megdöbentette. Igazolást és megmentést keresett tehetsége számára, amelytől borzadni kezdett.

Műveiben a tanulságost kezdte kiemelni és alakjai ily módon lassanként örök szimbólumokká nőttek, melyek az erkölcsi világrendet és az emberi erkölcsös viszonyokat, a korlátolt és szűkkörű köznapit nézőpontból humorosan visszatükröztették.

Ez a szellemi átalakulás leginkább a „Revizor“ epilógusában mutatkozik, melyet Gogol tíz évvel világhírű darabjának színrehozása után írt és amelyben azt a vigasztalan összenyomást, melyet műve a kortársakra gyakorolt, barátja — Scepkin, a kitünő színművész szájával, szimbólikus interpretálás segítségével igazolva iparkodik.

Az epilógusban színészek, színésznők, kritikások, írók, habitűk szerepelnek, amint a „Revizor“ előadása után a darabról vitatkoznak. Ünneplő-komikust, akinek fényes sikere volt, dicsérik a rendezést, magasztalják a többi szereplőt is, de megdöbbenve szólnak magáról a darabról, amelynek se tendenciájával, se végezlőjével nincsenek tisztában.

Az egyik úgy találja, hogy a „Revizor“ semmi hasznót se jelent a társadalomra, a másik egyenesen közveszélyesnek minősíti. „Olyan ember írta ezt a darabot, — mondja a „nagyvilági“, — akiben nincs hazaszeretet. És mennyi megvetéssel, mennyi szemtelenséggel! Nem értem, hogyan merete a szerző mindnyájunk szemébe mondani: „Mín nevettek? Magatokon nevettek!“

Végül a komikus vállalkozik, hogy magyarázza nekik a darab valódi, szimbólikus értelmét.

— Ah, mintha ne tudnák, hogy ki ez a revizor! Miért tették magukat? Hiszen az a mi felébredt lelkiismeretünk, amely kényszerít, hogy erősen szembenézzünk saját magunkkal. Előtte, aki a Mindenható parancsára jelenik meg, senki se mer elrejtőzni és akkor nem lehet szó meghátrálásról. Körülöttünk szakadék nyílik fel, ugy, hogy borzalomtól áll hajunk ég felé. Jobb ha a revizor végigkísér az életet, mint ha csak annak végén várna.

meg... Válaszunk életünk elején egy revizort, egy valódit; nem hamisat, nem Chlestakovot. Chlestakov rossz ember. Chlestakov a könnyelműség, a csaló, vásárolható lelkiismeret. Chlestakovot a saját bűnei is megvesztegetik — Chlestakovval karöltve, semmit se fogunk találni a városban — bensőnkben...

* — Nemcsak ezt a szindarabot, hanem mindazt, ami a bűn és komizság fölött nevetve itélkezik, vonatkoztatjuk magunkra. Ne sértődjünk meg, ha egy ingerült rendőrfőnök, vagy jobban mondva maga a Gonosz, a fülünkbe sugja: „Min nevettek? Magatokon nevettek!“... Igenis, magunkon nevetünk.

Honfitársak! Az én ereimben is orosz vér csörgedezik, mint a tiétekben! Lássátok, én sirok! Én, a komikus, aki még az imént megnevettettelek, sirok! Engedjétek éreznem, hogy az én hivatásom éppen olyan becsületes, mint a tiétek. Hogy én is hazámat szolgálom, hogy nem azt a czéltalan nevetést idéztem fel, melylyel az egyik ember a másikat gunyolja, hanem azt, mely emberszeretethől sarjadzik. Mutassuk meg egyértelműleg a világnak, hogy minden, ami Oroszországban él, a legkisebbtől a legnagyobbig, azt szolgálja, amelynek itt a földön mindenkinek szolgálni kell, hogy kétszáz felemelt szemmel felszárnyalni a legmagasabb, az örök Szépséghez!

Előfizetési felhívás.

Negyvennegyedik évfolyamát futja meg az „Egyetértés“, a magyar közönség legkedveltebb, legnagyobb napilapja. Csaknem félszázad éve szolgálja a magyar kultúra, a magyar nemzeti eszmények és a magyar függetlenség ügyét.

Az Egyetértés multja egyuttal a jelen programja és a jövő irányelve. Ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolcas eszmék kivívásában.

Az Egyetértés hírszolgálatát elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetései révén a legközelebbben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Cikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveket és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Az Egyetértés mind e kiválóságai folytán a magyar olvasó-közönség legkedveltebb lapja.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként, melyben megtalálják a hét érdekességeit.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára:

Egy hónapra 2 kor. 40 fill.
Negyedévre 7 „ — „
Félévre 14 „ — „
Egész évre 28 „ — „

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, szíveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

UJDONSÁGOK.

Az érintetlen asszony.

Jules Lemaitre-nek szenvedelme, hogy az elmúlt időkből kiragadjon embereket és igazi színükben mutassa be őket. Tavaly tán előadást tartott Rousseauról s az ember egyenlőség nagy bölcselőjéről alaposan leszedte a keresztvizet. Nem a teóriát bírálta, hanem az embert és ezt azután igen feketére festette.

Az idén Récamierne asszonyt választotta előadása tárgyául. Úgy látszik itt tárgyilagossabb volt, mert konzervatív érzését és látását nem sértette folyton az a forradalmi legenda, mely Rousseau feje körül még ma is ragyog.

Récamier ur bankár volt a francia nagy forradalom idejében és jól értett a pénz kezeléséhez. Gyermekeként volt a későbbi híres asszony, mikor házasságra lépett vele. De ez a házasság — Lemaitre legalább határozottan állítja, — mindvégig fehér házasság maradt. Nem azért, mintha Récamier ur túlzásba vitte volna az idealizmust; hanem azért, mert igen jó barátságban volt a felesége anyjával, az anyósával. Ez a barátság már akkor igen magas fokra hágott, amikor a későbbi Récamierne asszonyt a gólya hozta — így hát nem lehetett tudni!

Abban a korban a házastársi hűséget nem vették túlságosan komolyan: se az egyik, se a másik részén. Récamier ur nem csinált volna nagy káoszt belőle, ha a felesége megvigasztalódik; a csodaszép asszony azonban hű feleség maradt, ami ebben az esetben egyet jelentett az érintetlenséggel.

És Páris tudta ezt. Aki „valaki“ volt ebben az időben, mind látogatta a bankárné szalonját és, természetesen, nem hiányoztak az udvarlók. Ostromolták, a lábainál hevertek, kicsinyek és nagyok, öregek és fiatalok — de ő hajthatatlan maradt. Eleinte néhányan agyon is lötték magukat miatta, de mikor azután látták az udvarlók, hogy tulajdonképpen egyikük sem győztes, a férfi-hűség lecsillapodott és nem néztek gőrbén egymásra többé.

Párison keresztül akkor az élvezet valóságos tengere csapott végig és ebben a hullám-áradatban ott állott ez az asszony tisztán, érintetlenül. E tünet kulesát Lemaitre az asszonyi hűségben keresi. Récamierne asszony valami különlegesség akart maradni; miután mindenki glóriát kéjt, ő böjtölt, — s ezzel olyan glóriával övezte körül magát, amilyennel senkisémm dicsekedhetett. Ő tudta, hogy mindenki tudja, hogy ő érintetlen — és ez a tudat néki, azt lehet mondani, európai pozíciót biztosított.

Lehet, hogy e fenomén a hűséggel megmagyarázható, ámbar a természet parancsa előtt a hűség gyöngé falazat. Az orvosok mindenesetre Récamierne asszonyt az asszonyok között olyan sűrűn előforduló frigidák osztályába sorozták. Szobrok ezek a frigidák, kik esznek, isznak, alszanak, de közömbösek a szerelem iránt.

De Récamierne asszony nem böjtölt halála napjáig. Már az ötven felé járt, amikor találkozott Cherboulieu-vel és akkor — Lemaitre szerint — elveszítette érintetlenségét. Ez a viszony — már mint a fizikai értelemben vett viszony — nem tartott sokáig. Mind a ketten öregek voltak már; azonkívül Victor ur oly végtelenül hiu volt, hogy saját nagyságán kívül nem látott semmit és így csakhamar a legtisztább barátság fejlődött ki közöttük.

Hogy honnan tudja mindezt olyan jól Lemaitre, profánok előtt titok. Valahogy úgy lehet, hogy a huszadik század ragyogó villamos lámpájával bele lehet világítani a multba is és e mult olyan rejtekeit is észre lehet venni, amit abban az időben gyöngé mécsvilágnál vagy gyertyafénynél nem vettek észre.

NAPIREND. Naptár. Péntek, április 2. Róm. kath.: Fajdalm. sz. — Prot.: Teodózia. — Görög-ortosz: márczius 20. Szabb. ytk. — Zsidó: Niz. 11. — A

nap két reggel 7 óra 30 perczkor, nyugszik este 6 óra 20 perczkor; a hold két d. u. 3 órakor. nyugszik éjjel 4 óra 47 perczkor.

A belügyminiszter fogad d. u. 3 órakor.
A földművelésügyi miniszter fogad d. u. fél 5-kor.
A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor.
A kereskedelmi államtitkár fogad d. u. 4 órakor.

A Miénk kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Fényképkiallítás az Uránia Kigéptéri szalonjában nyitva 9—8-ig. Belépődíj 50 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 8—1-ig. — A Történelmi Képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi Múzeum megtekinthető 1 korona belépődíjjal egész nap. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—6-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4 óráig. — Az Akadémia Könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig és 6—8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás zárva.

— **Uj palotahölgy.** A király Járó Bienertné, született Nagy- és Kis-Szreditstyczi Lazarovics Annának a palotahölgyi rangot és előjogokat adományozta.

— **Kinevezések a képviselőházban.** A képviselőház elnöke Orczy Dezső képviselőházi titkár, Pongrácz Elemér pénztárnokot, Vikár Béla és Radó Antal dr. országgyűlési felülvizsgáló gyorsírókat a VII. fizetési osztály 2-ik fokozatába, Schödl Ferenc pénztári ellenőrt pedig a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába léptette elő; Rohonczy János gyorsírókat a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába kinevezte; Peregriny János dr. felülvizsgáló gyorsíró, czimzetes másodfőnököt 10 százalékos ötéves pótlékban részesítette. Molnár Sámuel 1909. évi április 1-től kezdődőleg a képviselőházhoz gyakornokká ideiglenes minőségben.

— **Kitüntetés.** A király, mint hivatalosan jelentik, Vig Albert királyi tanácsos, czimzetes iparoktatási főigazgatónak, buzgó szolgálatai elismerésül a Ferenc József-rend tisztí keresztjét, Hinsenkamp Bernát s Gaul Károly felsőiparizomai igazgatóknak pedig a királyi tanácsosi czimtet adományozta.

— **Péter Ferdinánd főherceg Budapesten.** Péter Ferdinánd főherceg, a 32. gyalogezred ujonnan kinevezett parancsnoka, tegnap este szolgálattevő kamarása, Tarnóczy Kázmér kapitány és Kleblatt Hugó százados, ezredsegédtszint kíséretében hosszabb tartózkodásra Budapestre érkezett. A főherceg a Hungária-szállóban szállott meg. Megérkezése után ezredének egy küldöttsége tisztelgett a főhercegtől. A főherceg ma délelőtt szemlélt tartott a 32. gyalogezred harmadik zászlóaljá fölött. A déli órákban a főherceg látogatást tett Wekerle Sándor miniszterelnöknél, azután Fülepp Kálmán főpolgármestert és dr. Bárczy István polgármestert látogatta meg, hogy nekik, mint a budapesti házi ezred ujonnan kinevezett parancsnokai, bemutatkozzék. Péter Ferdinánd főherceg ma éjjel Ungvárra utazott, hogy a tulajdonát képező 66. gyalogezred fölött szemlélt tartson. A főherceg Firczak Gyula püspökhöz száll. Holnap délen az ezred tisztikara a kaszárnyában diszebedet ad a főherceg tiszteletére.

— **Roosevelt merénylője.** Most már minden kétséget kizáróan megállapították, hogy miért kísérelt meg Tosti nevű olasz kivándorló merénylőt Roosevelt ellen. Tosti fiával együtt Newyorkban élt. Fiát azzal gyanúsították meg, hogy veszedelmes anarchista, amiért Newyorkból ki is tiltották. De az apa nem nyugodott meg ebben, hanem felebezett a newyorki bíróságokhoz, majd a Fehérhához is s kérte a kitiltás visszavonását. Azonban mindenütt elutasították, amiért Roosevelt ellen boszút forralt, mert neki tulajdonította fiának kitiltását. Amikor neszét vette Roosevelt napolyi utazásának, ő is felszállt az elnök hajójára. Utazásban csak fokozódott a dühe Roosevelt ellen és egy alkalmas pillanatban törrel rontott az elnökre, akikben azonban nem tehetett kárt, mert a matrózok idejekorán lefogták.

— **Zeppelin bajban.** A németek hősenek, gróf Zeppelinnek kalandos légi utazása volt a mai napon. A Zeppelin I. nevű katonai léghajó reggel négy órakor gróf Zeppelin és Sperling őrnagy vezetésével kedvezőtlen időben hagyta el Friedrichshafent, hogy Münchenbe repüljön és egy negyedöt órakor Friedrichshafentől keletre szállt. Kilenec órakor délelőtt a léghajó Augsburg felől jövet Münchenbe ért és a Terézia-rét irányában repült. A Bavaria-szobor közelében megjelentek Luitpold régensherceg és a hajó uralkodóház más tagjai, hogy a leszállásnak tanui legyenek. A Terézia-rétet óriási embertömeg lepte el. A léghajó körülbelül 150 méter magasságban körülbelegte a Bavaria-szobrot és aztán lassan elrepült a Terézia-rét felett. Amikor a léghajó már annyira közel volt, hogy kivethették gróf Zeppelin alakját, a közönség viharos ujongásban tört ki. Az uralkodóház tagjai ezalatt a léghajósztyálya közeli kaszárnyájához mentek. Zeppelin gróf azonban nem tudott leszállani, mert a vihar közben erősebb lett és kénytelen volt utját tovább folytatni. A szél Freising felé hajtotta a léghajót, amely hol eltiint a mérők szeme elől, hol megint felbukkant. Délelőtt tíz és tizenegy óra közt kétségben voltak aziránt, hogy a léghajó folytathatja-e az utat, vagy pedig kénytelen lesz visszatérni. Amikor észrevették, hogy a léghajó szorult helyzetben van és küzd a vilárral, autómobilokon gyalogságot és léghajós csapatokat küldtek utána, hogy a léghajónak esetleges önkéntes, vagy önkéntelen kikötése esetén segítségére legyen. Tizenegy óra után a léghajó 200—300 méternyi magasságban, bal felével a délnyugati szél ellen fordítva lebegett és időnként orrát a szél ellen fordította, hogy a vihart leküzdje. Tizenegy óra után Münchenben elterjedt az a hír, hogy a léghajó Erding mezővárosba ért, de nem tud leszállani és megfordult. Egy órakor Zeppelin léghajója még mindig a levegőben bolyongott. Egyideig Gerding felett lebegett s látzott, hogy motorán hiba esett. A szél elkapta és nagy gyorsasággal sodorta Landshut felé. Fél 11 órakor erős viharban Gundelkofen környékén látták a léghajót, délfelé nyolcz kilométerre Landshuttól, majd ismét lejjebb Dél-Bajorország felé vitte az orkán. Délután 2 órakor váratlanul hóföregtet támadt és a Zeppelin ismét céltalanul röpködött, míg végre fél három órakor sikerült szerencsésen leszállnia Dingelring és Wörth között Leiching mellett, 50 kilométerre Münchentől. A leszállás nehezen ment, mert a motor egészen hasznavehetlenné vált.

— **Lipót király panamá.** Brüsszelből érkezik az alábbi, nem mindennapi érdekességű híradás. A kínai kormány a „Német-keletázsiai bank“-kal egy, a hankau-kantoni vasutak építésének céljaira kapott 15 millió kölcsön ügyében tárgyal és végre meggyezésre jutott. A lapok ebből az alkalomból megemlékeztek Lipót király üzleti spekulációjáról is, amelyeket a Pierpont Morgantól megalapított American China Development-nál végzett. A társaság tőkéjének kétharmadrésze a király birtokában van, aki 10 millió frank értékű 90 százalékos kínai vasúti kötvényeket vásárolt 9 millió frankért s azonnal eladta a Kongo-sorsjegyek tartalék-alapjának 10 millió koronáért. Roosevelt elnök kívánságára a társaság lemondott konzesszióiról. Állítólag Anglia és Japán beavatkozott az ügybe, mert attól tartanak, hogy Lipót király Orosz- és Franciaország megbízásából köti az üzleteket. Az a hír van elterjedve, hogy a 24 milliónyi összeget, amit Kína a társaságnak kölcsönadott, a belga király és az amerikai milliárdos fogják megosztani. Mig Morgan ezért a 90 százalékos kötelezvényeket ugyanazon áron visszaadta a kínai kormánynak, addig Lipót király vonakodik ezt tenni, mert nem akarja a már megszerzett millióját megint elveszíteni. Egyes lapok a belga követnek Pekingből történt visszahívását ezzel a különös esettel hozzák összefüggésbe.

— **Házasság.** Krutyl Emil fototechnikus kedden lépett házasságra Varga Etelkával.

— **Nászajándékok,** jeggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műtőrségszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 20., I. em. szerezhetők be. Nagy képek a-bum-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Meghalt pátriárka.** Hódmezővásárhelyen meghalt a város egyik legrégebb s legkiterjedtebb családjának a feje: Török Péter. A majdnem kilencven évet élt tipikus magyar ember megérte családjának ötödik ízét. Legidősebb unokájának is már négy unokája van, köztük a legidősebb tizenegy éves. A négy ükunoka előtt harminczkilenc dédunokája volt.

— **Shackleton fölfedezései.** Újabb hírek érkeztek Shackleton fölfedezéseiről, aki tudvalevőleg a déli sarkot jobban megközelítette, mint eddig bármelyik sarkutazó. Shackleton a Crebus sarkkörüli vulkánt is megmászta. Ennek a tűzhányónak átmérője fél angol mérföld, 800 lábnyi mély s belsőjéből folytonosan vizgőzök és gázok törnek elő. A hegy magassága 2000 láb. Az expedíció október 29-én hagyta el a Kap Royalt s azután állandó halálvesedelem közepette hatolt tovább a hórétegekben át. A kis manduriai lovak közül több megvakult, úgy hogy agyon kellett őket verni. Az expedíció résztvevői heves hóviharokkal küzdöttek; a hideg elérte a 27. Fahrenheit-fokot, úgy hogy az utazók a fagytól nagyon sokat szenvedtek. December 26-án elérték a déli szélesség 88 fok, 23 percet s ekkor 10.000 lábnyira voltak a tenger színe felett. Visszafelé az expedíció tagjai a lóhustól dysenteriaiban megbetegedtek. Február 27-én két résztvevőt hátrahagyva, Shackleton pedig egy kísérővel a „Nimrod“ felkeresésére indult, amelyet egy heliográf segítségével fel is találtak.

— **Elhamvadt község.** A Lőce melletti Palma faluban nagy tűz pusztított, 65 ház a melléképületekkel együtt a tűz martaléka lett. A tüzet előmozdította az orkányszerű szélvihar, mely az oltást majdnem teljesen lehetetlenné tette. A lakosság óriási erőfeszítése végre lehetővé tette a tűz megfékezését. A házak közül a legtöbb nem volt biztosítva. Az alispáni hivatal jelentést tett a belügyminiszternek, utalással arra, hogy a lakosság, mely különben is sokat szenvedett a tavalyi rossz terméstől, segélyben részesüljön.

— **Gyilkos vő.** Vincze Sándor szegedi alsótanyai fiatal gazdálkodó szerdán éjjel meggyilkolta apását, Kozma László jómódu birtokost. Régotha vizálykodásban éltek s szerdán éjjel Vincze megvárta, míg apása elaludt s ekkor egy csákánnyal szétzúzta fejét. Vinczét letartóztatták.

— **Robbanás egy petroleum-hajón.** Marseille-ből jelentik, hogy a Jules Henri nevű hárombarcozon, mely petroleum-szállítmányt hozott Filadelfiából, ma valószínűleg petróleumgőzök meggyulladására következtében robbanás keletkezett. A hajón lévő husz munkás közül hat meghalt, tíz súlyosan megsebesült. Az anyagi kár nagy, főleg miután a hajó fődélelete is tönkrement.

— **Egy királynő gyermekkor.** Miss Winter, a hollandi királynő nevelőnője, ki tíz éven át oktatta Vilma királynőt, egy előkelő angol folyóirat hasábjain érdekes visszaemlékezéseket közöl az udvar körében eltöltött időkből. Vilma hercegnő ötéves koráig a legboldogabb gyermekként élte; játékszereinek se szeri, se száma nem volt, bábuiból egész kis falut be lehetett volna népesíteni. A denecebb bábuival valóságos családi életet folytatott; a bábuk részére külön lakosztályok voltak a gyermekszoba sarkában berendezett papírházikókban és a bábuk reggel keltek, mosdottak, este ebédeltek, színházba mentek, majd lefeküdtek. Értékesebb ruhákat viseltek. A kis hercegnő roppant pajkos volt, megtudta, hogy nevelőnője irtózik a bogaraktól, a szabadban való séta közben észrevétlenül kis bogarakat szedett és a nevelőnő kezításkájába rejtette. Volt mulatság, amikor a nevelőnő síkoltva vette észre a rovat. A kis hercegnőt egyébként jó háziasszonynak is nevelték. Kikötötték a kertészetben; külön kis földterület állt avégből rendelkezésre, kerttel és egyéb termőfölddel, hogy a kis hercegnő a földmívelés titkaival egész közlőrl megismerkedhessen. Mikor hat éves elmúlt, az elemi ismeretek elsajátítására fogták és egy hágai tanítót szerdettek melléje szülei, aki napról-napra az udvarhoz járt leckét adni. Később azzal nyert kiegészítést nevelése, hogy beutazta egész Hollandiát, minden vidéken néhány napig, sőt hétig tartózkodott, miáltal a lakoságnak módjában állt leendő királynőjével ismeretséget kötni.

— **Béke a szabók között.** A szabóiparban hetek óta dúló harc tegnap véget ért. A Szabómesterek Országos Szövetsége tegnap délután a Kereskedelmi Csarnok helyiségében a szabósegédek kiküldöttével egyeztető tárgyalást kezdett, amely szerencsésen eredménnyel végződött. A segédek elfogadták a mesterek bérföltételeit s ennek alapján megkötötték a békét. Az új szerződés három évre szól és ma lép érvénybe. Ma tehát megszűnik a kizárás és az összes fővárosi műhelyekben megindul a munka.

— **Husz nappal a gyilkosság után.** Gerjenben husz nappal ezelőtt gyilkosság történt. Puskás József gazda Faddról Gerjenbe ment lakodalomra egy rokonához. Másnap halva vitték haza Gerjenbe. Mellén iszonyu seb tátongott, kezében kés volt, melyet holt merev keze még halálában is szorongatott. Egy férfi és négy asszony vitte haza a holttestet. Valamennyien egybehangzón vallották, hogy Puskás József az uton öngyilkosságot követett el és vallomásuk alapján az orvos megengedte a holttest eltemetését, ami másnap meg is történt. Tegnap azonban az egyik asszony beismerte a faddi csendőrsőn, hogy Puskás nem lett öngyilkos, hanem Berki József 44 éves parasztságza, kinek kocsiján jött haza, ölte meg. Utközben ugyanis Berki és Puskás dühösen összeszalkoztak, utóbbi leugrott a kocsirol és kijelentette, hogy nem megy tovább együtt Berkivel. Berki utána ugrott és leszúrta Puskást. Ezután halállal fenyegette az asszonyokat, ha meg nem esküsznek neki, hogy azt fogják vallani, hogy Puskás maga ölte meg magát. Félelmükben ezt meg is ígérték. Elvallomás alapján a csendőrség a többi asszonyt is kihallgatta, akik most már egybehangzón vallották be, hogy az eset tényleg így történt. A csendőrség jelentést tett a paksi járásbírósnak. A 20 napos holttestet felbontották és megállapították, hogy a szúrás oly közel van a vállhoz és oly erősen történt, hogy öngyilkosság egészen valószínűtlen. Az orvosok véleménye és az asszonyok vallomása alapján Berkit letartóztatták és a paksi járásbírósnak börtönbe szállították.

— **Harmadszor.** Kétnapos időközben ma harmadszor követte el merényletet a temesvári katonai puskaporraktár ellen. A merénylők a múlt éjjel kocsin érkeztek a raktár elé és leszállva a kocsiról, gyalog közeledtek a katonai örök felé. Az örök kétszer löttek a közeledőkre. A lövésekre jajkiáltás hallatszott, mire a granus alakok újra kocsira kaptak és elhajtattak. A vizsgálat eddig eredménytelen.

— **Kiállítók lakomája.** A „Steindl-céh“ magyar képzőművészek egyesülete április 3-án, szombaton este lakomát rendez az Országos Kaszinóban levő helyiségében. A lakomán részt vesznek mindama kiállítók, akik az Iparművészeti Múzeumban rendezett lakásberendezési és háziipari kiállításon művészi munkáikkal szerepelnek.

— **Megszökött gyermekek.** Kerbolt Ferenc pécsi közalapítványi igazgató távirati megkeresésére a fumei rendőrség az esti gyorsvonat megérkeztek letartóztatta Kerbolt Ervin, Gress József és Hainess Károly kereskedelmi iskolai tanulókat, kik a szülői házból megszöktek és világot látni indultak. A szökevényeket hazatoloncolják.

— **A rendőrségi nyugdíjpótló közgyűlése.** A fő- és székvárosi magyar királyi államrendőrség tisztikarának nyugdíjpótló és segélyező egyesülete tegnap délután tartotta tízedik évi rendes közgyűlését a főkapitányság első omeleti nagytermében. Sali Károly elnök üdvözlő beszéde után a közgyűlés tudomásul vette az évi jelentést, elfogadta a számadásokat, és megadta a felmentvényt. Ezután elnökké egyhangulag dr. Pekáry Ferenc főkapitány-helyettes, alelnökké pedig dr. Schreiber Emil rendőrkapitányt választották meg. A tisztikar és választmány megválasztása után a közgyűlés véget ért.

— **Felismert öngyilkos.** Március 30-án a Ferenc József-híd budai oldalánál a Dunából kifogtak egy férfitestet. A zsebében különböző iratokat találtak, amelyekből az következtethető, hogy ügyvéd azonos Jankovich Ákos zentai születésű 40 éves ügyvédjelölttel, aki a múlt év szeptember hó 2-ig Hernád-uteza 30. sz. alatt lakott. Azóta lakása nem volt bejelentve. Atyja Jankovich Gyula kuriai bíró volt, anyja pedig Latinovits Róza, előkelő bácskai földbirtokos családból származó leány.

— A nyomor miatt. Tegnap délután öt óraker az ügyvédjelöltek körének a Szemere-utca 10. számú házában levő helyiségében föbelőtte magát Király Károly harminczhároméves jogszigorló. A szerencsétlen fiatalembert a nyomor vitte rá kétségbeesett tette. Hosszu ideje volt állás nélkül és a sok nélkülözést annyira megunt, hogy meg akart válni az élettől. Sebe azonban nem halálos és a Rökus-kórházban, ahová bevitték, az orvosok remélik, hogy felgyógyul.

— Baleset a gyakorlótéren. Ma délelőtt a Fehér-ut és Kerepesi-ut sarkán levő gyakorlótéren katonák gyakorlatoztak. Közben Lazi Károly 44. gyalogezredbeli őrzető véletlenül gyakorlótölténnyel Vajda József huszonkétéves közlegényre löött, akit a golyó a vállán sebzett meg. A mentők a 16-os helyőrségi kórházba vitték.

— Sikasztó gyakorlók. Spitzer József kereskedő följelentést tett a rendőrségen, hogy Bröder Árpád budapesti születésű tizenhétéves gyakorlók, aki nála volt alkalmazva, 250 koronát elsikkasztott és megszökött. Valószínűleg Fiume felé utazott.

— Halálozás. Gellérfalvi és csitári Csütary-Gramanecz Emil, a Székesfehérvár és Vidékének egy évtizeden át volt szerkesztője 59 éves korában elhunyt Székesfehérváron.

Kelenföldi Telkes Ernőné, Géczy Aranka Budapestben meghalt.

— Özevgy Schönberger Milcsáné ma éjjel Budapestben meghalt. Az elhunyt urnóben Szirmai Albert zeneszerző és Szirmai Antal szobrász édesanyjukat gyászolják. Temetése pénteken délután fél 3 óraker lesz a Bajza-utca 44. szám alatt levő gyászházból.

Ma temették el nagy részvét mellett Meina Rezső fővárosi gyáros feleségét, szül. Malisek Eugéniát, aki 33 éves korában néhány órai kínos szenvedés után elhunyt. Az oly fiatalon elhunyt nemeslelkű asszony három kis gyermeket hagyott árván.

Szabó Géza állami iskolai tanító Kézdivásárhelyen meghalt.

Mayer József, a „Neue Temesvarer Zeitung“nak megalapítása óta munkatársa, Temesváron meghalt.

Rimler Lajos, gróf Wenckheim Frigyes lébenyszentmiklósi uradalmának jószágfelügyelője, 53 éves korában meghalt.

— Gyors- és teherárak házhoz szállítása. A magyar kir. államvasutak a vasúti üzletszabályzat 68. szakasza alapján már évekkal ezelőtt rendszeresítette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárakat a címzetteknek saját szerződött fuvarosával házhoz szállítatja, ha a címzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben, továbbá a Mexikói-, Egressy-, Hajtsár-ut, Komócsy-utca, Rákospatak, Csömörly-ut, Öv-utca és Erzsébet királyné ut által határolt városrészen, vagy a Tiszviselőtelepen lakik. Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapestben átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárakat is, melyeknek elvámolása a vasútra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhoz szállított — szállítmányok után kiállítandó árnyilatkozatokat is ezen megbízottja által állítatja ki. Utánvételei terhet, Budapestben a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tűzveszélyes és oly árú, melyeknek összszúlya az egy tonnát meghaladja, csak a vállalkozóval kötendő előzetes egység alapján szállítatnak házhoz. Jogában áll ezenkívül mindenkinek, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága által ezelőtt szerződött fuvarozónak közbenjárását kizáró utasítást adhasson. Ezen utasítás az illető állomáson még az áru megérkezése előtt írásban nyújtandó be. A házhoz való elszállítás díjak a következők: a) gyorsárúkért: 10 kg. súlyig 40 fillér, 10 kg.—25 kg.-ig 60 fillér, 25 kg.-on felül 50 kg.-ig 70 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 60 fillér; b) teherárúkért 50 kg. súlyig 60 fillér, 50 kg.-on felül minden megkezdett további 50 kg. 50 fillér; c) adóköteles tárgyak megadóztatásáért: 50 kg. súlyig terjedő árúknál fuvarlevélenként 30 fillér, 50 kg. felül terjedő árúknál fuvarlevélenként 50 fillér. Az árú házhoz szállítása esetén, ha az áru fogyasztási vagy vám illetékek alátelve nincs s ha a címzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható s az árut ott át is veszi, csak a fuvarlevélben felszámított összeg szedetik be. Ha az áru vámilletékek vagy fogyasztási adónak van alávetve, még a címzettnek kézbesítendő vámnyugta, illetve adóbázeza szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetítési illetékek is megfizetendők. A szállítmányozó az áru a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozók állítani, mely e célra neki kijelöltetett. Ha címzett az áru befuvározása idején lakásán nincs, a másodsor, esetleg többször is megkísérelt kézbesítésért külön illeték nem számítható fel. Ha címzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyére küldi, a visszavétel, újra való elhozatal, vagy más helyre való szállítása a díjszabás szerinti illeték újból felszámítható. Esetleges panaszok a budapest-jobbparti üzletvezetőséghez juttatandók.

— Halálozás. Gellérfalvi és csitári Csütary-Gramanecz Emil, a Székesfehérvár és Vidékének egy évtizeden át volt szerkesztője 59 éves korában elhunyt Székesfehérváron.

Kelenföldi Telkes Ernőné, Géczy Aranka Budapestben meghalt.

— Özevgy Schönberger Milcsáné ma éjjel Budapestben meghalt. Az elhunyt urnóben Szirmai Albert zeneszerző és Szirmai Antal szobrász édesanyjukat gyászolják. Temetése pénteken délután fél 3 óraker lesz a Bajza-utca 44. szám alatt levő gyászházból.

Ma temették el nagy részvét mellett Meina Rezső fővárosi gyáros feleségét, szül. Malisek Eugéniát, aki 33 éves korában néhány órai kínos szenvedés után elhunyt. Az oly fiatalon elhunyt nemeslelkű asszony három kis gyermeket hagyott árván.

Szabó Géza állami iskolai tanító Kézdivásárhelyen meghalt.

Mayer József, a „Neue Temesvarer Zeitung“nak megalapítása óta munkatársa, Temesváron meghalt.

a politikai intézői az együttes lépések megtételére irányuló javaslatok előterjesztése véget bevonulnak a külügyminisztériumba és onnét visszatérnek.

— Gyors- és teherárú felvételi hely Budapest-Lipótvárosban. A székesfővárosi közönség nagy része nem bír tudomással arról, hogy a magyar kir. államvasutak igazgatósága már évekkal ezelőtt „Budapest-Lipótvárosi városi-iroda“ czimben irodát rendezett be a Lipótvárosban — Arany János-utca 21. sz. alatt, — ahol a vasuton elszállítandó gyors- és teherárú 1000 kgr. súlyig feladhatók, melyekről végleges átvételi elismervények (feladási vévények) szolgáltatnak ki. Terjedelmes, tűzveszélyes és oly árú, melyeknek vasuton való szállítása különös feltételekhez van kötve, a felvétel alul ki vannak zárva. Hivatalos órák hétköznapokon reggel 8 órától 12 óráig és d. u. 2 órától 6 óráig vannak megállapítva, — a törvényes munkaszüneti napokon azonban az iroda nincs nyitva. Az ezen városi irodában feladott árúknak az illető pályaudvarokra való kifuvározásáért következő illetékek számíthatnak fel: a) gyorsárúkért: 10 kgr. súlyig 30 fillér, 10—50 kgr.ig 60 fillér, minden további 50 kgr.ig 50 fillér; b) teherárúkért: 50 kgr.ig 60 fillér, minden további megkezdett 50 kgr.ig 40 fillér. Kiváratra a szállítmányok esekély díjazásáért a fő- és székvaros IV—IX. kerületéből a lakásról ezen városi felvételi irodába is elszállítatnak.

— Tolvaj katona. Michali Rikárd tengerész-katona az éjszaka meglátogatott egy rendőri felügyelet alatt álló nőt Ujpesten s amikor távozott, magával vitte a leány aranylánczát. A leány hamarosan észrevette a lopást, szölt Sütő István rendőrnök, aki a tolvaj tengerészt több társával mulatózva találta a Váci-ut 3. számú kávéházban. A rendőri kérdőre vonta Michalit, de a tengerészek bajonettjükkel megtámadták a rendőrt. A közönség azonban a rendőri pártjára állott, lefogyeverte a garázda katonákat és közülük kettőt, a tolvaj Michalit és Ronosi Tamást bevitték az újpesti kapitányságra, ahol átadták a katonai őrzésnek.

— Podgyász házhozszállítási hivatal a magyar kir. államvasutak budapesti pályaudvarain. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a Budapest keleti és Budapest nyugoti pályaudvarok érkezési oldalán a közönség kényelmére „Podgyász házhoz szállítási hivatal“ rendezett be. A szállítási hivatal átvételi elismervények kiszolgáltatása mellett szabványos árákért elvállalja a kézi és feladott podgyászok házhoz szállítását, valamint egyik pályaudvarról a másik pályaudvarra való átszállítását. A kézbesítés a IV—IX. kerületekbe mindkét pályaudvarról naponta tekintet nélkül az átvett podgyászdarabok mennyiségére (legalább is háromszor, az I—III-ik kerületekbe pedig egyszer olyképen eszközözendő, hogy a reggel 9 óráig érkezett podgyászdarabok a IV—IX. kerületekbe lakóknak délután 1 óráig, a délután 2 óráig beérkező podgyászok délután 5 óráig és az este 8 óráig beérkezők pedig, amennyiben az lehetséges mind, de a sürgősebbek okvetlen este 10 óráig házhoz vitessenek. Az esti 8 óráig érkező podgyászok másnap reggel 6-tól fél 9-ig kézbesítendők. Az I—III. kerületekben lakó feleknak a délelőtti folyamán átvett podgyászok aznap délután, a délután átvettek pedig másnap délelőtt kézbesítendők. A kézbesítési díjak mindjárt az átadás alkalmával, vagy pedig a házhoz szállításkor fizethetők.

— Beketow-czirkusz. A Beketow-czirkusz első három napi megnyitói előadásaira a jegyeladás már megkezdődött. Az e hó 10-iki, szombat esti. husvét vasárnap és husvét hétfő délutáni és esti előadásaira, előreváltási díj nélkül, jegyeket lehet váltani már most, a czirkusz pénztáránál délelőtt 10—11-ig és délután 3—7-ig, a városban a Hirsch-féle nagytérszében (Andrássy-ut 19. szám alatt) egész nap.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

x Diana sóborszesz mint háziszert kapható az egész országban. Köztudomású, hogy bodörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fejdörzsölésekre és borotválkozás után arcbeefeszkendezésre az urak használják. A fájdalomokat azonnal csillapítja. Masszázásra általában minden háznál csak Diana sóborszeszt használnak. Egy üveg 4 fillér.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherezeg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb s legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordították a gyermekterem- és vívásra.

x Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye dr. Batizfalvy főorvos egész. tanár főorvosi intézete (Károly-körút 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogypótlásra szorultaknak, mert ott az igazgató-főorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegfelelőbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

x Glorialis új illatszer. Búszkeséggel vallhatjuk, hogy hazai iparunk az illatszerészet terén ismét világraszóló újonságokat bocsát forgalomba. Monarchiánk legnagyobb piperezappan és illatszer-gyára: Klein és Fia udvari szállítók „Glorialis“ elnevezés alatt néhány hét óta egy általános kedveltségnek örvendő új illatszer hoz forgalomba, amely illatszer, az eddigi módszertől eltérően a virágból nem alkohollal lesz kivonva és ennélfogva a használatban nem oly könnyen illó, sőt a levegőn napok múltán sem illanik el. Ezen „Glorialis“ illatszer elő gyöngyvirágokból készül, használatban legkiadósabb, miután egy csepp is clegendő az illatosításhoz. Ez a csodásan kedves parfüm oly elethűen adja vissza a virág illatát, hogy az ember önkénytelenül a friss virágot keresi maga körül. Egyetben felhívjuk a közönség figyelmét a mai hirdetésre.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) Iparművészeti kiállítás. Sok szépséget, sok új ötletet láttunk az iparművészeti társulat lakásberendezési kiállításán, amelylyel az országos iparművészeti iskola háziipari munkakiállítását kombinálták. Ismételjük: sok nagyon szép dolog van együtt ezen a kiállításon, megkapó ideák, elszánt merések, meleg hangulatok, amelyek föltűnnek és kiemelkednek abból az anyagból, amelyet a rendezőség erre a kiállításra összehozott. Hogy vannak közepességek is, sőt hogy van nagyon sok közepesség, az bizonyos, de igaz az is, hogy ezekért bőséges kárpótlást kapunk. Akár a háziipari dolgokat nézzük, akár a kiállítás lakásberendezési részét, mindent látunk emelkedéseket, lendületet, színt, mélységet, harmóniát és mindenütt találkozunk olyan elemekkel, amelyekben meg kell látni a fejlődés képes csirát. És ez sok. Ez annyit jelent, hogy a mi iparművészetünk most jutott el arra a pontra, amelyről a fejlődés útja gyors és erősen neki-lendülő.

Ezt a nagy fejlődésképeséget láttuk elsősorban a háziipari kiállításnál. A mi háziiparunk eddig is sikert és elismerést aratott mindenfelé, de nem volt intézmény, amely a maga szervező erejével, munkaközvetítésével elősegítse a fejlődést. Az országos iparművészeti iskola most már kitölti ezt a hézagot és hogy eredménynyel, azt a mai kiállítás bizonyította. Igen szép csipkéket láttunk, halasit, iv, vert, recze csipkét, varrottast, amelyek között nagyon sok a megkapó és igazán művészi munka. Érdekesek a Szendrői Dezső és Örkényi István csipkerajzai, amelyekben nem hiányzik az eredetiség sem. Nem dolgozik filigrán, arabeszk-szerű mintákkal, hanem erőteljes, nagy vonalakat látunk a terveken. Persze, sokszor kilátszik belőlük a mindenáron újat akarás lólába, de hát ez a kezdet, amelyből még gyönyörű dolog fejlődhetik. Szépséges vert csipkéket állított ki Nagy Ida, amelyek közül az egyik sebb, mint a másik. A Háziipari Szövetség himzései is nagyon szépek, tagadhatatlanul sok művészet és sok finomság van bennük.

A lakásberendezési kiállításból erősen kiemelkedik Nadler Róbert nagy ebédője. Magyaros motívumokon épülnék föl az ékrovásos tölgyfa-butorok, amelyek már nem haladnak azon az uton, amelyet most már régideje kijelöltek maguk számára az iparművészeink. A letompított élű, gömbölyded angol butorokkal szemben vaskos, zömök dolgokat mutat be, amelyek a maguk ékrovásos, diszkrét díszítésükkel, stilusos egyszerűségükkel úgy hatnak, mintha a román stílus korából maradtak volna meg. A kis találó nagyon eredeti módon van fölépitve, egyszerű, karosu oszlopokon; a székek remek bormunkája, a sok ötletesség ezt az ebédőt a kiállítás legértékesebb részévé emelik. Kevesebb az ötletesség Pálincás Béla férfiszobájában, ámbar a kék-szürkére páczolt butorok és a karosszékeken alkalmazott meleg tónusu posztó hangulatosságát nem tagadhatjuk meg. Menyhért Miklósnak a finomságok iránt van érzéke. Fogadószobájának az asztala művészi, előkelően izléses munka, de már például a karosszékei nehezkesek.

Nem szabad megfeledkezünk Vass Béla terveiről sem. Egyébiránt őt illeti a dicséret a kiállítás művészi rendezéséért is. De meg kell dicséremünk az iparművészeti munkáit is, elsősorban pedig a nagy ebédőjét, amelynek a butonai feketére fényeztetten, afrikai körtefából készültek. Egyik-másik darabjuk egyenesen elsőrangú. Hatalmas pohárszékének architektonikus fölépítésében sok az új, friss ötlet, van logikája is és a praktikus szempontokat sem hagyja figyelmen kívül.

Ezen kívül is sok az érdekes dolog a mostani kiállításon. A Lajta Béla és Galambos Jenő stílusos keresztelők medencéje, Maróti Géza gyönyörű bikafejes kutja, Beck Ö. Fülöp, Berán Lajos plakettjei: mind olyan munkák, amelyeket érdemes megnézni. Mint ahogyan élvezetes látvány ez az egész kiállítás is.

(*) Az Operaházban holnap, pénteken Fehals Frigyes bajor királyi kamaranékes utolsó fellépéseül „A nürnbergi mesterdalnokok“ kerül

színe. A kedvelt vendégművész egy hónapi ittléte után **Hans Sachs** szerepében bucsuzik a budapesti közönségtől. — Szombaton „A csavargó” (Le Cletinoaux) van műsoron. Lereaux nagyhatású lírai drámájának czimszerepét ezuttal is Takáts játszsa. A női főszerepet Szamosi Elza énekl. A többiekben Szemere, M. Várent, Payer, Szendrői, Kertész, Hegedüs és Déry lépnek fel. (Évi bérlés 62. sz.)

(*) **Aczél Ilona és Sebestyén Géza bucsuzása.** A kolozsvári közönség két kedvence — **Aczél Ilona és Sebestyén Géza** — bucsuzott attól a színpadtól, amelyen annyi sikerrel játszottak. A bucsuzás őszinte és szívélyes volt. A közönség, mely a nézőtér teljesen betöltötte, az „Ördög” előadásának keretében ünnepelte tapssal, virággal, babérral és értékes emléktárgyakkal a távozókat. **Aczél Ilona** e hó 1-től a Nemzeti-, **Sebestyén** pedig a Magyar-Színházhoz szerződött.

(*) **Diplomakiosztás a Színművészeti Akadémián.** Az Országos Magyar Színművészeti Akadémia harmadik évfolyamot végzett, második akadémiai osztályú növendékei tegnap, szerdán délelőtt 11 órakor kapták meg okleveleiket. Az oklevélkiosztás bucsuünnepélyvel volt egybekötve, mivel az oklevelet nyert növendékek ezuttal utóljára jelentek meg az akadémián. **Somló Sándor**, a színművészeti akadémia igazgatója intezett gyönyörű beszédet a távozó növendékekhez, a művészet szeretetére, tanulásra, kitartásra és hazaszeretetre buzdítva őket és figyelmükbe ajánlotta, hogy kövessék azt az utat, melyet tanáraik, az ő legnagyobb jóakaróik, kijelöltek és megmutattak nekik. A nagyhatású beszéd után kiosztották a diplomákat, számszerint huszonötöt, amelyeket minden növendék az igazgatótól személyesen vett át és közfoglással bucsuztak egymástól a tanárok és növendékek. A most végzett növendékek tehetségbeli értékét élénken jellemzi az a körülmény, hogy már most, mikor alig kerültek ki az iskolából, tízenkét végzett növendék a vidéki nagyobb színházakhoz, egy pedig egy fővárosi színházhoz kapott szerződést és a többiek is hamarosan el fognak szerződni, mert a legnagyobb részük már is folytat tárgyalásokat szerződés ügyében.

(*) **A tévedt nő.** Április 4-én, vasárnap este érdekes előadás lesz az Operában. A „Traviatát” adják és az előadásnak az lesz a fénypontja, hogy **Sándor Erzsé**, az Operaház kiváló művésznője énekl. a czimszerepet. A gyönyörű hangú énekesnő az ujságírók tegnapi estélyén bemutatott egy részletet szerepéből és elragadta a hallgatóságot. **Germondot Szemere** énekl. aki a Traviatából szintén a legnagyobb tetszés mellett adott elő egy számot a tegnapi estén.

(*) **A Nemzeti Színházról.** Sophokles legtekélyesebb klasszikus tragédiáját, az „Ödipusz királyt” fényes kiállításban, díszletekkel és jelmezekkel, új betanulással és új szerepekkel hozza színre holnap a Nemzeti Színház. A darab czimszerepét **Ivánfi, Yokastét Jászai Mari, Kreont Odry, Zeus főpapját Horváth Jenő**, a korinthusi hírnököt **Mihályfi**, a két fiatal leányt **György Ilona és Várdi Aranka**, a két thébai aggastyánt **Bartos és Abonyi**, Tiresiaszt **Gyenes** fogja játszani. A darab kísérő zenéje **Eduard Membreótól** való és a Nemzeti Színház zenekara adja elő **Kun László** vezénylete mellett. Szombaton megismétlik a darab előadását. Vasárnap délutánra „**Cyrano de Bergerac**”-ot adják, este pedig „**A tüzhely**” kerül színre, amelynek három főszerepét **P. Márkus Emma, Odry és Gál** játszzák. Hétfőn mérsékelt helyárrakkal Szigligeti kitűnő vigjátékát, a „**Nagy-mamá**”-t adják a rendes szereplőkkel.

(*) **Beregi Oszkár Faust-ja.** A berlini Deutsches Theater verseny Faust-előadásai során **Beregi Oszkár** igen tisztességesen, sok helyen — különösen a darab első részében — kitűnően oldotta meg nehéz feladatát. Egyáltalában a második szereposztás Faust-előadása magasan fölötte állt az elsőnek, melyben **Kayssler** határozottan rossz volt a czimszerepben, és **Schildkraut** se találta el a Mefisztó hangját. **Gretchent** mindkét este **Höflich** **Lucie** játszotta poétikusan.

(*) **A tavaszi tárlat.** A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán ma volt a művészet vernissage és azt a sajtó képviselői holnap, pénteken 9 órától délután 4 óráig tekinthetik meg. Az ünnepélyes vernissage szombaton délután 5 órakor lesz **József főherceg, Augustia főhercegeasszony, gróf Apponyi Albert kultuszminister, gróf Andrássy Gyula belügyminister, a társulat elnöke, a művészeti intézmények vezetői és a kiállító művészek** jelenlétében. Az ünnepélyes vernissagekor a tagok 1 koronát, a közönség pedig 2 koronát fizet a művészeti nyugdíjalap javára.

(*) **Szerződtetések.** Legutóbb elszerződtek: **Tisza Langer Karola, Kovács Miska, Kovács Miskáné Erdélyi Miklóshoz, a nagyváradi színház igazgatójához, Iványi Irén a Nemzeti Színház ösztöndíjas tagja, Vándori Béla, Márkus Angéla, Padó Irén, Várdai Tódor, Szalma Sándor Szilágyi Dezsőhöz, a szatmári színház új igazgatójához; Sugár Jolán, Muesi Anna, Cserényi Adél, Saigi Jenő, Sziklai Valér Krémer Sándorhoz, a szabadkai színház új igazgatójához; Fátyol Hédi Nádassy Józsefhez; Fenyő Józsa Komjáthy Jánoshoz; Telekán Valér és Radó Janka Miklósy Gáborhoz; Hajós Károly karmester pedig Mezei Kálmánhoz szerződött.**

(*) **Munkácsy Mihály síremléke.** Munkácsy Mihály síremlékét a képzőművészeti társulat megbízásából **Telcs Ede** szobrászművész mintázza. A művész már annyira előre haladt munkájában, hogy nemsokára már teljesen elkészül a síremlékkel. Az emléket haraszi termésköbe faragják és azt a halhatatlan mester halálának 10-ik évfordulóján, a jövő tavasszal avatják fel ünnepélyesen a Kerepesi-uti temetőben.

FŐVÁROS.

(*) **A jánoshegyi kilátó-torony.** A főváros közgyűlése tudvalevően elhatározta, hogy a budapesti vendéglősök ipartársulata által felajánlott 50.000 koronás adomány felhasználásával kilátótornyot létesít a Jánoshegyen, amelynek költségeire 180.000 koronát szavazott meg. Elhatározta egyúttal azt is, hogy a tornyot megdicsőült Erzsébet királynő nevével nevezi el. Az építkezést — mint annak idején megirtuk — a múlt őszön kezdték meg és most, április közepén fognak hozzá az építkezés folytatásához. A torony augusztus 1-ére fog elkészülni. A meteorológiai intézet azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, hogy a toronyban egy meteorológiai állomást állítson fel, mely kérelemhez a tanács elvben már hozzájárult. A kilátó-torony ünnepélyes felavatása szeptember elején lesz, nagyobb ünnepség keretében, amelyet a fővárosi turista-egyesület fog rendezni. Az egyesület, amelynek élén **Glück Frigyes** fővárosi bizottsági tag áll, egyébként érintkezésbe lépett a tanácssal abban az irányban, hogy a kilátótornyot könnyebben hozzáférhetővé tegyék. E célból valószínű, hogy a svábhegyi fogaskerekű állomástól a kilátó-toronyig automobil-járatot létesítenek.

(*) **Uj parkok a fővárosban.** Lázás munka folyik a tavasz beálltával a főváros főkertészeti hivatalában. A székesfőváros tanácsa több parkozást rendelt el és azok terveit már elkészítette **Ilsemann Keresztély** kertészeti igazgató. A parkirozási munkálatokhoz a jövő héten fognak hozzá. A tavaszi munkaprogramm szerint a Városligetben parkirozni fogják a Gazdasági Múzeum körüli részt, a milléniumi emlék előtti térséget, továbbá az István-ut, Aréna-ut és Stefánia-ut előtti parlagon heverő területet, ahol az ifjuság számára nyolcz nagy játszótér lesz. Parkirozni fogják továbbá a Gellért-hegynék **Horgony-utca** felőli részét is. A **Krisztina-körut és Fok-utca** találkozásának helyén pedig köröndöt létesítenek. A **Széchenyi-sziget** rendezése a munkaprogrammnak szintén egyik pontját képezi. A munkálatok közé tartoznak még az utca-fásítások. A Duna jobb oldalán levő utcákat gesztenyefákkal ültetik be, míg a Duna bal oldalán elterülő utcákat gombakác-, hárs- és szilfakkal látják el. Az állatkertet csak ősszel fogják parkirozni, amikor ott az építési munkálatokat már befejezték.

(*) **A Bajza-utca megnyitása.** A Bajza-utczának a Rottenbiller-utczáig való megnyitásával kapcsolatban a tanács hozzájárult a **Köhner-féle** telkek beépítésére nézve bemutatott elvi megoldáshoz. Mivel azonban ez a tervezett megoldás az építési szabályrendelet rendelkezéseibe némileg beleütközik, a tanács elhatározta, hogy az ügyet hozzájárulás végett átküldi a közmunkák tanácsához.

(*) **A városligeti pavillon bérlése.** A főváros közgyűlése tegnap hozzájárult a tanács azon előterjesztéséhez, hogy a városligeti pavillon bérlését a jelenlegi bérlővel hat évre hosszabbítsák meg évi 16.000 korona bérért. A közgyűlésen azonban ellenzték a bérlés meghosszabbítását, mert a pavillon bérlésére előnyösebb ajánlat érkezett, amelyni-

ben egy kávés 25.000 korona évi bért kínál. Az előadó kijelentette, hogy erről az ajánlatról mitsem tud. Erre természetesen a közgyűlés hozzájárult a régi bérlés meghosszabbításához. Ma aztán kiderült, hogy az ajánlat márczius 30-án tényleg beérkezett a városházára, ahol 26509/VI. szám alatt beiktatták. Az ajánlattevő ugyanaz nap 162. tétel-szám alatt letette a szükséges bánatpénzt a központi pénztárnál. Az ajánlattevő kávés ma megfellebbezte a közgyűlés határozatát a belügy-miniszterhez.

(*) **Bezárták az Erzsébet-téri kioszkot.** Az Erzsébet-téri kioszkot, amelynek jelenleg **Kolegerszky Viktor** a bérlője, tegnap hatósági határozat folytán bezárták, mert bérlője csődöt kért maga ellen. **Kolegerszky** ezelőtt, hat évvel bérelte ki a kioszkot, amelyre tetemes pénzt költött, de vállalkozása balul ütött ki. Az üzlet bezárása után tegnap indult meg a leltározás, de a be rendezés aligha fedezi a kétszáz ezer koronát meghaladó passzívát. A most bezárt kioszk, amely a fővárosnak egyik nevezetessége volt, körülbelül 35 évvel ezelőtt létesült s akkor a főváros legvesztelmezebb kártyabarlangjainak egyike volt. **Egy Marquis de Vallée** nevű francia származású hamisjátékos üzte ott fosztogatásait, míg azután a Theisz-éra elmúltával **Török főkapitány** került a rendőrség élére, aki hamarosan szétugrasztotta a hamisjátékosok társaságát. Azóta teljesen megváltozott és békés családok kedvenc találkozóhelyévé lett.

EGYESÜLETEK.

(—) **A Természettudományi Társulat** állatani szakosztálya április hó 2-án, pénteken este 6 órakor a társulat ülőtermében ülést tart. Tárgyak: 1. **Horváth Géza:** Poloskaóriás a magyar faunában. (Bemutatással.) 2. **Kertész Kálmán:** G. H. Verrall „British Flies” című munkájának bemutatása. 3. **Szűcs Andor:** Magyarország Lumbrioidái. Ülés után barátságos összejövetel a „Pannónia” szálloda éttermének I. számú különtermében.

Nyilttér.

Eravatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN
jogi szemináriuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3.
Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Olvasóinkhoz!

Az „Üstökös” április 1-ével új előfizetést nyit lapjára.

Az „Üstökös” hazánk egyik legjobb élca lapja, mert minden héten számtalan színes képen kívül, tárczát, humoros elbeszéléseket és éleceket közöl. Állandó alakjai közfelfűnést keltenek és e mellett nem tartalmazznak trágár, bántó és bármely tetszetős formába öltöztetett izléstelenégeket.

Minden új előfizető, ki most fizet elő az Üstökösre, ingyen kapja az április hó végén megje.enő

„ÜSTÖKÖS ALBUM”-ot
mely 100 oldalra terjedő díszes kötet lesz érdekes szöveggel

Minden új előfizető megkapja azonnal ingyen a tavalyi bekötött évf lyamat csak a bekötésért számítunk fel 2 koronát és 1909. január 1-től megjelent számokért 1 koronát.

Előfizetési árak:

1/4	évre áprilistól—júliusig	kor. 3.—
1/2	„ „ októberig	„ 6.—
3/4	„ „ deczemberig	„ 9.—

Utalványozim:

„Üstökös” kiadóhivatala
Budapest, V., Váci-körut 72. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Az énekesnő gyilkosa. A trieszti esküdtbíró-
ság tegnap folytatta Födramsperg magántiszt-
viselőnek, Fabry Lucienne énekesnő gyilkosának
bünpörét. A gyilkos kihallgatása a késő éjjeli
órákig eltartott s csak éjjel után került sor a
tanak kihallgatására.

Elnök (a vádlottnak): A gyilkosság elkövetése
után, mikor önt letartóztatták, tagadt mindent.
Ha hirtelen fellelőben állna, követne volna el tet-
tet, bizonyára bevallotta volna.

Vádlott: Azt hittem, hogy így könnyebben
fogok menekülni.

Elnök: Ön azt állítja, hogy dühében rántotta
ki a tört. De hiszen szerencsétlen áldozatán nem
egy, hanem 14 szurást ejtett. Így nem cselekszik
az, aki hirtelen haragjában szur le valakit.

Védő: Tiltakoznom kell a kérdésnek e
módja ellen, mert ezek nem kérdések, hanem kö-
vetkeztetések.

Elnök: Nekem következtetésekre is jogom
van.

Az első tanu a meggyilkolt Fabry Lucienne
szállásadónője, Podoglarné volt. Elbeszélte, hogy
Födramsperg mindig gyanus volt a ő szemében
és a szerencsétlen leánytól lelotta közvetlenül
azután, mikor megismerkedett Födramsperggel,
hogy az tőle 50 koronát kért.

Az elnök kérdésére a vádlott megjegyzi, hogy
erre nem emlékszik.

Podoglarné elbeszélte aztán, hogy a meggyil-
kolt leány jóra való, csendes és takarékos teremtés
volt.

A következő tanu a Gambinus igazgatója
volt, aki elbeszélte, hogy Fabry Lucien Milanóból
szerződött és mindenképpen meg volt vele elé-
gedve. Egy este észrevette, hogy a leány Födram-
perggel ül egy asztalnál. A vádlottat addig nem is-
merte. Határozottan emlékszik rá, hogy Fabry Lu-
cien sok ékszer volt. A gyilkosság után hallotta,
hogy Födramsperg más énekesnőkkel is szeretett
volna ismeretséget kötni, de azok távol tartották
maguktól, mert ki nem állhattak.

Belle tanu, egy trieszti vendéglős, akinek he-
lyiségeiben Födramsperg sűrűn megfordult, elbe-
szélte, hogy vasárnap reggel volt nála utolszor a
vádlott. Nagyon sietett — mondja a tanu — s én
még megkérdeztem, hogy miért olyan izgatott. Azt
felelte: Sok dolgom van odahaza. (Kacagás a
közönség között.)

Általános feszült várakozás közepette lépett a
törvényszék elé a koronatanu, Celicé, akinek há-
zában Födramsperg lakott s ugyanabban a házban
történt a gyilkosság is. Celicé 52 éves s elmondja,
hogy bőkezűen támogatta a vádlottat. Egyideig őt
is gyanuba fogták, sőt vizsgálati fogságban is ült,
mert viszonya volt Födramperggel. A kihallgatás
alatt óvatosan kerülte a vádlott tekintetét. Föd-
ramsperg hangosan főlökögött, mikor Celicé ki-
hallgatása kezdődött.

Elnök: Tud ön róla, hogy milyen viszonyban
volt a vádlott családjával?

Tanu: Eleinte hívta nejét, hogy jöjjön Adria-
nopolisból Triesztbe, de az asszony nem akart, ha-
nem szemrehányásokat tett neki életmódja miatt.

Elnök: A gyilkosság előtt való szerdán Föd-
ramsperg öntől 40 koronát kölcsönzött?

Tanu: Igen s azt mondta, hogy szombaton
viszaadja. Elmesélte nekem, hogy szállást adott
egy szerelmes párnak és ez jó üzletnek kínálkozik.
Csütörtökön azt mondta, hogy a pároska este fog
clutazni. Mikor este hozzá mentem, hallottam,
hogy Födramsperg Fabry Lucievel beszélget, a leány
aztán azt a dalt dudolta: Küssen ist kein' Süngj.

Elnök: És ugy-e bár, maga féltékenykedett?

Tanu: Öreg asszony vagyok én már, hogy le-
netnék féltékeny. De az igaz, hogy szerettem.

Elnök: Szemrehányásokat is tett neki?

Tanu: Csak azt mondtam, hogy ha láremet

akar, akkor ne az én házában tartsa. Mikor szom-
baton reggel visszaadta a 40 koronát, nagyon
izgatott volt s azt mondta, hogy összeveszett a
kisasszonnyal. Este elbeszélte, hogy a pároska
csakugyan elutazott.

Elnök: Nem látta, hogy Födramsperg arca
össze volt karmolva?

Tanu: De igen, meg is kérdeztem s ő azt vála-
szolta, hogy a kisasszony karmolta össze. Erre én
azt kérdeztem, hogy miért nem védekezett, ő pedig
így felelt: Ha én egyet vágtam volna hozzá, az
elég lett volna neki holtanapjáig.

Elnök: Mutatott-e magának a vádlott ara-
nyakat?

Tanu: Igen, sőt adni is akart néhány aranyat,
de nem fogadtam el.

Ügyész: Emlékszik rá, hogy hétfőn szólt a
vádlottnak arról a női fejről, amelyet a tengerből
kihalsztak?

Tanu: Emlékszem s ő arra azt mondta, hogy
sok minden történi a világon, de különösen fél-
tékenység miatt.

§ A felsőbbi parcellázás. Kaposvárról jelen-
tik: A kaposvári törvényszék most hozott ítéletet
a felsőbbi parcellázás ügyében, mely annak idején
országos nagy feltűnést keltett. Tavaly ugyanis
századok óta tartózkodott a gróf Nitzky-Ladányi Miklóst,
hogy birtokának parcellázásával mintegy 120 föld-
műves gazdát juttatott a tönk szélére. E híresztelé-
sek következtében a kaposvári kir. ügyészség vizs-
gálatot indított a parcellázó gróf ellen és megál-
lapította, hogy a gróf ellen irányuló gyanúsítások-
nak semmi alapja nincs, de megállapította egy-
szerszint azt is, hogy a kecskeméti Leszámitoló
és Pénzváltó-Bank, mely pénzügyet a gróffal ez
ügyben alkalmi egyesülésre lépett, ezt megszegte.
A birtokra kifizetett árverés miatt az érdekelt kis-
gazdák perrel támadták meg a bankot, amely per-
ben most hozott ítéletet a kaposvári törvényszék.
Az ítélet a bankot a parcellázott birtok árverésé-
től eltiltította és a kifizetéseket szerzett jogai-
ba visszahelyezte.

§ A zágrábi pör. A mai tárgyalás kilencz óra-
kor kezdődött. Gyurics Györgye nyugalmazott er-
dész folytatolagos kihallgatásával. Az ügyész his-
tóriai és etnográfiai kérdéseket intéz a vádlottnak,
nyire a vádlott kijelenti, hogy neki nincs oly tudomá-
nyos készütsége, hogy történelmi értekezéseket
tartson. Az ügyész erre Pribicevicstől kérdezi, mi
a különbség a szerb és a horvát nép között. Pribi-
cevic azt feleli, hogy a két nép nemzetileg egy
nép. Több történelmi és etnográfiai kérdés után Ma-
zura közbeszól: Ez nem tartozik ide. Itt nem tudomá-
nyos értekezéseket kell mondani. Az ügyész ké-
résére az elnök 200 koronára büntette Mazurát.
Azután újból Zsivkovics joghallgatást hallgatják ki.
Dr. Lukinics védő annak bizonyítására, hogy for-
radalmi szervezet nem létezett, arra hivatkozik,
hogy éppen most, amidőn a monarchia és Szerbia
közti viszony oly feszült volt, nem tört ki a for-
radalom. Erre az ügyész kijelenti, hogy adatok van-
nak arra nézve, a melyek szerint a parasztek kijel-
entették, hogy háboru esetén nem fognak a szer-
bekre löni. Jurics vádlottat Labas kerületi elüljáró
súlyos megsértése miatt kétnapi sötét zárkára
ítelték.

Szünet után a védők még néhány indítványt
tesznek, amelyeket a szenátus legnagyobb részét el-
vet. A Szrbobran egyik ciklikének felolvasását
azonban megengedte. Kitiunik abból, hogy az önálló
szerb párt oka annak, hogy a Starosoviciek szerb
jellegét erősen hangoztatták mindenkor. Accurti
ügyész ebből azt következteti, hogy a szerbek
a horvátok ellen különösen agitáltak. Ezrei
Jurics vádlott és egyuttal a dvori o-
sopot vádlottjainak kihallgatását befejezték és
a Crkveni Bok vádlottjainak kihallgatását
kezdtek meg. Elsőnek Oblakovics Athanáz tanítót
hallgatták ki. Védekezése ugyanolyan keretekben
mozog, mint az eddig említett vádlottaké. Elismeri
hogy tagja volt az önálló szerb pártnak és részt-
vett az önálló szervezetben, tagadja azonban a
hazaárulási szándékot. A tárgyalást ezután hol-
napra halasztották.

§ Szerelmi dráma. Csikesz József napazámos
két év óta szerelmi viszonyt folytatott Krausz Ma-
tild gyári munkásnővel, akinek megígérte, hogy
teleségül fogja venni. Eközben Krausz Matild meg-
tudta, hogy Csikesz régi szeretőjével, Alföldi Kata-
linnal is megújította szerelmi viszonyát. Erre
azután kijelentette Csikesznek, hogy faképnél
hagyja. Csikesz attól való félelmében, hogy a leány
elhagyja, ez év január 2-án este 8 és 9 óra között
revolverrel közvetlen közlelől támadt Krausz Ma-
tildra s három lövéssel mellén súlyosan megsebe-
sítette. Csikeszt nyomban letartóztatták, s a buda-
pesti büntető törvényszék esküdtbíró-sága Zsitvay
Leó elnöklété alatt ma vonta felelősségre szándé-
kos emberölés kísérletének büntetéseért. A bíróság az
esküdtek marasztaló verdiktje után Csikesz Józsefet
súlyos testi sértés vétségéért 9 hónapi fogságra
ítelte, amelyből két és fél hónapot kitöltöttek
vett a bíróság az elszenvetett vizsgálati fogság
álat. Az ítélet jogerős.

§ Gróf Potoczki helytartó gyilkosa. Lemberg-
ben ma kezdődött meg a végtárgyalás Scienszki pör-
ében, aki gróf Potocki galicziai helytartót meg-
gyilkolta. A tárgyalás rutén és lengyel nyelven
folyik. Dr. Lewiski védő pörrendtartási okokból
tiltakozott a tárgyalásnak a jelen esküdtbírói ülés-
szakban történt kizűzése ellen és indítványozta a
tárgyalás elnapolását. E javaslat elutasítása ese-
tére semmiségi panaszt jelent be. A vádlott bele-
egyezését adta a javaslathoz. Picracki ügyész az el-
napolás ellen volt. Hosszabb tanácskozás után a
bíró-ság elhatározta, hogy helyt ad a védelem ké-
relmének, miután a legfelsőbb törvényszék eluta-
sító döntésének kézbesítése óta, amely döntés egy-
másik esküdtbíró-ság delegálására vonatkozott, a
tárgyalás kizűzéséig nyolcz napi időköz még nem
telt el.

§ Megtámadott végrendelet. Érdekes örökségi
pör tárgyalását kezdte meg ma a Kuria első pol-
gári tanácsa Istvánffy József elnöklésével. Özvegy
gróf Batthyány Béláné, született Tarnóczy Etel,
ki különczködő hajlamairól volt ismeretes, 1895-ben
komornájának neve alatt a kereskedelmi körházban
halt meg, végrendeletében tizennégymillió korona
értékű vagyonából egy gróf Batthyány-majorátus
felállítását rendelte el. A törvényes örökösök: Tar-
nóczy Gusztáv, herceg Erba-Odescalchy Hugoné,
gróf, O'Donnell Henrikné, Tarnóczy Antónia, Tar-
nóczy Béla és Kázmér és özvegy gróf Biordi An-
tálné pörrel támadták meg a végrendeletet. Pör-
iratukban hangoztatták, hogy a hitbizomány felál-
lításához a király nem adhatja jóváhagyását, azon-
kívül kifogásolták magát a végrendeletet is, mert
az, szerintök, magánjogi hiányosságban szenved. A
szombathelyi törvényszék Tarnóczy Gusztáv és tár-
sai keresetét elutasította és ehhez a győri kir.
tábla is hozzájárult. A Kurian Lallosevits János
bíró ma egész délelőtt referálta a hatalmas pör
anyagát. A Kuria ítéletét holnap délben fogja ki-
hirdetni.

§ Megszöktetett gyermekek. Nagy feltűnést
keltett másfél évvel ezelőtt Szluha Pál nyugalma-
zott százados elváltan élt feleségének, Bély Balog
Erzsébet tragikus halála, aki tiltott operációknak
lett áldozata. Halála után Szluhané anyja magá-
hoz vette leányának két apró gyermekét. Amikor
ezt a gyermekek apja megtudta, kérvényt adott be
az árvaszékekhez és kérte, hogy gyermekeit az ő gon-
dozására bizzák. Az árvaszék a kérelemnek helyt is
adott, azonban időközben az elhunyt asszony édes-
anyja, özvegy Bély Balog Gyulané magánzónó, a
két gyermekkel együtt külföldre, ismeretlen helyre
költözött. Ekkor Szluha Pál gyermekrablás bün-
tetése miatt jelentette fel anyósát. Az ügyészség
nem vállalta a vád képviselését, a panaszt a vizs-
gálobíró is elutasította. A határozat ellen Szluha
Pál százados fel folyamodással élt a törvényszék
váltanácsához, a mely elrendelte Bély Balog Gyu-
lané ellen gyermekrablás, esetleg családi állás el-
len való büntetés miatt a bűnvizsgálatot és utasi-
totta a vizsgálóbíró, hogy az ismeretlen helyre
költözött asszony ellen adjon ki nyomozólevelet.

§ Bestiális házmaster. Az Albrecht-utca 5.
szám alatti házban, amely Györffy Alajos tulaj-
dona, házmasteri minőségben volt alkalmazva Si-
mon Mátyás napszámos. A háztulajdonos a mult
év folyamán többször vette észre, hogy a házmas-
ter az ő hét éves Lujza nevű leányát cukorkával
a házmasteri pinzelakásba csalogatja. Györffy,
aki gyanusnak találta a dolgot, egy ízben megfi-
gyelte a házmaster és arra a borzalmas tapasztala-
tra jutott, hogy Simon Mátyás az ő kis leánya
ellen merényletet követett el. Feljelentésére a
rendőrség nyomban letartóztatta a bestiális ház-
master és a vizsgálat folyamán kiderült az is,
hogy Simon a 10 éves Lakatos Erzi ellen is köve-

K.

lat állat-
eken este 6
tart. Tár-
a magyar
Kálmán: G.
sájának be-
ág Lumbri-
a „Panno-
ntermében.

szervezettség.

TÁN

cza 3.
alapviz-
vizsgára.
kkel. =

z!

előzetést

gjobb élca
mes képen
s élceket
enek és e
s bármoly
ket.

ki most
kapja az

1"-ot

ötet lesz

ja azon-
f lyamot
át és 1909.
nát.

k:

kor. 3.-
" 6.-
" 9.-

atala
szám.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert első-
rangú urí szabó-termek
szállít mérték szerint,
kifogástalan kelméből,
több száz őri próbával.
prima munka.

Atmeneti kabátot) 35 frtért
angol kelméből)
Felöltöt) 30 "
Smoking-öltönyt) 35 "
selyem bélsővel)
Prima utcai öltönyt) 30 "

IV., BELVAROS,
Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellett
Telefon 110-95

tett el hasonló merényletet. A budapesti kir. törvényszék előtt Simon tagadta a vádbeli cselekmény elkövetését, ám a kis leánykák határozottan rávallottak, mire a bíróság Simont a btk. 232. és 250. szakaszai alapján két évi fegyházra ítélte. A kir. ítélőtábla ma a vádlott büntetését 3 évi fegyházra emelte fel.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Harmadik nap. —

Szép számú közönség előtt zajlott le az alagi versenyek harmadik napja. Az egyes versenyekben érdekes futásokat produkáltak, sőt a nap nem volt hiján a mulatságos dolgoknak sem. A Jankovich-akadályversenyben ugyanis három ló indult. Alig ugrottak el a lovak, Ovidius levetette báró Baichot. Néhány pillanattal később Pallósról esett le Neumanns, erre báró Baich elfogta az éppen előtte galoppozó Pallóst és Mehet mögött másodiknak érkezett be. A totalizátor-kvótákkal is meg lehetek elégedve az érdekeltek, mert a többi közt volt egy tízennyegyszeres fizetés is, még pedig a második futamban *Vitness* győzelmére, melyet lapunk jelölt is az esélyes lovak között. Jelöltjeink közül még *Papuchós*, *Mehet* és *Vénus* arattak győzelmet.

A részletes eredmény a következő:

I. Hároméves nyeretlenc verseny. Díj 1800 korona. Táv. 1600 méter. 1. Geist G. *Papuchós* (lov. Janek). 2. Gr. Pejacevich A. Colette (lov. Pretzner). 3. Rohonczy G. Kláris (lov. Baranyi). Futottak még: Tatiana, Piff páff puff. Küzdelem után egy hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:18. Helyre: 20:22, 23.

II. Tavasz handikap. Díj 5000 korona. Táv. 1200 méter. 1. Metkalf J. *Witness* (lov. Baumgarten). 2. Milne F. Palikám (lov. Hollinger). 3. Egyedi A. Julietta (lov. Paul). Futottak még: Kondor, Héja, Pagony, Telemach, Belle Reine, Sepoy, Paula, Topper, Motolla, Duma, Match me. Biztosan egy és félhosszal nyerve, egy és félhosszal harmadik. Tot.: 10:14. Helyre: 20:73, 206, 130.

III. Visegrádi díj. Gátverseny. Díj 1800 korona. Táv. 2400 méter. 1. Gr. Orssich P. *Peugot* (lov. Huxtable). 2. Dávid E. Apatin (lov. Czárán Z.). 3. Jankovich Gy. Pythia (lov. Fries). Futott még Armand. Könnyen három hosszal nyerve, egy és félhosszal harmadik. Tot.: 10:38. Helyre: 20:40, 28.

IV. Jankovich-díj. Akadályverseny. Díj 1800 korona. Táv. 4000 méter. 1. Jankovich Gy. *Mehet* (lov. Czárán Z.). Ovidius és Pallos elbuktak. Tot.: 10:21.

V. Gátverseny handikap. Díj 1800 korona. Táv. 2800 méter. 1. Fáy-Halász G. *Vénus* (lov. Fries). 2. Br. Neumanns Pilis (lov. Huxtable). 3. Rheina-Wolbeck Koczkás (lov. Pacho). Futottak még: Ezres, Capt. Jack, Petronella, Markos, Louis d'or. Küzdelem után egy és félhosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:46. Helyre: 20:36, 35, 44.

VI. Urlovas-handikap. Díj 1800 korona. Táv. 1400 méter. 1. Orssich P. *Ferroniere* (lov. Neumanns). 2. Jankovich Gy. Haramia (lov. Czárán Z.). 3. Gr. Forgách Gyöngyvér (lov. Palfy). Futottak még: Booskó, Lilium, Okos, Himpeller. Biztosan egy és félhosszal nyerve, egy és félhosszal harmadik. Tot.: 10:37. Helyre: 20:31, 33, 29.

() A bécsi ügetőversenyek kilencedik napjának eredménye a következő:

I. Nyeretlenc verseny. Díj 1800 korona. Táv. 1700 méter. 1. Luczifer. 2. Commander. 3. Faust. Indult tizenegy ló. Tot.: 10:15, 20:25, 24, 28.

II. Elsa-verseny. Díj 2500 korona. Táv. 2600 méter. 1. Lauriene. 2. Johanna L. 3. Donzó B. Indult tizenkét ló. Tot.: 10:204, 20:84, 102, 119.

III. King Wilkes-díj. Díj 2500 korona. Táv. 2200 méter. 1. Sei schnell. 2. Lady Kruse. 3. Maxworthy. Indult hat ló. Tot.: 10:34, 20:33, 28.

IV. Komitee-díj. Díj 4000 korona. Táv. 2700 méter. 1. Jubilar. 2. Countesse Caid. 3. Erna. Indult három ló. Tot.: 10:12, 20:20, 21.

V. Merani díj. Díj 2100 korona. Táv. 2500 méter. 1. Tingl Tangl. 2. Sir Potential. 3. Dillon. Indult tizenhárom ló. Tot.: 10:265, 20:76, 44, 43.

VI. Handicap. Díj 2600 korona. Táv. 2500 méter. 1. Fereno. 2. Amazone. 3. Hertha. Indult kilenc ló. Tot.: 10:46, 20:43, 54, 70.

VII. Kettesfogatu urkocsis-verseny. Díj 2300 korona. Táv. 3800 méter. 1. Serenissimus—Turul. 2. Donau—Milord. 3. Centa—Hofdame. Indult öt fogat. Tot.: 10:17, 20:28, 63.

KÖZGAZDASÁG.

Külkereskedelmi viszonyunk Szerbiához. A mai napon lejárt a szerb ideiglenes kereskedelmi szerződés is, úgy, hogy a mai naptól kezdve szerződésen kívüli állapotba jutottunk Szerbiával. Mint már jelentettük, Szerbia ez állapotra elő is készült s az idevonatkozó törvényjavaslatot a szerb hivatalos lap már márczius 24-én le is közölte. Eszerint a szerb vámtarifa maximális és minimális tételekből fog állani. A maximális tételeket alkotja az általános szerb vámtarifa, a minimális tételeket pedig az egyes államokkal kötött külön szerződésben foglalt vámtételek. Mivel pedig Ausztria-Magyarországgal Szerbiának e pillanatban nincs szerződése, ezért velünk szemben a maximális tarifa tételei alkalmaztatnak a mai naptól kezdve. A szakpolitika törvényelőkészítő bizottsága a következő indoklással ajánlotta a törvényt elfogadására: „Mint a Magyarország és Ausztriával megkötött szerződés még nincs parlamentáris uton is jóváhagyva, előrelátható, hogy az ideiglenes szerződés a határidő lejártáig, vagyis ez év márczius 31-ig nem lesz véglegesen megerősíthető. Ennélfogva az összes szerződéses tarifátételek hatályukat fogják veszteni és így számtalan árura az általános maximális vámtarifa érzékenyen magasabb tételei fognak alkalmazást nyerni. A szerb külkereskedelemnek ezen módon való megzavarásának megelőzése céljából a szerb bizottság a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy most a tarifátételeket a magyar-osztrák szerződéses tarifátételeit is a minimális tarifátételeibe veszi fel. Ebből s más, szerb oldalról jövő nyilatkozatokból azt lehet következtetni, hogy a szerződésen kívüli állapot hosszabb tartamu lesz. Ezzel szemben gróf Forgách belgrádi nagykövetség ma készségi feltezte ki a kereskedelmi tárgyalások felvételére. Mindazonáltal a magyar kormány utasította a vámbírákat, hogy a Szerbiából érkező árukat egyelőre beraktározzák és rövid ideig fekvő hagyják.

A Magyar Gazdaszövetség szociális előadásai. A Magyar Gazdaszövetség szociális kurzusának negyedik napján Jancsó Benedek a nemzetköziség és nemzeti eszméről tartott előadásában mindenképp igyekezett meghatározni a nemzeti eszme és nemzetköziség gondolatának történelmileg kimutatható evolúcióját. Kimutatta a reneszánsz hatását a nemzeti eszme kialakulására. Rámutatott arra, hogy a reformáció az egyház és a vallás nacionalizálása útján milyen hatással volt a nemzeti művelődésre. Rámutatott arra is, hogy miként igyekezett Metternich a faji érdekeket kijátszani a szabadlövő nemzeti eszme ellen és miként lett a szlávizmus a reakció szövetségese. Részletesen foglalkozott a 48-iki forradalom két vezéreszméjével: a nemzeti és világszabadsággal. Rámutatott a proletárság akcióba lépésére és rámutatott Marx híres kommunista kiáltványára: „Világ proletárjai egyesüljete!” amely 48 óta az európai proletarizmus jelszava lett. Jancsó Benedek előadását feszült figyelemmel hallgatták s végül lelkesen megjelenezték a kurzus hallgatói. Előadását, mely két napra volt tervezve, holnap folytatja. *Geöcze Sarolta* tanítóképzőintézet igazgatója a *népjóltéti intézményekről* értekezett. Beszélt a kezeltetésükről, céljukról s különösen kiemelte azt, hogy ezen intézmények akkor felelnek meg leginkább feladatuknak, ha a gyöngéket megvédelmezik s az önségély alapján nagykorúságra nevelik őket. Rámutat a gyermekvédelem fontosságára, a napközi otthon, az inasotthon és gyermektörvényszék ügyére. Követeli a pornográfia törvényes és társadalmi üldözését, a alkohol elleni küzdelmet, a nép művelését, az ingyenes- és szabadoktatást. Végül a fontosabb egészségügyi intézményekkel foglalkozik, ismertet egy párat, majd azzal végzi be előadását, hogy a képző új feladata a szociális munkára nevelés a szociális érzék fejlesztése által. A mindvégig élénk figyelemmel kísért előadás után dr. *Sebestyén Gyula*, a tanítóképző intézetek felügyelője kezdte meg „A történettantás, mint társadalom-politikai tényező” című két napra tervezett előadását. Rámutat történettantásunk egyoldalúságára és nem tartja helyesnek, hogy iskoláinkban csaknem kizárólagosan politikai történetet tanítanak. Szerinte a tanítóképzőintézet történettantásának — bár szűk korlátok közé van szorítva — meg kell legalább annyit tennie, hogy rámutasson a társadalmi szervezkedés alapfőtételeire s a társadalmi fejlődésnek az életmóddal, az állami jogrenddel és a műveltséggel való bensős kapcsolatára. E fejlődés főbb fokozatait előadó holnap előadásában fogja tárgyalni.

A pénzügyiacról. Mint előre látható volt, a háborus előkészületek hatása lassanként érezteti hatását a pénzügyiacról is. Az Osztrák-Magyar Bank kimutatásában a márcziusi utolsó már szokatlan mérvben jelentkezik is. Ugyanis közel 50 millió korona adóköteles bankjegyről számol be a jegybank, amire a márczius végi kimutatásokban még sohasem volt precedens, tekintve, hogy mindeddig elegendő adómentes bankjegyek fölött rendelkezett a jegybank. Azok az okok, amelyek ezt a helyzetet előidézték, eléggé ismeretesek s különösen a katonai költségek, valamint az osztrák takarékpénztárak vonták el a banknak készleteit nagyobb mérvben a forgalomból. Ehhez járultak még a publikumnak fokozottabb utolsó-igényei is. Ezzel szemben az aranykészlet emelkedése várható, mert Londonból az utóbbi napokban nagyobb összegű aranyat szállítottak el, mely főleg külföldi papírok vásárlásának ellenértékéül szolgál. Londoni számlára az utóbbi időben nagyobb összegű magyar és osztrák kincstári utalványokat vásároltak és ezeknek ellenértéke a mostani nagymennyiségű aranyszállítás. Nagyon nagyobb összegű koronajáradékot is vásároltak külföldi számlára, ami azt bizonyítja, hogy a külföldön a korona árfolyamot nagyon alacsonynak tartják.

Hogy mennyire más pénzügyi politikát folytatnak a nagy önálló nemzeti bankok, annak élénk példáját adta ma az angol bank, mely a mai igazgatósági ülésén 3 százalékról egy félszázalékkal két és félszázalékra leszállította a kamatlábat. A bankkamatláb leszállítására közvetlenül a bank igen kedvező helyzete adott okot s az a körülmény, hogy az angol pénzügyi piac valóságos aranybőség uralkodik. Az utóbbi időben mind nagyobb aranyszállítmányok érkeztek Londonba s a szállítmányok értéke megközelíti a 90 millió koronát. A kamatláb leszállítására a pénzügyi kedvező helyzete, főleg azonban a külpolitikai helyzet jobbra fordulása adott okot. Az angol bank legutóbbi kamatlábváltozása ez évi január hónap volt, amikor a bank 2½ százalékról a kamatlábat 3 százalékra fölemelte. A mostani angol bankkamatlábleszállítást előreláthatólag rövid időn belül újabb kamatlábleszállítás fogja követni és pedig a német birodalmi bank részéről. Vajjon az Osztrák-Magyar Bank, mely folyton hirdeti, hogy milyen kedvező a helyzete, le fogja-e szállítani a kamatlábat? Vagy pedig ezentúl is éppen oly kevés figyelemre fogja méltatni azokat a kedvező körülményeket, amelyek a kamatlábleszállítást indokoltá tennék, mint tette eddig és mindig utolsóként jelentkeztet az európai jegybankok sorában, amelyek a legelső kedvező alkalmat felhasználják arra, hogy leszállítsák a kamatlábat. Persze a kamatláb leszállítás első sorban a magyar közgazdasági életnek lenne nagy hasznára: ez pedig az OMB. előtt sohasem volt döntő indok hasonló kérdések elbírálásánál.

Az Iparegyesület acetylen-osztályának ülése. Az Országos Iparegyesület acetylenipari szakosztálya tegnap tartotta meg ezidei közgyűlését Lázár Pál orsz. képviselő elnöklésével. A szokásos napirend kimerítése után Klemp Gusztáv felsőipariszkolai igazgató a világítási források értékéről és Lakos Béla mérnök a francia acetyleniparosok autonóm hatósági szervezetéről tartott előadást. A tisztújítás során a szakosztály elnökévé újból Lázár Pált választották meg. Alelnökök Breuer Mór déli vasuti igazgató, Klemp Gusztáv felsőipariszkolai igazgató és Pfeiffer Ignác műegyetemi tanár lettek. Darvas József választmányi tag indítványára a szakosztály lépéseket fog tenni a fémhegesztő gépek engedélyezésének megkönnyítésére vonatkozólag. Végül felvette a közgyűlésen kilenc új tagot.

Az áprilisi terminus kezdete a gabonatorzsdén. A tavaszi határidőre kötött ügyletek lebonyolításának első napja nagy izgatottság közepette találja a gabonatorzsdét. A politikai bonyodalmak megszüntése óta óriási árváltozások vannak napirenden és a helyzet bizonytalanságát mi sem jellemzi jobban, mint a naponkénti áruállomány, mely a buza árát koronánként hol fel, hol lekergeti. A szállítási belcimentések mai első napja sem tisztázta a helyzetet. Felmondott e hó 6-iki átvételre mindössze 32,000 métermázsza rozs. Buzából és zabból nem volt semmi fölmondás, ami különben meg-

lepetést nem okozhatott, mivel a készáru ma még drágábban helyezhető el a fogyasztóknál, mint a határidős piacon. A rozsmennyiség egyrészt bécsi számlára átvészlik, a nagyobb része azonban az első napon még elhelyezetlen maradt. Áprilisi búzában a még le nem bonyolított ügyletek száma sokkal kisebb, mint más esztendőben és nem eszalódnak, ha az egész áprilisi buza-angazsmánt mindössze 250 ezer mázsára becsüljük, holott tavaly ilyenkor legalább másfél millió mázsára rugó érdekeltség volt a budapesti piacon. Annál nagyobb azonban az érdekeltség májusi búzában és talán még sohasem volt ezen terminusban olyan nagy angazsmán, mint az idén. És éppen ezért annyira eltérők a vélemények a májusi buza közeli sorsáról, amit különben csakis a jövő termés iránt való kilátások fognak végleg eldönteni. Az őszi vetések mai állapotáról országsszerte csakis jót hallani; különösen a *bánati* és a *bácskai* megyék dicserik a buza kitünő állását és csakis egy-két felsővidéki megyében gyengélik az őszi vetést, mely azonban jó időjárás mellett még mindig kielégítővé válhatik. A szombaton megjelenő hivatalos jelentésből különben tájékozást nyerünk efelől is és akkor megtudjuk azt is, hogy az új olatőberi búzában ma hirteleniben rögtönzött 30 filléres ár-emelkedés jogosult volt-e, vagy nem.

A munkásbiztosító ülése. Az Országos Munkás-betegsegélyző- és Balesetbiztosító Pénztár márczius hó 30-án délután a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében igazgatósági ülést tartott. Az igazgató havi jelentését a pénztár ügyforgalmáról és az elnökség tevékenységéről az igazgatóság tudomásul vette. A napirend második és harmadik pontjának tárgyalását az igazgató betegségére való tekintetből a legközelebbi ülésre halasztotta. A táppénz és a kórházi ápolási költség közötti különbözetnek a tag részére való kiadása névszerinti szavazással szótöbbséggel határozottat el. A márczius 13-án megválasztott tisztviselők közül azok részére, kiknek képesítés alóli felmentésre, vagy korengedélyre van szükségük, az igazgatóság ezen felmentés, illetve engedély kérelmezését határozta el. A baleseti járadékok megállapítása után letárgyalta az igazgatóság a helyi szervezetek által állászervezés és fizetésrendezés, valamint orvosai ellátások tárgyában hozott határozatokat. Határozott az önkéntes tagok felvétele és a választott bírósági szükségletek beszerzése felett. Az igazgatósági ülés este hét órakor véget ért.

Fiume új kölcsöne. Tudvalevőleg Fiume városa újabb 20 millió korona értékű kötvény kibocsátására kapott engedélyt a törvényhozástól, hogy a szükségessé vált közmunkákat elvégeztethesse. A pénzpiac azonban azidő szerint még mindig nem mutatkozik alkalmasnak egy ilyen nagyszabású kibocsátási műveletre, miért is a város most elhatározta, hogy egyelőre csak 2,500,000 korona kölcsönt vesz föl a sürgős szükségletek fedezésére. A kölcsönt a *Magyar Kereskedelmi R. T.* adja, még pedig a mindenkori bankkamatlábnál 1 százalékkal drágábban. Mivel a legutóbbi 4 millió kölcsönt is a Kereskedelmi R. T. bonyolította le, valószínű, hogy az egész 20 millió hitelművelet a társaság kezében marad, amely mindig a legelőzékenyebben bonyolította le Fiume város hitel-szükségletét.

A luxuslövésár befejezése. Tegnap fejezték be a Tattersall telepen megtartott első tavaszi luxuslövésárt. A háborus hírek folytán és attól való féltelmükben, hogy a megvett lovakat el nem szállíthatják, számos előre bejelentett külföldi magánvevő nem érkezett meg, mégis az eredmény kielégítőnek mondható. Tegnap délig 49 százaléka kelt el a felhajtott anyagnak, 1200 koronán felüli átlagáron. A második tavaszi, szintén díjazással egybekötött luxuslövésár április 24-től 28-ig fog tartani, amelyre április 14-éig lehet jelentkezni a Tattersall titkárságánál. Valószínű, hogy a külföldi vásárlók megérkezésével ez a vásár még sokkalta jobban fog sikerülni, mint a most lezárult.

Kik építik az Artézi-fürdőt? A főváros már döntött az Artézi-fürdő építkezési dolgában. E szerint a föld-, kőműves és elhelyező munkálatokat Marton és Szalka építómesterek és építési vállalkozók kapták meg 736.843.97 K összegben, a vasbeton munkálatokat Biehn János vállalkozó kapta 174.221.45 K összegben, a kőfaragó munkálatokat Müller Ernő és Antony István kőfaragó mesterek 94.782.54 K, illetve 186.114.44 K értékben és végül a hengerelt vastartók és vasgerendák szállítása

(335.40 q) a Vasgerendákat árusító részvénytársaságra bízott 8.707.30 K árban.

Egy nagybérő vesztesége a gabonatözsde. A gabonaárak rohamos hanyatlásával néhány bécsi lap azt hozza fel, hogy a budapesti gabonatözsde Kuffler B. nagyberkátai nagybérőnek érdekeltségét kényszereladás útján bonyolították le és hogy a kényszereladás folytán a veszteség néhány millió koronára rug. Amint hiteles forrásból értesülünk, ebből mindössze annyi igaz, hogy a budapesti piac alig van nevezett bérőnél érdekelve, mert az illető üzleteit többnyire bécsi cégek közvetítésével kötötte és ezeknek differenciái a mostani angazsmánokból kifolyólag alig tesznek néhány százezer koronát.

A tiszaszegedi sorsjegyek húzása. A tiszaszegedi m. kir. nyereménykészső sorsjegyeinek 68-ik kisorsolása ma délelőtt volt a lottójeledeki igazgatóság hivatalos helyiségében. Kihúzták a következő sorozatszámokat: 75 163 270 323 347 538 610 723 1153 1189 1266 1330 1537 1598 1504 1604 1648 1653 1678 1907 1991 2032 2114 2254 2333 2401 2726 2939 2946 3081 3328 3444 3497 3542 3579 3603 3832 3840 4111 4167 4124 4169 4238 4300. A 180.000 koronás főnyeremény 4300 sorozat- és 71 nyerőszám nyerte. 2000-2000 koronát nyertek: 1604-47, 4167-57, 4238-23, 3832-28, 4238-97. A fenti sorozatszámokban foglalt összes többi nyerőszámok egyenkint 240 koronát nyertek.

Uj husnagygógó részvénytársaság. Ismeretes, hogy a Perlesz József és társa cég nemrég fizetéképtelenné lett. A cégtulajdonosok rokonsága — mely a 620.000 korona értékű passzívában is erősen érdekelve van — most azzal a tervvel foglalkozik, hogy a céget részvénytársasággá alakítsa át, követeléseiket benthagyják az üzletben, a többi hitelezővel pedig kiegyeznek. Az új részvénytársaságot 750.000 korona alaptőkével akarják létrehozni.

A gödöllői villamos. Ismeretes s annak idején meg is irtuk, hogy *Eüdapest—váci és Budapest—gödöllői h. é. villamosvasutak (Vác—budapest—gödöllői h. é. villamos vasut) Részvénytársaság* cég alatt társaság alakult, melynek tárgya: a) a magyar államvasutak Rákospalota-Ujpest állomásától Veregyházán át Vácig — és b) Veregyházától kizárólag a magyar államvasutak Gödöllő állomásáig vezető vonal kiépítése és üzemben tartására. A társaság alaptőkéje 10,650,000 korona, mely 15,750 darab, egyenként 200 korona névértékű bemutatásra szóló törzsrészevényre és 37,500 darab, egyenként 200 korona névértékű bemutatásra szóló elsőbbségi részvényre oszlik. A társaságot már be is jegyezték a budapesti törvény-széknel s így most megtudjuk, hogy a törzsrészevényekből 14,000 darab, az elsőbbségi részvényekből 37,000 darab, 10 darabonként egyesítve fog kiadadni oly módon, hogy minden 10 darab részvényről szóló címlet folytatódólagosan 10 folyószámmal lesz ellátva. A vállalat igazgatósága — amint már jeleztük — dr. Deszeöffy Aurél, Székely Ferencz, dr. Dalnok Béla, Békeffy Géza, báró Radvánszky Antal, dr. Kállay Zoltán, Hadinger Adolf, Török Emil, Stromszky Sándor és Vadnai Géza, kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk ezintén bejegyeztetett.

A Hinterseer-keztgyár felszámolása. Megirtuk, hogy a Hinterseer keztgyár és bőrgyár r. t. felszámol. A felszámolást kimondó közgyűlést már megtartották és felszámolókul Berger Miksa, Oopeny Traugot, id. Hinterseer Ulrik, dr. Küttl Károly, Leszl Jakab, Neufeld Adolf és Szana Zsigmond választották meg.

A tavaszi vásár. A budapesti IV. tavaszi vásár holnap reggel 8 órakor nyílik meg. A vásárra négyezer iparos hozta ki mintáit. Jellemző, hogy a mai nap folyamán már valószínűs üzlet folyt a vásár területén, úgy, hogy számos iparos már ma megtalálta ekkor fáradtságának ellenértékét. A vásár végleges programja szerint, április 2-ika (péntek), 3-ika (szombat) és 6-ika (kedd) ugynevezett üzleti nap, amelyen tehát csak kereskedők és iparosok léphetnek be a vásárra állandó igazolványokkal. Vasárnapon és hétfőn a vásár a nagyközönségnek is nyitva áll, de ezen a két napon csak 40 fillér belépti díj ellenében lehet a vásárt látogatni. Sztérényi József államtitkár, valamint a hatóság, az egyesületek képviselői holnap délután tekintik meg a vásárt.

Az új adótörvények. Kormos Alfréd, a „Magyar Pénzügy“ és a „Magyar Kereskedők Lapja“ szerkesztője több szakember közreműködésével „Az új adótörvények“ címmel egy igen praktikus és házagpótló könyvet szerkesztett, mely különös tekintettel az iparosok és kereskedők, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok, tőkepénzesek, ház- és földtulajdonosok adóira, a következő új adótörvényeket tartalmazza: 1. A nyilvános

számadásra kötelezett vállalatok adója. 2. A tőkekamat- és járadékadó. 3. A keresetadó (üzleti adó). 4. Az általános jövedelemadó. 5. A házadó. 6. A földadó. A közadók kezelését tárgyazó törvénynek vonatkozó rendelkezései az egyes helyeken megfellelően vannak beillesztve. A könyv nemcsak az új adótörvényeket közli szövezerinti szövegükben, hanem azok rendelkezéseit a régi adótörvények rendelkezéseivel összehasonlítja, az eltéréseket kimutatja s az új rendelkezéseket tüzetesen megmagyarázza. A könyv előre 4 koronáért rendelhető meg a szerzőnél. Bolti ára drágább lesz.

A Leánykiházasió Egylet forgalma. Az Első Leánykiházasió Egylet mint szövetkezet gyermek- és életbiztosító-intézetnél ez év márczius havában 1,995.600 korona értékű biztosítási ajándat nyújtott be és 1,724.900 korona értékű új biztosítási kötvény állítottat ki. Biztosítási összegek fejében 93.630 K 50 fillér fizetett ki. 1909. január 1-től márczius 31-ig beárólag 5,480.700 korona értékű biztosítási ajándat nyújtott be és 4,765.800 korona értékű új biztosítási kötvény állítottat ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 302.220 korona 24 fillér és az intézet fenntállása óta 14,165.244 korona 83 fillér fizetett ki.

Gyáralapítások és gyári hírek. Téglaipar részvénytársaság czim alatt ez év elején új vállalat alakult Beszterczen 40,000 korona alaptőkével. — Temesvárott *Áruforgalmi részvénytársaság* czim alatt ugyancsak új vállalat alakult 150,000 korona alaptőkével. — Löw Sándor óras és ékszerész, gróf Thorotzkai és társa villamos óra- és mechanikai gyár és Kulicska Antal villamos óragyáros vállalatainak egyesülésével, 500,000 korona alaptőkével — melynek nagyrésze már jegyezve van — „Magyar óragyárak egyesült részvénytársasága“ cég alatt részvénytársaság van alakulóban ingás óráknak, villamos óráknak, továbbá rokonipari és mechanikai cikkeknek nagyban való gyártása céljából. — Kocskeméten és Vágsellyén gyufagyár alapításán fáradoznak. A vágsellyei gyárt részvénytársasági alapon tervezik és az alapítók élén Weisz Ignác, a vágsellyei hitelintézet r. t. vezérigazgatója áll. — Nikolovits Lázár földbirtokos és gözmalomtulajdonos Jeselnicán (Orsova mellett) mechanikai pamutszövőgyárat létesít. — Neugröschl Dávid fűrésztelep- és hordógyár-tulajdonos Borosjemenőn faáru gyárat szándékozik létesíteni, mely kezdetben csak hordókat, de később játékkárukat és butorokat is gyártana. — „Ohm“ villamos szükségleti cikkek gyára cég alatt Pécsen új vállalat létesült, mely különböző villamos szerelési cikkek készítésével foglalkozik. — A Felten és Guilleaume r. t. a gumierek gyártását szélesebb alapra fektette s e célre külön épületet emelt. — A Szombathelyi magyar pamutipar Doktor Móricz-cég szövőgyárát legközelebb kibővítik. A vállalat vezetősége a napokban adta be a városhoz a kibővítési tervezetet, mely szerint a gyárral szomszédos területen 406 négyszög méter területet építene be. Egy 25 méter hosszú és 17 méter széles nagy raktárhelyiséget épít a gyár. Az építkezést még a nyár folyamán megkezdik. — Lepter János lakatosáru gyára berendezkedett szeszek gyártására. — Theil Gyula kereskedő Medgyesen állami szaktvenzióval nadrággomb-gyárat létesített, melyet már üzembe is helyezett. — Papirdoboz és papírárugyár r. t. cég alatt új vállalat alakult Ungvárott 50,000 korona alaptőkével.

Villamos vasutak forgalma. A Budapesti Villamos Városi Vasut Részvénytársaság vonalain ez év márczius havában összesen 499.268 korona volt a bevétel. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 466.398 koronát tett ki. Ez év január elsejétől az összes bevétel 1,445.336 koronára rugott, a múlt év ugyanezen időszakában elért 1,346.902 korona bevétellel szemben. — A Ferencz József Földalatti Villamosvasuton márczius hónapban 331.818 utastól összesen 50.876 koronát vettek be. Ez év január elsejétől 1,083.059 utas után 173.421 korona volt a bevétel. — A Budapesti Közüti Vaspálya Társaságnak márczius havában 949.466 K bevétel volt, a múlt év márczius havában 898.247 koronát. Az egészbevétel f. évi január 1-től márczius 31-ig 2,684.598 korona volt, a múlt év hasonló szakában 2,513.339 koronára rugott.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS.
Kiadó-tulajdonos:
A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 1.

A készarupiaczon kifejezetten szilárd volt ma az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a mal-mok igen jó vételkedvet mutattak és nem idegenkedtek a tegnapiaknál jóval drágább árak fizetésétől sem. Így aztán aránylag elég élénk forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 20.000 q. buza kelt el a tegnapiaknál eleinte 40 fillérrel, később pedig 70 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 29.30 korona volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 27.40 korona, 76 kilós tiszavidéki, üszkös buzáért. Egyéb gabonaművek közül rozs 20 fillérrel, tengeri 10 fillérrel drágább, árpa és zab ártartó, korpá változatlan. — A mai üzlet mindjárt megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál jóval magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán igen élénk üzlet mellett sürgős fedezésekre és véleményes vásárlásokra egyre fokozódott a kereslet, minek folytán csak még jobban szilárdult az irányzat és jelentékenyen még tovább emelkedtek az árfolyamok. A tegnapi zárathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza 52 fillérrel, a májusi buza 56 fillérrel, az októberi buza 38 fillérrel, az áprilisi rozs 64 fillérrel, az októberi rozs 36 fillérrel, az áprilisi zab 18 fillérrel, a májusi tengeri 4 fillérrel emelkedett.

A készarú jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.10—28.60
"	76	27.15—28.65	80	28.35—28.90
"	77	27.75—28.35	81	28.50—28.10
"	78	27.95—28.55	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	27.75—28.50
"	76	27.30—27.70	80	28.10—28.45
"	77	27.60—27.75	81	—
"	78	27.75—28.15	82	—
Pestvidéki	74	—	78	27.80—28.20
"	75	—	79	27.80—28.35
"	76	27.45—27.75	80	28.15—28.40
"	77	27.65—28.20	81	—
Bácskai	74	—	78	28.05—28.55
"	75	—	79	28.00—28.10
"	76	28.50—27.95	80	28.25—28.65
"	77	27.60—28.15	81	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	20.65—20.20
középmínőségű új	—	—	—	20.00—20.05
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	18.00—18.80
II. rendű	—	—	—	17.50—17.80
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.85—18.80
II-rendű	—	—	—	17.45—17.75
Tengeri belföldi új	—	—	—	15.00—15.30
Korpa:	—	—	—	12.25—12.60

A készarú piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 300 q 80 k, 500 q 79 k, 600 q 78 k 29.30 K, 100 q 80 k 29.20 K, 500 q 80 k 29 K, 500 q 80 k, 200 q 78.5 k, 120 q 79 k, 140 q 79.5 k 28.60 K üszkös, 500 q 79 k 29.20 K, 100 q 79 k, 100 q 79 k, 100 q 79 k 29 K, 500 q 79 k 28.90 K felső, 150 q 78 k 28.80 K, 100 q 76.5 k 27.80 K felső, 100 q 76 k 27.40 K üszkös. Pestvidéki: 100 q 79 k, 100 q 76.5 k 28.55 K, 100 q 78 k, 100 q 77 k 28.30 K, 400 q 77 k 28 K. Bácskai: 2000 q 79.5 k 28.80 K. Felsőmagyarországi: 100 q 76.5 k 27.80 K. Erdélyi: 100 q 79 k 28.65 K, 200 q 78 k, 100 q 77 k 28.35 K. Marosmenti: 200 q 78.5 k 28.55 K. Zimonyi: 150 q 77 k 28 K. Szerémségi: 100 q 77.2 k, 50 q 76.5 k 27.80 K. Boszniai: 3840 k 76 k 28.10 K. Zab: 100 q 17.90 K kpf. par., 100 q 18.20 K kpf., 100 q 17.50 K kpf. dohos. Rozs: 200 q 19.85 K kpf. par., 100 q 19.90 K kpf. par. Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötött:

Dél előtt:	
Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:	
Buza áprilisra	13.84—13.83—14.04
Buza májusra	13.54—13.71—13.80
Buza októberre	11.09—11.30
Rozs áprilisra	9.94—10.10
Rozs októberre	9.03—9.22
Zab áprilisra	8.79—8.78—8.76
Zab októberre	7.53—7.55
Tengeri májusra	7.56—7.61
Tengeri júliusra	7.73—7.72—7.74—7.77

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	14.00—14.01
1909. májusi buza	13.75—13.76
1909. októberi buza	11.26—11.27
1909. áprilisi rozs	10.24—10.26
1909. októberi rozs	9.20—9.21
1909. áprilisi zab	8.81—8.82
1909. októberi zab	7.53—7.54
1909. májusi tengeri	7.58—7.59
1909. júliusi tengeri	7.74—7.75

Budapesti gabonaforgalom.

1909. márczius 30-tól 1909. márczius 31-ig.

	Erkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	34633	—
Rozs	977	—
Árpa	7767	—
Zab	4731	2540
Tengeri	100165	46582
Liszt	5070	28677
Korpa	—	6417

Értéktőzsde.

A legutolsó külföldi tőzsdéjelentések szerint az összes német és angol tőzsde szilárd irányzatot adnak hirt, ami a mai reggeli megnyitáskor szilárd irányzatot teremtett. A vásárlások különösen bécsi és berlini számlára már reggel megindultak, de miután anyag nem igen volt, úgy a forgalom mérsékelt maradt. A mai szilárd irányzatban főleg az Osztrák hitel és az Államvasut részvények voltak keresettek berlini számlára, ami az Osztrák hitelnél 5 korona, az Államvasut részvényénél 8 korona áremelkedést eredményezett. A bankrészvények és a közlekedési vállalatok részvényei is 2—3 koronával javultak. A helyi piacon az építőipari értékek iránt nyilvánult nagyobb kereslet, főleg Ujlaki téglagyári, közszénbánya és téglagyári részvényeket vásároltak. Azonkívül néhány vasipari értékben is volt kötés. A járadékpiac ma további szilárdtságot mutatott s a koronajáradék ma 92.70 koronáig emelkedett. Közvetlen a déli tőzsde zárata előtt helyi realizálásokra az értékek mintegy másfél koronával visszaestek s így a mai zárhat nem a legmagasabb árfolyamokkal végződött. Az Osztrák hitel ma reggel 641 koronán indult, 644.50-ig emelkedett, aztán 643.50-re gyöngült. A Magyar hitel 758 koronás kezdőárfolyama 755.50-re javult, aztán a 20 koronás szelvény levonásával 734.75-től lefelé 723.50-ig kötött. Az államvasut 691 koronán indulva, 695.50-ig emelkedett, aztán 694.50-re gyöngült. Forgalomba került továbbá: Leszámitolóbank 477—478.50—477.50 koronán, Jelzálog 428 és 7 koronás szelvény levonásával 421. Rimamurányi 532.75—533.50, Közuti 570—572—571, Magyar koronajáradék 92.625—92.75—92.65, Ujlaki téglagyár 334—337, Hazai bank 272.75—274, Drasche 480—477 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 641—6644, Magyar hitel 753—755.50, Osztrák-magyar államvasut 691—695, Leszámitolóbank 477—478.50, Jelzálogbank 428, Rimamurányi 532.75—533.50, Közuti vaspálya 570—572, Déli vasut 109—111, Magyar koronajáradék 92.625—92.75 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 644.50—643.50, Magyar hitel 734.75—733.50 lex szelvény, Osztrák-magyar államvasut 695.50—694.50, Leszámitolóbank 478—477.50, Jelzálogbank 421 ex szelvény, Rimamurányi 533—533.50, Közuti vaspálya 571, Magyar koronajáradék 92.70—92.65 K.

Díjbirosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 8—9 korona, nyolcz napra 16—18 korona, április hónap végére 32—34 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 634.25, Magyar hitel 734.25, Államvasut 696.50, Leszámitoló 477, Jelzálog 423, Rimamurányi 533.25, Városi vasut 265, Közuti vasut 570 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, április 1. (Saját tudósítónktól.) A tegnapi lanyhulás után ma a piac megszilárdult és a buza ára 10, rozs és zabé 5 fillérrel drágult, azonban a konzum szigorúan tartózkodott a vásárlástól és a forgalom majdnem egészen megakadt. Tengeri ára nem változott. Ami a külföldi tőzsdéket illeti, az északamerikai piacokon az árfolyamok emelkedtek, London és Páris ellenben nyugodt volt.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 14.75—15.10, bánáti 14.50—14.90, mosoni 13.95—14.20, tótfelvidéki 13.95—14.30, déli vasuti 14—14.35, marchfeldi 13.85—14.15.

Rozs: tótfelvidéki 10.30—10.50, csepeli 10.25—10.45, pestmegyei 10.35—10.45, déli vasuti 10.30—10.50, különféle magyar 10.25—10.45, osztrák 10.20—10.50.

Árpa: morvaországi 9.50—10.35, marchfeldi 8.50—9.25, lécsvidéki 9.20—9.50, déli vasuti 8.50—9.50.

Magyar tengeri 8—8.30.

Cinquantin 9.45—10.

Magyar zab 9.35—9.75, válogatott 9.75—10.15, cseh—morvaországi és alsó-osztrák 9.60—9.75.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:

Finson-féle Ivlámpa fürdők szív- és veredényelmeszedés ellen.

Elektromágneses gyógyítás

Röntgen sugarakkal való kezelés.

Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).

Kék fényvel való kezelés.

Villamos hőfürdők (Elektrotherm).

Villamos fényfürdők.

Villamos masszázs (Vibratio).

Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.

Villamos vízfürdők.

Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:

Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).

Ideggyengeségi állapotok.

Álmosság, Fejfájás.

Hűdések (Paralysis).

Idegfájdalmak, Idegzsúvás (Neuralgiák, ischiás).

Gerincvelőszervelés (Tabes).

Szívbetegségek.

Veredényelmeszedés.

Köszvény és csusz, reuma, ízületi és csontbajok.

Székrekedés, Daganatok.

Anyagcserebajok (Elhízó ezukorbaj, verszegénység)

Bőrbajok, Bőrviszketeg.

Lupus.

Hajhullás, kopaszodás.

Szertelenítés (széknél az arezon).

Aranyeres csemék.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. — Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, április 1. A békés megoldás az előtőzsdén újabb áremelkedést idézett elő, amit az is elősegített, hogy a külföldi piacokról is magasabb jegyzéseket jelentettek és számítottak arra, hogy Londonban a kamatlábat leszállítják. Az üzlet különösen államvasuti részvényekben alakult élénken, melyekből egy első bécsi bankintézet nagy tételeket vásárolt. Államvasuti élvezeti jegyeket is kerestek. Hitelrészvényekben nagy nyereséglebonyolításokat eszközöltek. Az alpesi bányarészvényeket és a déli vasuti részvényeket is favorizálták. Északnyugati, keleti vasut, hirtenbergi és fegyvergyári részvényeket kerestek. Magyar koronajáradék 0.3 százalékkal emelkedett. A déli tőzsde irányzata szilárd volt és államvasuti részvények újból emelkedtek. Déli vasuti részvények, melyekben kisebb arbitrázs-vásárlásokat eszközöltek, szintén javultak. Berlinből általánosan szilárd irányzatot jelentettek.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 642.50, Magyar hitel 763, Lacedes

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomor-bajoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az érintett gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 80 fillér.

SZINHÁZAK.

Péntek, 1909. április 2-án.

NEMZETI SZINHÁZ.

Uj betanulással:
Ödipusz király.
 Sophoklés tragédiája 5 felvonásban. Zenejét szerz.: Mumbred E.
Személyek:
 Ödipusz Ivánfi
 Jokaste Jászai M.
 Kreon Odrv
 Főpap Horváth J.
 Hirok Mihályfi

Kezdeté 1/8 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Vigyázz a nőre!
 Bohózat 3 felvonásban, 4 képből. Irta: Feydeu Georges. Fordította: Góth Sándor.

Személyek:
 Pochet, őrmester Topolczai
 Amólie, leánya G. Kerkész E.
 Adonis Sarkadi
 Iréne P. Garsi M.
 Fejedelem Szerémi
 Courtois Marcel Góth
 Etienne Bárdi O.
 Van Putzeboom Vendrey
 Pol őrmester Tihanyi
 Kresmündieff Balassa
 Bibichon Harsányi
 Rendőrbiztos Győző
 Charlotte Kész R.
 Yvonne Varga A.

Kezdeté 1/8 óraker.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Pálmay Ilka feltevével:
Az elvált asszony.
 Operetta 3 felvonásban. Irta: Leon Viktor. Zenejét szerzette: Fall Leo.

Személyek:
 Lissewaghe Karel Király
 Jana, felesége Ötvös Gitta
 Bakkenkij Boross
 Wander-Leo Gonda Pálmay I.
 D. esteleok, elnök Szirmai
 Ruitersplat, bíró Németh
 Leye, ügyvéd Dobos
 Ljoager (szakértő) Pásztor
 Wiesum Papir
 Scrop, kalauz Fabian C.
 Adèle Jaryese Simai
 Krauweleit Simai
 Marije, a felesége Harmath I.
 Kisbó Kiss Pál
 Egy hölgy Nyarainé
 Inas Ligeti

Kezdeté 1/8 óraker.

APOLLO-PROJEKTORAF.

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

Krisztusi tanítások.

Hajótörtek.

Sportoló anyós.

Fokavadászat. — Sebzeit sziv.

Tengerészors.

Barock Holmes és kutyája. — Bator fiu.

Furfangos detektív.

Kezdeté 8 óraker, vasár- és napnapokon 4 óraker.

STEINHARDT MULATO

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Szenzáció! Kezdeté pont 1/9 óraker. Szenzáció!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasuti kupában. — Irta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhart Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Irta: Glinger és Taussig, fordította: Steinhart.

Én és a Welsz Jenő. A holdvilág néta parodiája irta: Szóke Szakál, zenéje: Steinhart, valamint Gyárfás u. műsora. Továbbá: Tunison et Desmolines és a Harridinnis csoport fellépje.

A remek téliertben reggeli tánc és zene. — Elsőrendű attrakciók. — Belépő-díj nincs.

Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és özy Kontinó dohanykülönlegességi áruárujában, Andrássy-ut 29.

Vasár- és napnap délután 1/4 órai kezdettel mérsékelt hely-áru előadás. Szinre kerül: Budapest-Nagymaros.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Feinhas Frigyes feltevével:
A nürnbergi mesterdalnokok.
 Dalmú 3 felvonásban. Szövegét és zenejét írta: Wagner R. Fordította: dr. Vardi A.

Személyek:
 Hans Sachs, cipész Feinhas
 Veit Pogner, ötvös Várdi
 Vogelgesang, szűcs Pichler
 Nahtigall, bádógos Mihályi
 Beckmesser, irnok He. e. f. ús
 Kothner, pék Ney B.
 Zorn, önműtő Fabriczky
 Esslinger, szatéc Juhász
 Moser, szabó Kertész
 Ortel, szappanos Erdős
 Schwarz, lakács Kárpát
 Poltz, rézműves Krimai
 Stolzingi Walther Arányi
 Eva, Pogner leánya Melek A.
 Dávid, Sachs inasa Dori
 Magdaléna Borts M.
 Lj. ör Vencell

Kezdeté 1/7 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ.

A Zöld Kakadu.

Vígjáték egy felvonásban. Irta: Schnitzer Arthur.

Személyek:
 Emil de Cardignan Yándor
 De Nogaent Csizsér
 Albin de Tromville Tarnai
 De Lansac Penyesai
 Séverine, neje Mészáros G.
 Rollin, költő Z. Molnár
 Prospero Vágó
 Henri Csontos
 Balhasar Thuróczy
 Guilome Körmeny
 Saevole Dobi
 Jules Molnár
 Etienne Papp
 Maurice Csobor
 Georgette Tóth I.
 Michette Lorant I.
 Filippa Zala K.
 Lucie Bathory G.
 Grassot Papp
 Lebrat Réthy
 Grain Rátkay
 Rendőrbiztos Sárosi

Utána először:

Régi jó idők.

(WHEN KNIGTS WERE BOLD)

Vígjáték 3 felvonásban. Irta: Marlowe Charles. Fordította: Salgo Ernő.

Személyek:
 Sir Guy de Vere Z. Molnár
 Witte Papp
 Parker Körmeny
 Widdicomb Rátkay
 Sir Brian Sáro-I
 Isaacson Vágó
 Pottlebery Dobi
 Waidgrawe báróné Forrai R.
 Eginton Rowona Bathory G.
 Eginton Millicent Tóth I.
 Eginton Mirjorie Lorant I.
 Pottlebery Kata Császár K.
 Isaacson Sarah Mészáros G.
 Barker Alice Zala K.
 Hirok Thuróczy

Kezdeté 1/8 óraker.

URANIA SZINHÁZ.

A francia forradalom.

Kezdeté 1/8 óraker.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Paul Conchas

felsége II. Vilmos császár hadseregének herkulése.

La Superbe Camille-trió
villamos tündéri játékok excentrikus nyújtóornások.

Strebel Hermann

délnémet kómikus.

Gautier Tacianu
A játékkorcskedésben A hang-fenomen.

Taubert nővérek

xylophon művészek.

MISS LOISSET LES DUBARRY
angol szubretto. táncz-kettős.

A NÉNKE

Uj magyar bohózat.

Flemm and Brock Clement D'Lion
excentrikusok. billarogolyó művész.

Balleff. Baumann. Aalbach.
Sugár. Barbarinas. Bioscode.

Előadás kezdete 8 óraker.

Jegyelővétel: d. e. 10-1-ig, d. u. 3-6 óráig.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Pénztári órák d. e. 10-1-ig délután 3-9 óráig.

Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Az előadás kezdete: 9 óraker.

Még csak rövid ideig: a világhírű, 12 tagból álló

néger-operett-társulat

vendégjátéka: A közkedvelt néger művészek új, komikus operettben mutatkoznak be.

18 varieté szám. Szigoruan országos előadás.

Előadás után a remek téliertben kabaré, a néger operett-társulat tagjainak és előkelő művészeknek közreműködésével Kitzinó kongya. — Pompás üvegsör.

ROYAL ORFEUM

ERZSEBET-KÖRUT 51. TELEFON 110-22

Ma és a következő napokon este 8 óraker

A fenomenális új áprilisi műsor.

A legkacagatóbb bohózatok

Julesa ugy van A zongora-szelidítő

Ágyról-ágyra KIORY

Nelly O' Scara The most original comic sportin' act of the world

Dolly Doll De Fonfee, la belle meztelános tánczosnő

Uj kapték: AZ URNA A gyermeknapra spórolók

Varjas Antal új slágere 36-ik Récz Laci. Azonkívül: SZANIN, SPARGA, BEBEG SS. Uj karrikaturák a hét mozijában. — The Jolly Boston's

Jegy váltható elővétel díj nélkül a Royal Orfeum nappali pénztárában d. e. 10-2 d. u. 3-6-ig. Vasárnap délután fel 4-ór mérsékelt áru előadás. A téliert tükörtermében éjjelkor Trianon és Grand-Cabaret új táncatrakciók, cigányzene reggeli 4 óráig.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körut 23. — Telefon 52-88.

Minden este 9/4 óraker:

László Rózsi

(Conferecier: Dr. Szalay József.)

Azonkívül: Mozgósítás, vagy Berukolt a conferecier. — Városatyák. — Eleven regény. 3 bohózat. 3 tréfa. — Jegyek: 4, 3 és 2 koronáért. (Zenekarl és páholyülés 6 korona.)

FOLIES CAPRICE

Igazgatóság: LEITNER és KELETI Ráday-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 óraker.

1/10 óraker. Ma: 1/10 óraker.

A legszebb szörme kirakat

Bohózat. Irta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.

Végül 11 óraker! Végül 11 óraker!

„Der Herr Ersatzmann“.

Bohózat. Irta: Armin József. Rendező: Werner M.

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig.

Az I-ső emeleti „Casino de Parisban“ elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/12 óraker.

Butorszállítás

Beraktározás

Balassa Gyula és Társa

Budapest, Teréz-körut 19. Telefon 33-32.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol FOGMŰTERME

RENDSZERŰ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em. Munkálatai jóságát részletfizetési kedvezményrel is biztosítja.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készpénz raktáron a leggyorsabb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bérletben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körut 9. (Szerencsen-utca sarok.)

A már 34 év óta a kerékpárvilágot uraló eredeti angol Heical Premier és The Champion kerékpárokat dupla harang-csapagyal és szabadonfutóval, 3 evi jótállással, minden árfelemlés nélkül szigoruan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárhoz külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, láncokat, konuszokat és cseszketet óriási forgalmunk következtében milyen leszállított nagybani 30% áreszállítással szállítunk vidék-eredeti gyári áron

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrészek nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körut 41. szám. Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körut 6. sz. Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmen ve.

Heti műsor:

1909. április hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszinház	Vigszinház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Hangversenyek
3 Szombat	A csavargó	Ödipusz király	-	Tatárjárás	A császár katonái	Orfeusz az alvilágban	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előadása	-
4 Vasárnap	Az afrikai nő	Cyran de Bergerac	-	A kivándorló	Hamlet	A dollárkiralynő	-	Budai vígadó: Fráter Lorand

Mit csinál Ön minden este??

— Diana sósborszeszszel dörzsöltetem magam.

— Miért éppen Diana sósborszeszszel?

— Mert meggyőződtem arról, hogy csak a

Diana sósborszesz

masszirozás:

1. csillapítja a derékfájást,
2. csillapítja a hátfájást,
3. csillapítja a csúztól eredő fájdalmakat,
4. csillapítja a reumatikus fájdalmakat,
5. csillapítja a köszvényes fájdalmakat,
6. csillapítja a fejfájást,
7. csillapítja a lábfejét,
8. csillapítja a szagatási fájdalmakat,
9. csillapítja az oldalszurás fájdalmait,
10. csillapítja a megerőltetett és nehéz munkától származó fájdalmakat

— Éppen ezért én csakis Diana sósborszeszt vásárolok és semmi mást!

Egy eredeti üveg 44 fillér

és mindenütt kapható

A Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg:

Filozófiai Irodák Tára

a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával szerkesztik Alexander Bernát és Bánóczy József.

VIII. kötet.

KANT

prolegomenái minden leendő metafizikához, mely tudományként fog szerepelhetni.

Ford. és bevezetéssel ellátta Alexander Bernát.

Második javított és bővített kiadás.

Ára 2 kor. 80 fillér.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-l.-nál Budapest, VI. Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Telt kebel. Telt kebel két hónap alatt. Pilules Orientales

(keleti pilulák) által, az egyedülálló, melyek a mellét fejlesztik, szilárdítják, helyreállítják a női mellnek grációzus teltséget kölcsönöz, anélkül, hogy az egészségre kárt okozna. Garancia az arzenikummentes.

0 éves kivétel nélkül ajánlva. Abszolút diszkrét. Egy doboz használati utasítással franko 4-45 korona előzetes beküldése vagy 6-75 korona utánvétellel.

I. RATIE gyógyszerész PARIS. — Raktárak: Bécs, R. Pserhofer gyógyszerész Singerstrasse 16. Budapest, Torók József gyógyszerész Király utca 12.

CZIMBALMOK!

Hangfokozó piano-pedálu czimbalmok a jelenkor legtekélyesebb czimbalmái!

Leírás és árjegyzék ingyen és barmenive küldenek a fel-találók és egyedül készítő

Komáromi M. és Társai első magyarországi m. kir. szab. hangfokozó piano pedáluczimbalomgyár Nagymaros—Visegrad.

Levélczím: Nagymaros (Hontmegye).

Kerber Henrik

ablak, lakastisztítási, padlóbeeresztési, féregmentesítési és pormentesítési vállalat

és porszívógéppel

BUDAPEST,

VIII., Gyöngytyúk-u. 7.

Pontos kiszolgálás!!

TELEFON: 53-55.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDAGSY

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít hngvesőfolyást, hólyagbajt, sebeket, tujakort (syphilis), borbajokat, elgyeugült férferőt, időseknél is, onfertőzést és annak utóbajait, ideg- és háterincsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyóg. szerekről gonloskodik. Levél útján is biztos gyógysiker.

Miért használ minden hölgy és uri ember

GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszert alkohol nélkül?

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm a legtekélyesebb gyöngyvirág illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. **Aki egyszer használta, soha mást nem fog használni.**

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm a legkonzentratibb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiadósabb, miután **egy csepp is ele-eendő az illatosításhoz.**

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm alkohol nélkül a virágból van kivonva és ennélfogva **alvegön nem illanik el,** hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

GLORIALIS illatszer — alkohol nélkül — kapható még a következő illatokban: ideal, bouquette Janet e, bouquette de chipre, piros róza, ibolya.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) **3 K 50 fill.**

Kapható minden drogériában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi **3 korona 50 fillér** utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Klein és Fia

főh. udvari szállítók, pipereszappan- és illatszergyár

Budapest, VII/6.

HAJÓJÁRATJEGYZEK

ADRIA

magyar kir. tengerhajózási részvény-társaság vezérigynöksége: **HOFFMANN S. és V.** Budapest, 1909. április havában a következő gőzcsők indulnak FIUMEBŐL:

Hova	Gőzös neve	Kelet
New-York	Ultonia	3
London, Hull	Ebro	1-10
Rouen*)	Duna	1-10
Liverpool	Pavia	5-15
Lisszabon, Rotterdam		
Antwerpen*)	Balaton	5-15
Bordeaux*)	Bathory	5-15
New-York	Pannonia	17
Liverpool**)	Persian	10-20
Hamburg**)	Róma	10-20
London	Matlekovits	10-20
London, Hull	Sappho	15-25
New-York	Carpathia	24
Liverpool	Veria	20-30
Hamburg**)	Bagdad	20-30
Glasgow*)	Nagy Lajos	20-30
Rouen	Zichy	20-30
Tunis, Algier, Gibraltár, Tanger, Oran*)	Tisza	25/IV.—5/V.

A *gal megjelölt viszonylatokban a gőzös Triestet is érinti. ** Amennyiben a gőzös indulása előtt 8 nappal elegendő rakomány nem jelentetett be, az igazgatóság fenntartja magának a jogot, hogy ezt a kikötőt ne érintse.

BEHOZATAL

Honnan	Hova	Gőzös neve	Kelet
Hamburg**)	Fiume	Bagdad	III/25.—IV/5
Newyork	"	Carpathia	1
Liverpool**)	"	Assiout	1-10
Rotterdam, Antwerpen	"		
Rouen, Leith	Triest/Fiume	Baró Fejérvary	1-10
Liverpool	Fiume	Kolozsvár	5-15
London	"	Brescia	5-15
Bordeaux, Glasgow	Triest/Fiume	Bnda II.	5-15
Hamburg**)	Fiume	Tibor	5-15
London, Hull	"	Babylon	5-15
New-York	"	Murillo	5-15
Rotterdam	"	Slavonia	15
Gibraltár, Tanger, Oran, Algier,	"	Baross	15-25
Malta	"	Tisza	15-25
London, Hull	Triest/Fiume		
New-York	Fiume	Voltornó	15-25
Liverpool**)	"	Ultonia	29
Bordeaux, Glasgow	Triest/Fiume	Fabian	20-30
Rouen	"	B. Kemény	20-30
Antwerpen	Fiume	Jókai	20-30
Santos, Rio de Janeiro	"	Szőchenyi	20-30
	Triest/Fiume	Tyria	IV/25.—V/5
		Szeged	IV/25.—V/5

Középtengeri szolgálat.

A) Fiume—spanyolországi vonal.

Fiumeből: Zrínyi 3., Kassa 10., Matyas Király 17., Andrássy 24., Valencziából: Rakoczky 7., Lederer Sándor 14., Zrínyi 31., Kassa 28.

B) Fiume—marseille-i vonal.

Fiumeből: Szent László 7., Adria 14., Árpád 21., Szepary 24. Marseilléből: Árpád 7., Szepary 14., Szent László 21., Adria 24.

Egyházi szent edények

urvacsorai kelyhek
keresztelő-kannák,
bor-kancsók,
alpacca-ezüst disztárgyak

arany- és ezüst
ékszerek,
evő-eszközök.

Részletfizetésre is.

Polgár Kálmán

műorás és ékszerész, a református egyházak szállítója

Budapesten, VII., Erzsébet-körut 29. szám alatt.

Javításokra és vidéki megrendelésre különös gondot fordítunk. — Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétosövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasza, ha a vízfogyasztást házában

vizmérő

után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrnk által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózat vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vizmérő Betéti Társaság **Kunz F.**
vizmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Vízfogyasztás ellenőrzési osztály: I., Bors-utca 14. szám.
Telefon: II-06.

Hirdetések felvételnek a kiadóban, VI., Eötvös-utca 32. sz.

Pirszén (kokszt)

a budapesti légszeszgyárakból,
a legjobb, legtisztább és legtakarékosabb fűtőanyag.

Leszállított árak 1909. április hó 1-től:

Diópirszén	100 kgm-ként helyt a gázgyárakban	4 kor. 32 fillér
Darabos pirszén	100 " " " "	4 kor. 20 fillér
II. rendű pirszén	100 " " " "	3 kor. 32 fillér

Házhoz fuvarozás és berakásért a pinchébe:

a) a balpart belterületén	100 kgm-ként	32 fillér
b) a jobbpart belterületén (a budai légszeszgyárakból)	100 " " "	36 " "
c) a Vár, Gellérthegy, Naphegy, Rózsadomb és környéke, Ó-Buda a bal- és jobbpart külterületén, valamint a pesti gyárakból Budára történő szállításoknál	100 " " "	60 " "
d) zsákolásért (250 kgm-tól 1000 kgm-ig kötelező)	100 " " "	32 " "

Tekintettel az elmúlt téli hónapokban a szállítás körül beállott rendkívüli nehézségekre, kérjük a n. é. közönséget, hogy pirszén szükségletét lehetőleg már a nyári hónapokban beszerezni sziveskedjék.

Az igazgatóság.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

Kelet

3
1-10
1-10
5-15
5-15
5-15
17
10-20
10-20
10-20
15-25
24
20-30
20-30
20-30
20-30
20-30

25. IV. - 5. V.
riestet is ártat.
nappal elegendő
tartarja magának

Kelet

III/25. - IV/6.
1
1-10
1-10
1-10
5-15
5-15
5-15
5-15
5-15
15
15-25
15-25
15-25
29
20-30
20-30
20-30
20-30
20-30
IV/25. - V/6.

lat.
11.
rály 17., András
14., Zrínyi 21.,

21., Szapáry 26.
26. 21., Adria 26.

E hirdetés rovatban minden szó egyzari beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyzari beiktatása közönséges...

Pénzszekrények használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható...

Csemegeszőlőt, fagymentesen csomagolva postakosaraként 3.50 K. csemegelma, papirhéjú dió 3.90, világos kajszinbaracklekvar...

Hordóskaposztát, kosárúvegként 2.20, világos kajszinbaracklekvar kg-ját 1.80, mézede szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajt-nak 1.80, hordóskaposztát hasábbal postaiúvegként 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Fajborokat, lefejtve, kölcsönhordóban, 28 koronájával, kisüstön főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Pénzt azonnal butorra, zongorára, kosárokra, varrógépekre, kerékpároknak, kereskedelmi cikkeknek, melyeket utólagos díjfelvétellel legutányosabban bizományba beraktározunk. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Fajbaromfi fajbék, nyulak, diszgalambok, madarak élő méhek stb-iről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar, Hevesmegye. 27100

Kisasszony, pénztárkezelésben, irodai teendőkben jártas, magyar-német gép- és gyorsíró-azonnal felvétetik. Kiadó-hivatali teendőkben gyakorlottak előnyben. Jelenkezni lehet Erzsébet-körút 50., I. emelet 9.

Pénzelőleggel beraktározunk butort, zongorát, autómobil, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszőbbébb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Király-színházal szemben. Telefon 119-05. 26997

Fényképezőgép ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételkekből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. Götz, Zeiss, Busch, Voigtländer, Souter és más anasztigmatos fényképezőgép is igen olcsón. Ugyanitt Bromien koncert-be-szélőgép, erős és szép hanggal, lemezekkel együtt potom olcsón továbbá finom vasfénygyver és egyéb más tárgy, alkalmi vétel árban eladó Radó-nál Egyetem-tér 5. (nem Egyetem-utca) Minden veszek, eladok és becserelek.

Pénzszekrények és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Gyümölcsfa, díszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgált Weber faiskolája Békás, megyeren, (Budapest mellett) 27041

Pénzelőleggel beraktározunk bizományba butort, varrógépet, kerékpárt, kereskedelmi cikkekkel utólagos díjfelvétellel száraz raktárainkba Szendrő Sándor és Társai VII., Dohány-utca 43. sz., Telefonszám 105-94.

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépírásoktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiái tanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vizsgázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékektől és más hirdetésünkben utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beraktározok egész napon át. 25044

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárta a Szentkirályi utcából. Készpénzelőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintszerű raktárba-csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírásoktatás. Ingyenes gépírásoktatás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia“ Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépíró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírási, gépírási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró-és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és díszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia“ szepirási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 269

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferencziak tere 3 félemelet. Vételi és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknak mahagoui és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrak és szalonbutorok, keleti — szőnyegek, csillarak. — Telefon 82-13.

Jogi-, politikai szigorlatokra, al- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3., III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne tévesztse össze más hirdetéssel. 661

Szőlő-otványok európai, amerikai szőlővesszők; Badaecsony-vidéki finom hegyi borok; törköly pálinka rendelhető Balogh Gyula szőlőgazdaságától Balatonhenye. 5744

Neu Samu és Fia szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fegyintézet VÁCZ. Gyárt: mindennemű fa-és vastalcskat, kő-és kézkocsit, szorszámokat, emelőgépeket, kettős attélel, fűszárfűrészeszitalokat kerti és locomobilfecskenőket stb. stb. Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161-27. Kérjen árajánlatot! Hajfestő-fésű egyszerű fésülés által festő sző vagy vörös hajat val- di szőkére barnára vagy fekete-rei Tűljesen ártalmatlan! Évekig használható! Ezek használhatók. Egy darab ára 6 korona.

SCHILLER, Wien, III.E. Krieglbergasse 6. Számos elismert- és köszönőlevél.

+ Soványság + Az egyedüli eredménytől kísért háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőlát-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat het alatt 20 kilo gyarapodásért jótállat. Vérczegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbajoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintünetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló, ebédlő, szalon, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyegek, függönyök, terítők, csillarak, vas-és rézbutorokban. GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár utca. Telefon 14-09.

Meghülésből származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle cukorkát. Ára gyógyszerárakban 60 fillér. 26796

Elsőrendű vadonatumj Singer női varrógépét 27 forintért karika-hajóst 40 forintért. Centrálo-bint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállítok, vidékre árjegyzék ingyen. Krausz Henrik varrógépgyári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. fűsz 5. Vizonteladoknak árendedim

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ókszert és répiséget veszek és eladok. Kertész éks.érez Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

20 millió alközvesemete 1 éves magonc 1000 drb: 15 cm. magas, 1-2 mm. erős K 2.-, 15-30 cm. magas, 3-7 mm. erős K 8.-, 50-80 cm. magas, 4-10 mm. erős K 14.- 80-120 cm. magas, 6-12 mm. K 20.- 2 éves magonc 1000 drb: 50 cm. magas, 1-3 mm. erős K 14.-, 50-80 cm. magas 4.-8 mm. erős K 16.-, 3 éves magonc 50-100 cm. magas, 3-8 mm. erős K 22.-, 100-150 cm. magas, 7-14 mm. erős, K 30.-, 150-200 cm. magas, 10-18 mm. erős K 40.-, 200-250 cm. magas, 15-25 mm. K 50.-, 2 és 3 éves iskolázott 1000 drb 22-65 kor. 5 millió Gleditia 1, 2 és 3 éves magonc 1000 drb 6-20 K., 2 és 3 éves iskolázott 1000 drb 22-65 kor., 2 millió alma és körtevanonoz, 1 és 2 éves 1000 drb 10-30 kor. Továbbá erdei- és sövényesmetek, gyümölcs-, dísz- és sorfak minden kelendő minőségben. — Képes főárjegyzék kívánatra ingyen. Gróf Batthyány Zsigmond uradalmi intézősége Csenediak, up. Ferencziak, Vasm

Zálogezedulákat veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR élszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

INGYEN! + GUMMI + és különféle óvszer-árjegyzékünket titoktartás mellett ingyen és bérmentve küldjük NAKIRA törvényesen védett férfi gummi-különlegesség, tucatja 12 kor., 3 tucatból 20% engedély. Uterus-Spray legújabb higienikus női szer 14.- korona. GUMMI-HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 korona tucatja. Mintagyűjtemény 12 darab 4 kor. Pess velus 3-8 kor.-ig. Irrigator 3 kor. és feljebb. Hídecs vasállványon 8 korona.

Magyar Orvosi Műszeriar Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Rókus-kórházal szemben). Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szereshetők be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessozffy-u. 9-11.

Pénzt, rögtön butorra, zongorára, varrógép-re, kereskedelmi áru-ra, melyeket legutányosabban bizományba beraktároz

Penz-szekrények újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legelőcsőbban csakis S. Ilzer és Testvérenél, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gózsdundyar kaphatók.

Jó és olcsó nyaraló és üdülőhely: Lőcse szab. kir. városa, Szepesvarmegye székhelye; 573 méter magas a tenger színe fölött, a városban és a város körül szép sétányok, 1-2 kilométernyire fényöndökkel környezve, teljesen portalan, ózonos levegővel; kitünő jó forrásviz-vezetékkel, villamos világítással, ki-közvetett és csatornás utcaikkal és kertekkel; jó és olcsó élelmezéssel, könnyű közlekedéssel, kellemes szórakoztató és kiránduló szomszédhelyekkel. Az odautazás és ott elszállásolás körülményeiről tüzetes felvilágosításokkal szívesen szolgál a város rendőrkapitánya.

LEGNAGYOBB Pénzeloleget kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hintó, autómobil, könyvek és kuránárakra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza. TAUSZIK és TÁRSA VI., Gyár-utca 21. sz. TELEFON 83-97.

Ingyen díszmunka! Magyarországon összes fürdőinek, szanatoriumainak, nyaralótelepeinek és ásványvizeinek részletes, illusztrált leírását levélbentikérésre ingyen megküldi Magyar Fürdőhalauz kiadóhivatala Bpest, Eötvös-u. 36., I. 9

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló, ebédlő, szalon, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktári szőnyegek, függönyök, terítők, csillarak, vas-és rézbutorokban. GROSZ SANDOR és Társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár utca. Telefon 14-09.

A legelőnyösebb részleltetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt készpénzben árukon a leg-újabb rendszerű bankhitel után kizárólag csakis REMENYI nagy magyar hangszertelepen Prospektus és árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 53.

Magasabb technikai tudást elnektro- és gépész-mérnökök, technikusok és művezetők ki-képzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépepi-ló laboratoriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3610 hallgató a 36. iskolai évben. Programmi sub. díjtalanul a tükör-sz. alatt.

Ajtók és ablakok régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsok, kerkerítések, keramitlapok, kehiheimi lapok olcsón kaphatók Kelemen Mór épület-bontos vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debrecenben. A ki egy énekes harzi kanarit veszen, elelben soha ennél jobbat nem teszen, mert eloszlik ott a bu és viglesz a ház, hol egy ilyen sárgatollú kis madár larmáz Fordul-jon tehát bizalommal hoztam mindenki, aki a szép énekes kanarit szereti, megmondja a címet is, hogy könnyen me-léjenek. Deb-ecenben lakom és kanarit ne-velek. Agoston István nevem Magyarországon a hazam, 26. szám alatt lakom a Péterfia utó b. énekes kanarit de-rahja 7, 8, 10, 12 forint. Teny-eztésre alkalmas nőstények darabja 2 frt. Szállítás a leg-nagyobb hűdegben is gondosan csomagolva történik. Árjegyz-ek és ápolási utasítás in-gyen. A legnagyobb teny-észtő és szotküldési in-teret.

INGYEN DRAGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍJSZES PASTPARTUVÁL 55-68 CM. MAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA. SZINES OLAUKEP ÁRA 10 KORONA. KÉPVISLŐK MINDENHÉT 3 FOLVÉTBEN. SZAVADÁSOK MINDEN IRÁNYBAN RAFAEL FÉNYKÉP NAGYÍTÓ ÉS PÉSTÉSZETI MŰTEREM BUDAPEST, VI. ROTTENBILER-U. 40. KÜLTÖTTETVE AZ 1908. JÁN. PÁRSI NEMZETKÖZI KALKULÁCIÓN ÜRSZAKLEVÉL-KERESZTELÉS ÉS ARANY-ÉREMMBL.